

САВА осигурување а.д. Скопје

Посебни финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2022
со Извештај на независните ревизори

Содржина :

Извештај на независните ревизори

Посебни финансиски извештаи

Посебен извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	1-4
Посебен извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	5-7
Посебен извештај за промени во капиталот	8-9
Посебен извештај за паричните текови	10-12
Белешки кон посебните финансиски извештаи	13-68

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на Сава Осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од поединечен извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2022 година и поединечен извештај за сеопфатната добивка, поединечен извештај за промените во капиталот и поединечен извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Сава Осигурување АД Скопје на ден 31 декември 2022 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

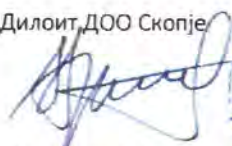
Останато

Ревизијата на одделни финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2021 беше извршена од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 18 март 2022 година има известено дека одделни финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Сава Осигурување ад Скопје на ден 31 декември 2021 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Дилоит, ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 06 март 2022 година

Посебен извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) На 31 декември 2022 година

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	19	5,326,498	2,418,792
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		5,326,498	2,418,792
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		1,200,097,001	1,104,591,190
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	20	132,783,373	134,447,431
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		132,783,373	134,447,431
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		132,783,373	134,447,431
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	21	29,006,487	29,250,036
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		12,300,000	12,300,000
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		16,706,487	16,950,036
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021		1,038,307,141	940,893,723
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		-	-
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	22	806,559,128	720,646,891
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		171,939,319	40,396,750
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		497,552,527	543,747,338
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		137,067,282	136,502,803

3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030			
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031			
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032			
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033			
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034			
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	23	231,748,013	220,246,831
4.1 Дадени депозити	036		231,748,013	220,246,831
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037			
4.3 останати заеми	038			
4.4 Останати пласмани	039			
5. Деривативни финансиски инструменти	040			
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041			
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	28	83,440,852	61,562,927
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		16,928,704	13,165,961
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044			
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		64,658,570	46,030,482
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		1,853,577	2,366,484
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047			
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048			
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	049			
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050			
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		6,413,585	3,851,985
1. Одложени даночни средства	052		1,062,264	27,908
2. Тековни даночни средства	053		5,351,321	3,824,077
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		264,403,615	233,232,517
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	24	230,116,050	188,989,339
1. Побарувања од осигуреници	056		224,488,572	183,183,868
2. Побарувања од застапници и посредници	057		5,627,478	5,805,471
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058			
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		9,268,924	19,184,783
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060			
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		9,268,924	19,184,783

3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	25	25,018,641	25,058,395
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		9,769,903	6,322,645
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		1,346,860	1,476,288
3. Останати побарувања	066		13,901,878	17,259,462
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		28,986,911	29,233,922
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	20	7,387,809	9,844,098
1. Опрема	070		7,387,809	9,844,098
2. Останати материјални средства	071		-	-
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	26	21,599,102	19,389,824
1. Парични средства во банка	073		20,578,135	18,801,921
2. Парични средства во благајна	074		1,020,967	587,903
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		41,711,514	36,982,445
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		38,319,436	32,560,042
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		3,392,078	4,422,403
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		1,630,379,976	1,471,873,779
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		43,661,480	47,037,759
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		483,137,131	391,301,357
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	27	234,072,672	234,072,672
1. Запишан капитал од обични акции	087		234,072,672	234,072,672
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		-5,233,807	3,684,727
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		-5,343,135	3,472,715
3. Останати ревалоризациони резерви	094		109,328	212,012
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		56,648,135	56,648,135
1. Законски резерви	096		56,648,135	56,648,135
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5. Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		96,895,823	113,296,270

VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		100,754,309	0
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	16,400,448
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		-	-
V. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	28	1,012,357,214	883,233,539
I. Бруто резерви за преносни премии	107		509,164,071	450,566,220
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		497,957,931	427,781,472
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		5,235,213	4,885,847
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	29	22,929,384	19,803,901
1. Резерви за вработени	115		22,929,384	19,803,901
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		14,197,605	1,196,989
1. Одложени даночни обврски	118		468,582	413,766
2. Тековни даночни обврски	119		13,729,023	783,223
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		68,878,885	174,345,643
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	30	4,230,604	3,472,925
1. Обврски спрема осигуреници	123		4,134,445	3,375,140
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		96,159	97,785
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		15,344,517	9,897,921
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		15,298,658	9,851,962
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		45,859	45,959
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	31	49,303,764	160,974,797
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		18,594,187	131,214,033
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133		30,709,577	29,760,764
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		28,879,758	1,992,352
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		1,630,379,976	1,471,873,779
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		43,661,480	47,037,759

Посебен извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		1,065,606,524	874,670,522
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	922,215,581	831,939,525
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		1,072,970,822	941,572,475
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија	206		95,920,134	-60,487,482
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		58,597,851	-27,471,542
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		3,762,743	-21,673,927
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	10	23,975,540	21,873,406
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		19,392,627	18,150,033
4. Позитивни курсни разлики	217		2,196,219	1,558,356
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		-	-
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		2,188,999	1,979,508
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		2,188,999	1,979,508
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		-	-
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		197,695	185,509
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		11,221,028	8,276,656
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	11	45,617,893	6,699,575
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	12	62,576,483	5,881,361
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		952,824,460	891,070,970
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	9	442,706,163	399,308,880
1. Бруто исплатени штети	228		465,362,151	463,287,962
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		9,655,041	-8,429,786
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022

4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		64,549,318	-39,551,191
5. Промени во бруто резервите за штети	232		70,176,459	-12,778,754
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		18,628,088	-3,219,350
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		862,272	140,229
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		862,272	140,229
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		349,366	1,042,402
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-512,906	-902,173
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		35,950,688	33,069,398
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		3,730,352	3,707,067
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		32,220,336	29,362,331
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	415,781,592	399,550,812
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		217,418,045	236,765,079
1.1 Провизија	253		89,090,099	88,330,756
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешна продажна мрежа	253а		133,581,279	124,711,696
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		506,060	25,860,745
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		-5,759,393	-2,138,118
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		198,363,548	162,785,733
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		7,604,297	11,727,535
2.2 Трошоци за вработени (258а+258б+258в+258г+258д)	258		64,196,141	65,733,097
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		34,746,233	37,522,797
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		3,092,332	3,454,870
2.2.3 Придонеси за задолжително социјално осигурување	258в		14,714,924	15,143,450
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување на вработени	258г		3,738,055	3,585,830
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		7,904,597	6,026,150

2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		7,904,597	6,026,150
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		9,112,976	8,935,148
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		117,450,134	76,389,953
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		94,842,754	54,913,772
2.4.2 Материјални трошоци	260б		16,266,484	8,052,699
2.4.3 трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		6,340,896	13,423,482
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	2,888,564	1,815,135
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		-	-
3. Негативни курсни разлики	264		2,877,149	1,810,571
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		11,415	4,564
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	15	43,262,222	44,682,083
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		43,262,222	44,682,083
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		3,673,272	6,945,633
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	16	7,699,688	5,558,800
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		112,782,064	-
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	16,400,448
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	18	12,027,755	-
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		100,754,309	-
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	16,400,448

Посебните финансиски извештаи прикажани на страниците од 1 до 69 се одобрени од страна на Одборот на Директори на 23.02.2023 година и беа потпишани во нивно име од:

Мелита Гугуловска
Генерален Директор

Мирче Маринковик
(овластен сметководител бр. на уверение 0106855)

ПК: Извештај за промени во капиталот

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви		Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
						Резерви за сопствени акции	Останати резерви						
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	234,072,672	-	45,536,481	-	-	-	45,536,481	-	5,320,306	91,072,962	33,334,963	409,337,383
Промена во сметководствените политики	I1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	I2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	234,072,672	-	45,536,481	-	-	-	45,536,481	-	5,320,306	91,072,962	33,334,963	409,337,383
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	11,111,654	-	-	-	11,111,654	-	- 1,635,579	22,223,309	-49,735,410	-18,036,026
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 16,400,448	- 16,400,448
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	11,111,654	-	-	-	11,111,654	-	- 1,635,579	22,223,309	- 33,334,963	- 1,635,579
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	131,917	-	-	131,917
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	- 1,979,508	-	-	- 1,979,508
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	11,111,654	-	-	-	11,111,654	-	212,012	22,223,309	- 33,334,963	212,012
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување.намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	3,684,727	113,296,270	-	16,400,448	391,301,357
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	3,684,727	113,296,270	-	16,400,448	391,301,357
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	3,684,727	113,296,270	-	16,400,448	391,301,357
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	0	-	-	-	-	-	- 8,918,534	- 16,400,448	117,154,757	- 8,918,535	91,835,774
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,754,309	-	100,754,309
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	0	-	-	-	-	-	- 8,918,534	- 16,400,448	16,400,448	- 8,918,535	- 8,918,535
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2, 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2, 2	-	-	-	-	-	-	-	-	- 6,832,220	-	-	-	- 6,832,220
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2, 3	-	-	-	-	-	-	-	-	- 2,188,999	-	-	-	- 2,188,999
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2, 4	-	-	0	-	-	-	-	-	102,684	- 16,400,448	16,400,448	-	102,684
Сопственички промени во капиталот	IX	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	-5,233,807	96,895,822	100,754,309	- 8,918,535	483,137,131

ПТ: Извештај за паричните текови

ПОЗИЦИЈА	Износ		
	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	1,229,986,506	1,022,113,289
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	1,031,660,141	979,556,403
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	84,120,218	35,245,265
4. Примени камати од работи на осигурување	304	32,907,029	2,865,266
5. Останати приливи од деловни активности	305	81,299,118	4,446,355
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	1,136,752,160	1,002,869,001
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	502,921,644	498,117,333
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	90,473,538	85,094,164
4. Надоместоци и други лични расходи	310	64,196,141	65,733,097
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	337,721,888	310,083,376
6. Платени камати	312	3,992	2,254
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	660,343	4,501,495
8. Останати одливи од редовни активности	314	140,774,616	39,337,282
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	93,234,346	19,244,287
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316		
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	70,685,653	88,819,333
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	225,000	481,770
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	243,549	440,466
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	50,777,724	69,660,820

7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	19,439,379	18,236,277
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	161,710,720	109,946,114
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	5,023,830	4,637,458
2. Одливи по основ на материјални средства	328	1,374,247	4,659,061
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	155,312,644	100,649,595
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	91,025,067	21,126,781
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	В	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1,300,672,159	1,110,932,621
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1,298,462,881	1,112,815,116
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	2,209,278	-
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	1,882,495

Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	19,389,824	21,272,319
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352)	353	21,599,102	19,389,824

1. Општи информации

Сава Осигурување а.д. Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Ул. Загребска бр. 28А
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Друштвото припаѓа на Групацјата на САВА РЕ од Словенија и е во доминантна сопственост на Позаваровалница САВА дд од Словенија која поседува 93,86% од вкупниот акционерски капитал на Друштвото. Крајна матична компанија на Друштвото е Позаваровалница САВА дд.

Друштвото е регистрирано за вршење на 17 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот.

На 31 декември 2022 година, Друштвото имаше 234 вработени (2021: 240 вработени).

2. Основа за изготвување

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” и “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси”, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување”.

(б) Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени според историската вредност освен за:
· средствата расположливи за продажба кои што се мерат по објективна вредност.

(в) Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), која е функционална и известувачка валута на Друштвото, освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во апсолутни износи во македонски денари.

(г) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” изискува од менаџментот да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки редовно се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

Информациите во врска со расудувањата направени од менаџментот во примената на сметководствените стандарди кои имаат значително влијание на финансиските извештаи се прикажани во белешка 4.

2. Основа за изготвување (продолжение)**(д) Трансакции во странска валута**

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во добивката или загубата, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2022 и 2021 година беа како што следи:

	2022	2021
	MKD	MKD
1 EUR	61.4932	61.627
1 USD	57.6535	54.3736

3. Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики наведени подолу се конзистентно применети за сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

(а) Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(б) Договори за осигурување*(i) Признавање и мерење**Премии*

Бруто полисирани премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанување на ризикот за времетраење на периодот на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици. Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, корегирани за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанати штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

(i) Признавање и мерење (продолжение)

Наплатените штети кои се надоместени од трети лица и штети за кои се очекува дека ќе бидат надоместени и наплатени од трети лица се одземаат од исплатените штети.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за штети не се дисконтираат.

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

Додека менаџментот смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираните износ. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

(в) Средства од реосигурување

Друштвото цедира премија во реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(в) Средства од реосигурување (продолжение)

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување. Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога премијата од реосигурување достасува.

Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување.

На секој датум на известување се проценува обезвреднувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е обезвреднето доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Приходи

(i) Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во белешка 3(б).

(ii) Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од вложувања во финансиски средства. Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати и дивиденди, како и остварени добивки од финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба.

(iii) Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од странски осигурителни компании и Националното Биро по основ на исплатени штети како и приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување.

Приходите од провизии и надомести се признаваат кога ќе се изврши соодветната услуга.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)**(д) Расходи***(i) Трошоци за стекнување на договори*

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти и брокери вклучени во продажбата, маркетинг трошоци и трошоци за реклами.

(ii) Одложени трошоци за стекнување

Одложените трошоци за стекнување се пресметуваат како производ од заработената провизија во текот на годината, и количникот од преносната премија на денот на пресметката и заработената премија за годината, за секоја класа на осигурување.

Единствен трошок што е земен во предвид при пресметката на одложените трошоци за стекнување е провизијата.

На денот на извештајот за финансиска состојба, Друштвото ги евидентира провизиите во однос на полисираната премија, како и преносната премија која се пресметува во однос на полисираната премија. Друштвото во пропишаниот временски рок изврши усогласувања на сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување што се содржани во Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РМ“, бр. 170 од 16.08.2019 година).

(iii) Расходи од закупници направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во извештајот за сеопфатна добивка според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

(ѓ) Користи за вработените*(i) Планови за дефинирани придонеси*

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплатуваат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех во периодот во кој настануваат, како дел од трошоците за вработени.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога ќе се добие соодветната услуга. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период од вработените и доколку обврската може да се процени веродостојно.

(iii) Планови за дефинирани користи

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа на вработените две просечни плати во Република Северна Македонија во моментот на заминување во пензија.

План за дефинирани користи претставува план за користи по завршување на вработувањето и истиот е различен од плановите за дефинирани придонеси. Нето обврската на Друштвото во однос на плановите за дефинирани користи се пресметува со проценување на износот на идни користи кои вработените ги стекнале како надомест за нивната служба во тековниот и минатиот период, тие користи се дисконтирани за да се утврди нивната сегашна вредност. Пресметката се извршува од страна на квалификуван актуар.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(f) Користи за вработените (продолжение)

(iii) Планови за дефинирани користи

Премерувањата кои произлегуваат од дефинираните планови за користи вклучуваат актуарски добивки и загуби. Друштвото веднаш ги признава во останата сеопфатна добивка и сите други трошоци поврзани со дефинираните планови за користи во трошоци за користи за вработените во добивка или загуба.

Кога користите од планот се менуваат, делот од променетите користи поврзани со минатата служба на вработениот, се признава веднаш во Извештајот за сеопфатна добивка кога се случува измена на планот.

Друштвото признава добивка или загуба како резултат на исплата на дефиниран план за користи во моментот на реализација. Добивката или загубата како резултат на исплатата на дефинираниот план за користи претставува разлика помеѓу сегашната вредност на обврската за дефинираниот план за користи исплатена согласно определениот датум на исплата и износот на исплатата вклучувајќи ги сите плаќања во врска со конкретната исплата направени директно од страна на Друштвото.

(e) Тековни даночни средства /обврски

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех освен кога се однесува за ставки коишто се пренесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% (2020: 10%) на денот на извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни временни разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат.

Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

(ж) Недвижности и опрема

(i) Признавање и мерење

Недвижностите и опремата се мерат според набавната вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои директно можат да се припишат на набавката на средството. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема се капитализира како дел од таа опрема.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги приливите од отуѓување со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат нето во рамките на останати приходи или останати расходи во извештајот за сеопфатна добивка.

(ж) Недвижности и опрема(продолжение)*(ii) Последователни издатоци*

Издатоците направени за замена на дел од средството од недвижностите и опремата се признаваат во сегашната вредност на тоа средство, доколку е веројатно дека Друштвото ќе има идни економски користи од тој дел и доколку неговата вредност може да се измери веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати трошоци за секојдневно одржување на недвижностите и опремата се признаваат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

(iii) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавна вредност намалена за резидуалната вредност на средството. Значајните компоненти на индивидуалното средство се оценуваат, и доколку компонентата има корисен век различен од остатокот од средството, таа компонента се амортизира одделно.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на секоја компонента од недвижностите, постројките и опремата.

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век на траење за тековниот и споредбениот период се како што следи:

Згради	1.3%
Транспортни средства	15.5%
Компјутери	33%
Мебел и опрема	10-20%

Методите на амортизација, проценетиот век на траење како и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

(з) Нематеријални средства*(i) Признавање и мерење*

Нематеријалните средства набавени од страна на Друштвото кои имаат определен век на траење се мерат според набавната вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

(ii) Последователни издатоци

Последователните издатоци за нематеријалните средства се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корист од нематеријалните средства. Сите останати издатоци се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како трошоци во моментот на настанување.

(iii) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавната вредност на средството, намалена за резидуалната вредност на средството.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на нематеријалните средства, од денот кога тие се расположливи за употреба.

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век за тековниот и споредбениот период се како што следи:

Софтвер и лиценци	20%

Методите на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)

(s) Средства земени под наем - наемател

Наемите на средства во услови кога Друштвото ги презема суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетното признавање, средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство.

Сите останати наеми се класифицираат како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот на финансиска состојба на Друштвото.

(и) Финансиски инструменти

(i) Недеривативни финансиски средства

Недеривативните финансиски инструменти на Друштвото се класифицираат во следните категории: заеми и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба.

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства (вклучувајќи ги финансиските средства расположливи за продажба) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од финансиското средство со трансакција во која се пренесени суштински сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кој е креиран или задржан од страна на Друштвото се признава како посебно средство или обврска.

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба кога, и само кога, Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера или да ги порамни трансакциите на нето основа или да го реализира средството и да ја порамни обврската истовремено.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се финансиски средства со фиксни или предвидливи плаќања кои не котираат на активен пазар. Ваквите средства почетно се признаени по објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на финансиското средство. Последователно на почетното признавање, заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна камата, намалена за загубите поради обезвреднување.

Заемите и побарувањата се содржат од депозити и побарувања од купувачи и другите побарувања.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни средства кои се определени како финансиски средства расположливи за продажба или не се квалификувани во некоја друга категорија на финансиски средства. Последователно на почетното признавање, тие се мерат по објективна вредност и промените кои произлегуваат, освен загубите поради обезвреднување, се признаваат директно во ревалоризационата резерва во капиталот. Кога вложувањето се депризнава, добивката или загубата акумулирана во капиталот се рекласификува во добивката или загубата.

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од сопственички и должнички хартии од вредност и удели во инвестициски фондови.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од парични средства на жиро сметка, благајна и краткорочни депозити во банки со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)

(и) Финансиски инструменти (продолжение)

(ii) Недеривативни финансиски обврски

Друштвото почетно ги признава издадените должнички хартии од вредност и субординираните обврски на датумот на кој тие настануваат. Сите други финансиските обврски (вклучувајќи ги обврските кои се по објективна вредност преку добивката или загубата) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

(ii) Недеривативни финансиски обврски (продолжение)

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Не-деривативните финансиски обврски вклучуваат останати обврски.

Таквите финансиски обврски почетно се признаваат по објективна вредност плус било какви директно поврзани трансакциски трошоци. Последователно на почетното признавање, овие финансиски обврски се мерат според амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

(j) Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци кои се директно поврзани со емисијата на обични акции, се признаваат како намалување од капиталот.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

(к) Заработка по акција

Друштвото презентира основна и разводната заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција е пресметана со поделба на добивката расположлива на сопствениците на обични акции на Друштвото со пондерираниот просечен број на обични акции во периодот. Разводнетата заработка по акција е утврдена со корекција на добивката или загубата расположлива на сопствениците на обични акции и пондерираниот просечен број на обични акции за ефектите од сите разводнувачки потенцијални обични акции.

(л) Обезвреднување на средствата

(i) Недеривативни финансиски средства

На секој датум на известување финансиското средство кое не е по објективна вредност преку добивката и загубата се проценува за да се утврди дали постои некој објективен доказ дека е обезвреднето. Финансиското средство се смета обезвреднето доколку постои објективен доказ дека се има случено настан на загуба после почетното признавање на средството, и дека настанот има негативен ефект на проценетите идни парични текови од тоа средство кои што можат да се проценат веродостојно.

Како објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се обезвреднети може да биде неисполнување на обврските или доцнење со плаќањата од страна на должникот, реструктурирање на износ од страна на Друштвото според услови кои Друштвото инаку не ги одобрува, индикации дека должникот банкротирал, негативни промени во платежната состојба на должниците или издавачите на Друштвото, економски услови кои кореспондираат со неисполнување на обврските или исчезнување на активниот пазар за хартии од вредност. Дополнително, за вложувања во сопственички инструменти, значителното или продолженото намалување на објективната вредност под неговата набавна вредност претставува објективен доказ дека средството е обезвреднето.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)**(п) Обезвреднување на средствата (продолжение)****(i) Недеривативни финансиски средства (продолжение)****Заеми и побарувања**

Друштвото издвојува загуби поради оштетување согласно Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради обезвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во правилникот.

Загуба поради обезвреднување на финансиските средства мерени по амортизирана набавна вредност се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средството. Загубите поради обезвреднувањето се признаваат во добивката или загубата и се рефлектирани во сметката за исправка на вредноста во позициите вредносно усогласување во Билансот на успех. Каматата на обезвреднетите средства продолжува да се признава. Кога последователен настан (на пример плаќање на долгот од страна на должникот) предизвика намалување на износот на загубата поради обезвреднување, намалувањето на загубата поради обезвреднување се анулира преку добивката или загубата.

Финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на кумулативните загуби кои биле признаени во ревалоризационата резерва во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ добивката или загубата.

Сепак, секое дополнително, идно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се прикажува во ревалоризационата резерва во капиталот.

Објективната вредност на вложувањата во обврзници за денационализација класификувани како средства расположливи за продажба се утврдува преку последната пазарна цена на овие обврзници наведена во извештајот на Македонска берза која важела на датумот на билансот на состојба, при што разликата до објективната вредност е признаена во билансот на состојба како ревалоризациона резерва.

(ii) Не финансиски средства

Сметководствената вредност на нефинансиските средства на Друштвото, се проценува на секој датум на известување за да се утврди дали постои било каква индикација според која некое средство може да биде обезвреднето. Доколку таква индикација постои, тогаш се проценува надоместувачкиот износ на средството. Загуба поради обезвреднување се признава кога сметководствената вредност на средството, или неговата единица која генерира пари, го надминува неговиот надоместлив износ.

Надоместувачкиот износ на средството или единицата која генерира пари е поголемата од неговата употребна вредност и неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството или единицата која генерира пари.

За целите на тестирање на загубите поради обезвреднување, средствата кои не можат да се тестираат индивидуално се групирани заедно во најмалата група на средства којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или единици кои генерираат пари.

Загубите поради обезвреднување се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во оценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)**(м) Резервирања**

Резервирање се признава доколку, како резултат на минат настан, Друштвото има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери, и за кое е веројатно дека ќе постои одлив на ресурси кои содржат економски користи за подмирување на обврската. Резервирањата се одредени со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и оние ризици, специфични за обврската.

Резервирање за неповолен договор се признава кога очекуваните користи кои што се очекува да се примат од страна на Друштвото од истиот договор се помали од неизбежните трошоци за исполнување на обврските утврдени со договорот. Резервирањето се мери според сегашната вредност на пониските од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред резервирањето да биде воспоставено, Друштвото признава загуба за обезвреднување на средствата кои се поврзани со договорот.

(н) Известување по сегменти

Оперативен сегмент е компонента на Друштвото вклучена во деловни активности од кои може да заработува приходи и да прави расходи, вклучувајќи приходи и расходи поврзани со трансакции со било кои компоненти на Друштвото. Оперативните резултати на оперативните сегменти на Друштвото редовно се прегледуваат од страна на Одбор на Директори на Друштвото со цел за донесување на одлуки во врска со алокација на ресурсите на сегментот и оценување на нивната успешност, и за кои се расположливи дискрециони финансиски информации. Друштвото има само еден известувачки сегмент.

(њ) Нови стандарди и правилници

Агенцијата за супервизија на осигурување донесе измени и дополнувања на неколку правилници кои беа објавени во "Службен Весник на Република Северна Македонија" бр.170 на 16 август 2019 година. Со овие измени: се воспоставуваат правила за вреднување на одложени трошоци за стекнување; се променуваат правилата за пресметка на капиталот на друштвата за осигурување; се променуваат правилата за вреднување на недвижностите и се променува основот за признавање на приход од реализирани регресни побарувања. На 31 декември 2021 година, Друштвото е усогласено со новата регулатива на Агенцијата за супервизија на осигурување.

(о) Споредбени податоци

Со цел порелевантно да се обезбеди конзистентност во тековната година, компаративните податоци може да бидат променети соодветно. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на споредбеноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

4 Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идни настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

(i) Клучни извори на несигурност во оценките

Подолу се презентирани оценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување. Во белешката 5 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Сепак, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е крајниот резултат да се разликува од претходно утврдената обврска.

Опти договори за осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

4 Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("IBNR") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. IBNR штетите често може да станат видливи за Друштвото дури неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

(i) Клучни извори на несигурност во проценките (продолжение)

Општи договори за осигурување (продолжение)

Секоја пријавена штета се проценува поделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

Резерви по договори за осигурување (продолжение)

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба.

Вредноста на резервите за настанати а сеуште непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат штетните настани, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети.

Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder method) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети.

Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети што влијае на пресметката на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

4 Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

Општи договори за осигурување (продолжение)

Претпоставки

Клучна претпоставка при оценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување. *Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото*

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

4. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)*(ii) Класификација на договорите за осигурување*

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класифицирани во одредени категории, во зависност од условите.

(iii) Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката или загубата за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Сензитивноста на добивката за годината и капиталот на промените во принос на вложувањата, настанатите штети и вкупните трошоци на 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година се презентирани во табелата подолу:

Анализа на сензитивност

За годината завршена на 31 декември 2022

	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	100,754,309	483,137,131	158,454,942	305%	0%
Принос од вложувања (+200 п.п.)	101,233,820	483,616,642	158,454,942	306%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	100,274,798	482,657,621	158,454,942	305%	0%
5% зголемување на настанати штети	78,575,887	460,958,710	158,454,942	291%	-14%
5% намалување на настанати штети	122,932,731	505,315,553	158,454,942	319%	14%
5% зголемување на вкупните трошоци	77,089,042	459,471,864	158,454,942	291%	-14%
5% намалување на вкупните трошоци	124,419,576	506,802,398	158,454,942	320%	15%

За годината завршена на 31 декември 2021

	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	(16,400,448)	407,701,804	149,063,650	274%	-
Принос од вложувања (+200 п.п.)	(15,962,979)	408,139,272	149,063,650	275%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	(16,837,916)	407,264,336	149,063,650	273%	0%
5% зголемување на настанати штети	(36,372,903)	387,729,349	149,063,650	260%	-13%
5% намалување на настанати штети	3,572,008	427,674,260	149,063,650	287%	13%
5% зголемување на вкупните трошоци	(39,328,071)	384,774,181	149,063,650	259%	-14%
5% намалување на вкупните трошоци	6,527,176	430,629,427	149,063,650	289%	15%

4. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

(iii) Анализа на сензитивност (продолжение)

Најзначајно влијание врз (загубата)/добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети и вкупните трошоци.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така да не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, обврска, здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или производи со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило многубројно и избалансирано портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)**Стратегија за реосигурување**

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик. Исто така Друштвото купува и факултативно реосигурување во одредени специфични случаи.

Факултативните договори мора претходно да бидат посебно одобрени и трошоците по нив редовно се следат.

Договорите за реосигурување содржат кредитен ризик и таквите средства повратени од реосигурителите, се искажуваат по утврдување на загуба за обезвреднување на признаеното средство.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителите и периодично ги проверува договорите со реосигурителите. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучувањето на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на програмата за реосигурување. Кредитниот ризик на реосигурувањето е подетално објаснет подолу во оваа белешка.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

Усогласеност на средствата и обврските

	2022	2021
Средства		
Депозити во банки кои имаат дозвола од НБРСМ	231,748,013	220,246,831
Парични средства и средства на банкарски сметки	21,599,102	19,389,824
Хартии од вредност издадени од РСМ или НБРСМ	669,491,846	584,144,089
Акции и удели во инвестициски фондови	137,067,282	136,502,803
	1,059,906,244	960,283,547
Обврски (технички резерви)		
Резерви по договори за осигурување нето од делот на реосигурителот	436,680,996	384,270,353
Преносна премија нето од делот на реосигурителот	492,235,367	437,400,259
	928,916,363	821,670,612
Усогласеност на средствата и обврските	130,989,881	138,612,935

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е усогласено во поглед на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест.

При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Имот(продолжение)*Управување со ризикот*

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корелација со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и по ризични.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

Осигурување на возила*Карактеристики*

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување и на имот и одговорност кон трети лица и е краткорочно.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Здравствено осигурување

Карактеристики

Друштвото исто така склучува и договори за здравствено осигурување во Република Северна Македонија.

Според овие договори се исплаќаат средства за покривање на медицински услуги и болнички трошоци во фиксен износ за секој ден поминат во болница од страна на осигуреникот.

Вообичаено осигуреникот е покриен само за дел од медицинските трошоци или му се исплаќа фиксен износ без оглед на реалните трошоци.

Управување со ризикот

Здравственото осигурување е примарно изложено на ризик од потребата за болнички третман. Друштвото управува со ризикот преку медицинско следење со цел да се осигури дека тековните премии се во согласност со здравствената состојба на осигуреникот и неговата фамилијарна медицинска историја.

Развој на штети

Друштвото нема презентирани информации за развојот на штети т.е споредба меѓу исплатените штети и резервата, првенствено поради тоа што тие типично се разрешуваат во рок од една година

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значително концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително негативно влијание врз паричните текови на Друштвото.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

- Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

- Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се - вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик, како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

(i) Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања.

Најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во краткорочни депозити во банки.

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно осетливи на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Заеднички обврски

Друштвото има обврски кон Националното Биро за Осигурување во сооднос со учеството на Друштвото во штетите кои произлегуваат од осигурување на моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Дополнително, Друштвото како и останатите друштва кои се вклучени на пазарот и вршат осигурување на моторни возила, е обврзано да учествува со дел во неисплатените штети кои произлегуваат од осигурувањето на моторни возила, во случај на ликвидирање на било кое осигурително друштво на пазарот, во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

Каматен ризик (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2022

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматносни
			До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
Средства	1,436,757,197	37,371,796	-	-	192,154,134	318,176,811	390,821,737	498,232,718
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	29,006,487	16,706,487	-	-	-	-	-	12,300,000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	806,559,128	-	-	-	171,939,316	106,730,790	390,821,737	137,067,285
Депозити, заеми и останати пласмани	231,748,013	87,174	-	-	20,214,818	211,446,021	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	83,440,852	-	-	-	-	-	-	83,440,852
Побарувања од непосредни работи на осигурување	230,116,050	-	-	-	-	-	-	230,116,050
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	9,268,924	-	-	-	-	-	-	9,268,924
Останати побарувања	25,018,641	-	-	-	-	-	-	25,018,641
Парични средства и парични еквиваленти	21,599,102	20,578,135	-	-	-	-	-	1,020,967
Обврски	1,058,024,240	-	-	-	-	-	-	1,058,024,240
Бруто технички резерви	1,012,357,214	-	-	-	-	-	-	1,012,357,214
Обврски од непосредни работи на осигурување	4,230,604	-	-	-	-	-	-	4,230,604
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	15,344,517	-	-	-	-	-	-	15,344,517
Останати обврски	26,091,904	-	-	-	-	-	-	26,091,904
Неусогласеност на средствата и обврските	378,732,957	37,371,796	-	-	192,154,134	318,176,811	390,821,737	(559,791,521)

Каматен ризик

За годината завршена на 31 декември 2021

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка				Некаматносни	
			До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години		Повеќе од 5 години
Средства	1,284,329,027	74,572,124	-	-	201,522,571	164,658,225	399,389,956	444,186,150
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заведнички контролирани ентитети	29,250,036	16,950,036	-	-	-	-	-	12,300,000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	720,646,891	-	-	-	40,396,750	144,357,382	399,389,956	136,502,803
Депозити, заеми и останати пласмани	220,246,831	38,820,167	-	-	161,125,822	20,300,843	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	61,562,927	-	-	-	-	-	-	61,562,927
Побарувања од непосредни работи на осигурување	188,989,339	-	-	-	-	-	-	188,989,339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	19,184,783	-	-	-	-	-	-	19,184,783
Останати побарувања	25,058,395	-	-	-	-	-	-	25,058,395
Парични средства и парични еквиваленти	19,389,824	18,801,921	-	-	-	-	-	587,903
Обврски	1,035,811,229	-	-	-	-	-	-	1,035,811,229
Бруто технички резерви	883,233,539	-	-	-	-	-	-	883,233,539
Обврски од непосредни работи на осигурување	3,472,925	-	-	-	-	-	-	3,472,925
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	9,897,921	-	-	-	-	-	-	9,897,921
Останати обврски	139,206,845	-	-	-	-	-	-	139,206,845
Неусогласеност на средствата и обврските	248,517,797	74,572,124	-	-	201,522,571	164,658,225	399,389,956	(591,625,079)

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ii) Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така да концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Управувањето со кредитен ризик на Друштвото во најголема мера е законски регулирано со видовите на дозволени вложувања и ограничување на истите. Друштвото управува со кредитниот ризик така што вложува само во законски дозволени инструменти.

Земајќи во предвид дека Друштвото вложува во орочени депозити во домашни банки, не се очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

Друштвото редовно ја анализира надоместливоста на вложувањата расположливи за продажба и дадените заеми и доколку е потребно, одредува соодветна исправка на вредноста.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ii) Кредитен ризик (продолжение)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик

	Побарувања по основ на осигурување		Други побарувања		Финансиски вложувања расположливи за продажба		Орочени депозити и дадени заеми		Побарувања по основ на реосигурување	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Сметководствена вредност на побарувања за кои Друштвото има издвоено исправка на вредноста	189,374,484	188,361,046	43,793,384	44,619,493	2,159,452	2,159,452	650,000	650,000	-	-
Исправка на вредност на побарувањата	(144,584,394)	(145,954,440)	(41,513,670)	(41,940,219)	(2,159,452)	(2,159,452)	(650,000)	(650,000)	-	-
Сметководствена вредност на побарувањата намалени за исправка на вредноста	44,790,090	42,406,607	2,279,714	2,679,274	-	-	-	-	-	-
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
до 3 месеци	22,880,450	19,781,921	1,155,475	1,640,039	-	-	-	-	2	2,320
од 3 месеци до 12 месеци	-	-	198,104	28,804	-	-	-	-	-	-
над 12 месеци	-	-	270,078	269,587	-	-	-	-	219,224	219,700
Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои Друштвото нема издвоено исправка на вредност	22,880,450	19,781,921	1,623,657	1,938,430	-	-	-	-	219,226	222,020
Недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	162,445,510	126,800,812	21,115,271	20,440,691	806,559,128	720,646,891	231,748,013	220,246,831	9,049,698	18,962,763
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста	374,700,444	334,943,779	66,532,312	66,998,613	808,718,580	722,806,343	232,398,013	220,896,831	9,268,924	19,184,783
Вкупна исправка на вредност	(144,584,394)	(145,954,440)	(41,513,670)	(41,940,219)	(2,159,452)	(2,159,452)	(650,000)	(650,000)	-	-
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалени за исправката на вредноста	230,116,050	188,989,339	25,018,641	25,058,395	806,559,128	720,646,891	231,748,013	220,246,831	9,268,924	19,184,783

Во април 2020 година, Агенцијата за супервизија на осигурување донесе мерка за поддршка на осигурителната индустрија, преку донесување на Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките во билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (“Правилникот за изменување”).

Според овој Правилник за изменување кој се применуваше заклучно со 31 декември 2020 година, друштвата за осигурување вршеа нова класификација на побарувањата во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските од страна на должникот, при што во однос на стариот правилник истата беше променета со додавање на дополнителни 60 дена во секоја поединечна категорија. Од 1 јануари 2021 година, престана да важи Правилникот за изменување со што Друштвото призна дополнителна исправка на вредност од приближно 12 милиони денари во 2021 година по овој основ.

Согласно погоре наведеното, Друштвото за тековната 2022 година како и за 2021 година ја утврди исправката на вредност на следниот начин:

Група на побарувања	2022		2021	
	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
А	до 30 дена	0%	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%	од 31 до 60 дена	10%
В	од 61 до 120 дена	31%	од 61 до 120 дена	31%
Г	121 до 270 дена	51%	121 до 270 дена	51%
Д	271-365 дена	71%	271-365 дена	71%
Ѓ	подолг од 365 дена	100%	подолг од 365 дена	100%

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*Финансиски ризик (продолжение)**(iii) Валутен ризик*

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото претежно има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути.

Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2021

	МКД	ЕУР	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	29,006,487	-	29,006,487
Финансиски вложувања расположливи за продажба	510,596,897	295,962,231	806,559,128
Депозити, заеми и останати пласмани	231,748,013	-	231,748,013
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	83,440,852	83,440,852
Побарувања од непосредни работи на осигурување	230,116,050	-	230,116,050
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	-	9,268,924	9,268,924
Останати побарувања	18,656,680	6,361,961	25,018,641
Парични средства и парични еквиваленти	20,457,864	1,141,238	21,599,102
Вкупно средства	1,040,581,991	396,175,206	1,436,757,197
	-	-	
Бруто технички резерви	1,012,357,214	-	1,012,357,214
Обврски од непосредни работи на осигурување	4,230,603.98	-	4,230,604
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	15,344,518	15,344,518
Останати обврски	20,296,024	5,795,880	26,091,904
Вкупно обврски	1,036,883,842	21,140,398	1,058,024,240
Нето вредност	3,698,150	375,034,808	378,732,957

Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2021

	МКД	ЕУР	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	29,250,036	-	29,250,036
Финансиски вложувања расположливи за продажба	422,159,066	298,487,826	720,646,891
Депозити, заеми и останати пласмани	220,246,831	-	220,246,831
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	61,562,927	61,562,927
Побарувања од непосредни работи на осигурување	188,989,339	-	188,989,339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	-	19,184,783	19,184,783
Останати побарувања	20,422,982	4,635,413	25,058,395
Парични средства и парични еквиваленти	14,136,254	5,253,570	19,389,824
Вкупно средства	895,204,508	389,124,518	1,284,329,027
Бруто технички резерви	883,233,539	-	883,233,539
Обврски од непосредни работи на осигурување	3,472,925	-	3,472,925
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	9,897,921	9,897,921
Останати обврски	138,230,259	976,586	139,206,845
Вкупно обврски	1,024,936,723	10,874,507	1,035,811,230
Нето вредност	(129,732,215)	378,250,012	248,517,797

(iv) Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека Друштвото ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири обврските што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекуваното; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемиот ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој капиталот на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да биде барем еднаков на бараната граница на солвентност, пресметана со користење на методот на премија или методот на штета, во зависност од тоа кој метод дава највисок износ.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги превземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)*

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (продолжение)

Ризик на ликвидност

За годината завршена на 31 декември 2022 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	29,006,487	29,006,487
Финансиски вложувања расположливи за продажба	137,067,285	-	171,939,316	106,730,790	390,821,737	806,559,128
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	20,214,818	211,533,196	-	231,748,013
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	-	83,440,852	-	-	83,440,852
Побарувања од непосредни работи на осигурување	162,445,510	44,189,246	23,327,306	153,988	-	230,116,050
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	9,049,698	2	-	219,224	-	9,268,924
Останати побарувања	21,586,841	718,801	275,125	2,437,875	-	25,018,641
Парични средства и парични еквиваленти	21,599,102	-	-	-	-	21,599,102
	351,748,436	44,908,049	299,197,416	321,075,072	419,828,224	1,436,757,197
Обврски						
Бруто технички резерви	-	-	809,615,797	171,797,127	30,944,289	1,012,357,214
Обврски од непосредни работи на осигурување	4,230,604	-	-	-	-	4,230,604
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	5,446,596	9,744,212	153,709	-	-	15,344,517
Останати обврски	20,316,904	-	5,775,000	-	-	26,091,904
	29,994,104	9,744,212	815,544,507	171,797,127	30,944,289	1,058,024,240
Рочна неусогласеност	321,754,332	35,163,837	(516,347,090)	149,277,945	388,883,934	378,732,957

Ризик на ликвидност

За годината завршена на 31 декември 2021 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	29,250,036	29,250,036
Финансиски вложувања расположливи за продажба	136,502,803	-	40,396,750	144,357,382	399,389,956	720,646,891
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	199,945,989	20,300,843	-	220,246,831
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	-	61,562,927	-	-	61,562,927
Побарувања од непосредни работи на осигурување	126,800,812	39,601,858	22,386,135	200,534	-	188,989,339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	18,962,762	2,320	-	219,701	-	19,184,783
Останати побарувања	21,244,136	945,687	183,172	2,685,400	-	25,058,395
Парични средства и парични еквиваленти	19,389,824	-	-	-	-	19,389,824
	322,900,337	40,549,865	324,474,972	167,763,860	428,639,992	1,284,329,027
Обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	-	-	664,927,114	170,396,980	47,909,444	883,233,539
Обврски од непосредни работи на осигурување	3,472,925	-	-	-	-	3,472,925
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	9,744,212	153,709	-	-	9,897,921
Останати обврски	38,472,184	-	100,734,661	-	-	139,206,845
	41,945,109	9,744,212	765,815,485	170,396,980	47,909,444	1,035,811,229
Рочна неусогласеност	280,955,228	30,805,654	(441,340,513)	(2,633,120)	380,730,549	248,517,797

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*(v) Управување со капиталот*

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работата и класите во рамките на неживотното осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Согласно Законот за супервизија на осигурување, законски утврдениот капитал на Друштвото треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргина на солвентност и на гарантниот фонд од ЕУР 3,000,000.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврдено од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.
- износот на нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност
- нереализиранаа загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба
- нето негативните ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружни друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина
- непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во член 73-а од Законот за супервизија на осигурување

Пресметката на капиталот на Друштвото е како што следи:

	Ознака	2022	2021
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12)	I	371,810,265	384,936,173
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	234,072,672	234,072,672
Премии од емитирани обични акции	I2	-	-
Законски и статутарни резерви	I3	56,648,135	56,648,135
Пренесена нераспределена добивка	I4	96,895,823	113,296,270
Нераспределена добивка од тековната година	I5	-	-
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	-	-
Долгорочни нематеријални средства	I7	5,326,498	2,418,792
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	0	16,400,448
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност	I9	-	-
Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба	I10	10,479,867	261,665
Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина	I11	-	-
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од ЗСО	I12	-	-
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	3,634,439	3,296,189
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	-	-
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	-	-
Субординирани должнички инструменти	II3	-	-
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	-	-
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност	II5	433,358	532,974
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност	II6	3,201,081	2,763,215
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	375,444,704	388,232,362
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	-	-
КАПИТАЛ I + II - IV	V	375,444,704	388,232,362

Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	158,454,942	149,063,650
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	-	
Капитал	VI3	375,444,704	388,232,362
Гарантен фонд*	VI4	184,479,600	184,881,000
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 -VI4)	VI5	190,965,104	203,351,362
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	216,989,762	239,168,712
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7		

*Гарантниот фонд е дефиниран во член 77 од Законот и претставува 1/3 од потребното ниво на маргина на солвентност, но не смее да биде понизок од соодвениот износ наведен во член 77 став (3) од Законот

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

(v) Управување со капиталот

Потребно ниво на маргина на солвентност

Потребно ниво на маргината на солвентност за неживотно осигурување		МС (н.о.)		
Име на Друштвото:		Сава		
Период на известување:		31.12.2022		
			Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот	
			Тековна година	Претходна година
			100	101
Бруто полисирана премија	1		1,072,970,822	941,572,475
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2		110,687,760	110,928,600
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3		73,286,212	52,048,396
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4		-	-
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5		-	-
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6		183,973,972	162,976,996
Бруто исплатени штети	7		465,362,151	463,287,962
Нето исплатени штети	8		400,812,833	423,736,771
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9		0.86	0.91
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10		158,454,942	149,063,650
Референтен период (во години)	11		3	3
Бруто исплатени штети во референтниот период	12		1,300,418,163	1,223,519,646
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13		497,957,931	427,781,472
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14		397,648,069	392,951,813
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15		466,909,341	419,449,768
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16		111,917,624	109,056,940

Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	8,385,097	-
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18	-	-
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19	-	-
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	120,302,721	109,056,940
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	103,615,530	99,746,749
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	158,454,942	149,063,650
МС_2 (н.о.): Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност		-	-
		Тековна година	Претходна година
		400	401
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност	1	158,454,942	149,063,650

6. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Друштвото и нивната објективна вредност:

	Кредити и побарувања	Чувани до достасаност	Расположливи за продажба	Останата амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2022						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	29,006,487	29,006,487	29,006,487
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	806,559,128	-	806,559,128	806,559,128
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	-	231,748,013	231,748,013	231,748,013
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	83,440,852	-	-	-	83,440,852	83,440,852
Побарувања од непосредни работи на осигурување	230,116,050	-	-	-	230,116,050	230,116,050
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	9,268,924	-	-	-	9,268,924	9,268,924
Останати побарувања	25,018,641	-	-	-	25,018,641	25,018,641
Парични средства и останати парични еквиваленти	21,599,102	-	-	-	21,599,102	21,599,102
Средства	369,443,569	-	806,559,128	260,754,500	1,436,757,197	1,436,757,197
Останати обврски	-	-	-	26,091,904	26,091,904	26,091,904
Бруто технички резерви	-	-	-	1,012,357,214	1,012,357,214	1,012,357,214
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-	-	15,344,517	15,344,517	15,344,517
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	4,230,604	4,230,604	4,230,604
Обврски	-	-	-	1,058,024,240	1,058,024,240	1,058,024,240
31 декември 2021						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	29,250,036	29,250,036	29,250,036
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	720,646,891	-	720,646,891	720,646,891
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	-	220,246,831	220,246,831	220,246,831
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	61,562,927	-	-	-	61,562,927	61,562,927
Побарувања од непосредни работи на осигурување	188,989,339	-	-	-	188,989,339	188,989,339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	19,184,783	-	-	-	19,184,783	19,184,783
Останати побарувања	25,058,395	-	-	-	25,058,395	25,058,395
Парични средства и останати парични еквиваленти	19,389,824	-	-	-	19,389,824	19,389,824
Средства	314,185,268	-	720,646,891	249,496,867	1,284,329,027	1,284,329,027
Останати обврски	-	-	-	139,206,845	139,206,845	139,206,845
Бруто технички резерви	-	-	-	883,233,539	883,233,539	883,233,539
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-	-	9,897,921	9,897,921	9,897,921
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	3,472,925	3,472,925	3,472,925
Обврски	-	-	-	1,035,811,229	1,035,811,229	1,035,811,229

7. Оперативни сегменти**Продукти, услуги и главни потрошувачи**

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот. Во овие области на компанијата нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во Република Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од вложувања и приходи од реосигурители.

Фирмата нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и финансиски услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход

	Република Северна Македонија	Остаток од Европа	Вкупно
2022			
Приходи од бруто премија од осигурување	1,072,970,822	-	1,072,970,822
Финансиски приход	23,975,540	-	23,975,540
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	11,221,028	11,221,028
Нетековни средства	145,497,680	-	145,497,680
2021			
Приходи од бруто премија од осигурување	941,572,475	-	941,572,475
Финансиски приход	21,873,406	-	21,873,406
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	8,276,656	8,276,656
Нетековни средства	146,710,321	-	146,710,321

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2022:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурува ње и соосигурува ње(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	80,647,364	(462,905)	223,192	-	80,407,650
2 Здравствено осигурување	61,036,594	-	(10,937,387)	-	50,099,207
3 Моторни возила(каска)	172,558,618	(713,530)	(18,241,423)	(828)	153,602,837
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	873,435	(220,325)	(194,989)	3,117	461,239
7 Стока во превоз	3,777,348	(1,540,201)	38,035	(46,925)	2,228,257
8 Имот од пожар	64,025,600	(28,863,023)	(2,487,606)	1,288,543	33,963,513
9 Други осигурувања на имот	151,972,177	(34,883,180)	(10,759,905)	2,007,125	108,336,217
10 Одговорност-моторни возила	477,175,890	(14,534,372)	(13,214,139)	90,430	449,517,809
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	912,237	-	(22,289)	-	889,948
13 Општа одговорност	9,203,272	(4,262,060)	279,251	(105,915)	5,114,548
14 Осигурување на кредити	7,812,920	(7,812,907)	(312,694)	322,910	10,229
15 Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-
16 Финансиски загуби	5,393,043	(2,378,371)	(1,033,114)	204,285	2,185,843
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	37,582,324	(249,257)	(1,934,783)	-	35,398,284
Вкупно премии	1,072,970,822	(95,920,134)	(58,597,851)	3,762,743	922,215,580

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (продолжение)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2021:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурува ње и соосигурува ње(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	81,235,502	(596,949)	40,927	(17,272)	80,662,208
2 Здравствено осигурување	36,837,307	-	(18,343,902)	-	18,493,406
3 Моторни возила(каска)	152,921,420	(644,253)	(4,474,736)	(7,003)	147,795,428
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	519,084	(210,620)	(184,949)	110,219	233,733
7 Стока во превоз	3,103,895	(898,638)	92,762	79,158	2,377,177
8 Имот од пожар	54,136,151	(20,332,575)	3,331,495	(3,559,624)	33,575,447
9 Други осигурувања на имот	124,050,113	(19,220,337)	10,332,048	(16,238,847)	98,922,976
10 Одговорност-моторни возила	451,445,171	(14,587,284)	(19,590,043)	1,142,007	418,409,852
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	873,714	-	(54,347)	-	819,367
13 Општа одговорност	8,499,864	(2,788,122)	541,536	(812,983)	5,440,295
14 Осигурување на кредити	881,202	(881,204)	1,072,947	(1,073,087)	(142)
15 Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-
16 Финансиски загуби	2,406,004	(6,066)	1,405,315	(1,296,495)	2,508,758
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	24,663,047	(321,434)	(1,640,594)	-	22,701,020
Вкупно премии	941,572,475	(60,487,482)	(27,471,542)	(21,673,927)	831,939,525

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2022:

	Вкупно ликвидиран и штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурители те во ликвидирани е штети (-)	Промена на брuto резервиран ите штети (+/-)	Промена во резервиран ите штети за делот на реосигурува њето (+/-)	Нето
1 Осигурување од незгода	18,563,398	-	-	(181,037)	-	18,382,360
2 Здравствено осигурување	33,196,228	-	-	9,540,787	-	42,737,015
3 Моторни возила(каска)	85,814,673	(3,388,885)	-	12,775,314	-	95,201,102
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	-	-	-	155,700	-	155,700
7 Стока во превоз	1,701,209	-	(1,311,197)	(103,600)	-	286,412
8 Имот од пожар	7,822,367	-	(1,385,792)	7,318,032	(2,481,583)	11,273,025
9 Други осигурувања на имот	60,736,641	(314,019)	(9,051,136)	(2,084,544)	3,179,136	52,466,078
10 Одговорност-моторни возила	223,040,014	(5,952,137)	(32,523,540)	41,065,741	(22,166,078)	203,464,000
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	421,757	-	-	-	-	421,757
13 Општа одговорност	389,070	-	(98,795)	(3,277,790)	2,840,437	(147,078)
14 Осигурување на кредити	20,109,271	-	(20,109,271)	-	-	-
15 Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-
16 Финансиски загуби	424,857	-	(69,588)	-	-	355,269
17 Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	13,142,667	-	-	4,967,856	-	18,110,523
Вкупно	465,362,151	(9,655,041)	(64,549,319)	70,176,459	(18,628,088)	442,706,163

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (продолжение)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2021:

	Вкупно ликвидиран и штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурители те во ликвидиранит е штети (-)	Промена на брuto резервиран ите штети (+/-)	Промена во резервиран ите штети за делот на реосигурува њето (+/-)	Нето
1 Осигурување од незгода	35,518,250	-	-	(4,534,007)	-	30,984,243
2 Здравствено осигурување	14,029,054	-	-	1,516,341	-	15,545,395
3 Моторни возила(каска)	89,356,620	(2,722,379)	-	45,372	-	86,679,613
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	-	-	-	-	-	-
7 Стока во превоз	222,333	-	-	103,600	-	325,933
8 Имот од пожар	13,322,479	-	(4,698,918)	(4,833,736)	2,725,198	6,515,023
9 Други осигурувања на имот	63,362,666	-	(20,291,997)	(2,494,299)	1,113,341	41,689,712
10 Одговорност-моторни возила	229,718,888	(5,707,407)	(8,264,472)	4,576,230	(14,939,511)	205,383,728
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	-	-	-	-	-	-
13 Општа одговорност	1,977,482	-	(1,132,387)	(8,945,462)	7,881,622	(218,746)
14 Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-
15 Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-
16 Финансиски загуби	7,697,097	-	(5,163,416)	-	-	2,533,681
17 Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	8,083,092	-	-	1,787,206	-	9,870,297
Вкупно	463,287,962	(8,429,786)	(39,551,191)	(12,778,754)	(3,219,350)	399,308,880

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)
Основни коефициенти на работењето

		бруто меродавен коефициент		бруто трошковен коефициент		Бруто комбиниран коефициент (збир од меродавен и трошковен коефициент)		Бруто штетен коефициент	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1	Осигурување од незгода	38.12%	22.73%	44.03%	41.59%	82.15%	64.32%	38.12%	23,0%
2	Здравствено осигурување	84.06%	84.27%	17.87%	24.98%	101.93%	109.25%	84.06%	54,4%
3	Моторни возила(каска)	58.39%	61.16%	34.98%	35.89%	93.37%	97.05%	58.39%	47,8%
4	Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	0.05%	22.96%	39.01%	33.70%	39.06%	56.66%	0.05%	0,0%
7	Стока во превоз	10.20%	41.87%	30.14%	39.16%	40.34%	81.03%	10.20%	45,0%
8	Имот од пожар	14.77%	24.60%	43.76%	37.55%	58.53%	62.15%	14.77%	12,2%
9	Други осигурувања на имот	44.05%	40.09%	40.95%	37.70%	85.01%	77.79%	44.05%	38,6%
10	Одговорност-моторни возила	52.93%	55.89%	47.40%	45.56%	100.34%	101.45%	52.93%	45,5%
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	-	47.46%	24.80%	38.28%	24.82%	85.74%	-	46,3%
13	Општа одговорност	-77.07%	-30.81%	32.94%	35.92%	-44.12%	5.11%	-77.07%	4,2%
14	Осигурување на кредити	-	268.19%	152.48%	8.27%	152.54%	276.46%	-	0.00%
15	Осигурување на гаранции	34.26%	12123.59%	16.31%	24.84%	50.57%	12148.44%	34.26%	0.00%
16	Финансиски загуби	201.95%	9.74%	85.09%	40.42%	287.04%	50.17%	201.95%	7,9%
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	42.87%	50.80%	64.17%	50.16%	107.04%	100.96%	42.87%	35,0%
	Неживотно осигурување	48.36%	51.84%	43.32%	40.69%	91.68%	92.53%	48.36%	42.50%

10. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2022	2021
Приходи од камати од депозити во банки	4,227,967	3,866,665
Приходи од камати од Гарантен фонд	193,125	268,987
Приходи од камати по обврзници и записи	14,971,535	14,014,381
Капитална добивка од продажба на акции и удели	2,188,999	1,979,508
Позитивни курсни разлики	2,196,219	1,558,356
Останати приходи од вложувања	197,695	185,509
Вкупно	23,975,540	21,873,406

11. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ

	2022	2021
Приходи од Гарантен фонд по регресни побарувања	3,036,130	3,769,626
Приходи за услужни штети	2,228,369	1,350,585
Останати осигурително технички приходи	40,167,109	1,404,437
Приходи од претходни години	186,284	174,928
Вкупно	45,617,893	6,699,575

Друштвото евидентира поголеми Останати осигурително технички приходи во тековната година во однос на минатата, која во најголем дел се однесува на добиена второстепена пресуда за судски спор.

12. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2022	2021
Отпис на останати обврски	146,439	169,599
Приходи од камати по задоцнети плаќања	58,444,847	2,865,266
Приходи по процесни трошоци	2,588,041	1,623,083
Останати приходи	1,397,156	1,223,413
Вкупно	62,576,483	5,881,361

Друштвото евидентира поголеми приходи од камати по задоцнети плаќања во тековната година во однос на минатата, која во најголем дел се однесува на добиена второстепена пресуда за судски спор.

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	2022	2021
Трошоци за провизија	89,090,099	88,330,756
Трошоци за вработени во продажна мрежа	133,581,279	124,711,696
Трошоци за маркетинг	-	16,875,461
Трошоци за репрезентација	-	7,108,665
Трошоци за печатење обрасци	506,060	1,876,619
Промена во одложени трошоци за стекнување	(5,759,393)	(2,138,118)
Вкупно трошоци за стекнување	217,418,045	236,765,079
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	7,604,297	11,727,535
Трошоци за вработените	64,196,141	65,733,097
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност	9,112,976	8,935,148
Закупнина	19,379,171	20,270,723
Трошоци за телекомуникации	7,184,172	6,525,460
Професионални и интелектуални услуги	27,481,387	17,312,434
Трошоци за енергија и комунални услуги	10,094,917	4,376,946
Банкарски услуги, платен промет	4,136,123	3,671,613
Трошоци за услуги за одржување	3,330,374	3,702,592
Трошоци за обезбедување	1,010,638	1,317,394
Административни такси	823,069	780,020
Трошоци за канцелариски и потрошен материјал	3,241,424	1,509,090
Отпис на ситен инвентар	1,047,199	432,416
Трошоци за потрошено гориво и топлотна енергија	1,446,543	1,160,594
Трошоци за надомест на службени патувања	1,572,037	495,432
Трошоци за стручно усовршување	787,723	1,042,632
Трошоци за спонзорства и донации	2,332,194	1,736,782
Трошоци за маркетинг	22,312,042	-
Трошоци за репрезентација	7,305,753	-
Трошоци за јубилејни награди и отпремнини	219,990	1,756
Трошоци од резервирања	(655,350)	7,591,503
Останати трошоци	4,400,728	4,462,567
Вкупно административни трошоци	198,363,548	162,785,733
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето	415,781,592	399,550,812

Трошоците за вработените се искажани на позициите трошоци за вработени во продажна мрежа и трошоци за вработени. Ги опфаќаат платите на вработените, регрес, отпремнина и други лични примања.

Професионални и интелектуални услуги се поголеми во тековната година, поради исплатени адвокатски награди за поголем судски спор

Во текот на 2022 Друштвото изврши премапирање на позиции трошоци за маркетинг и трошоци за репрезентација, согласно измената од страна на регулаторот па истите во 2022 се прикажани кон административни трошоци

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2022	2021
Негативни курсни разлики	2,877,149	1,810,571
Расходи по камати	11,415	4,564
Вкупно	2,888,564	1,810,571

15. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ

	2022	2021
Противпожарен придонес и придонес за безбедност во сообраќајот	18,098,365	17,389,440
Трошоци за неосигурани возила	11,142,394	14,117,221
Трошоци за финансирање на АСО и НБО	10,009,879	10,266,110
Останати трошоци за осигурување	4,011,584	2,909,312
Вкупно	43,262,222	44,682,083

16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	2022	2021
Расходи за извршени услуги	7,047,776	5,247,944
Расходи за камата за задоцнето плаќање	3,992.00	2,254
Негативни курсни разлики	410,986	267,183
Загуба/(Ослободување) на загуба од обезвреднување на останати побарувања освен премија на осигурување	(426,547)	(431,788)
Останати расходи	663,481	473,207
Вкупно	7,699,688	5,558,800

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Пресметката на основната/разводната заработка по акција на 31 декември 2022 година е направена врз основа на добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 100,754,309 (нето загуба за 2021: МКД 16,400,448) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2022 година од 18.326 (2021: 18.326).

Добивка расположива за имателите на обичните акции

	2022	2021
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	100,754,309	(16,400,448)
Пондериран просечен број на обични акции	-	-
<i>Број на акции</i>	-	-
Издадени обични акции на 1 јануари	18,326	18,326
Издадени во текот на годината	-	-
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	18,326	18,326
Основна/разводната добивка по акција (денари)	5,498	(895)

18. ДАНОК НА ДОБИВКА

	2022	2021
Данок на добивка	12,027,755	-
Вкупно	12,027,755	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	112,782,064	(16,400,448)
Пресметан данок по стапка од 10%	11,278,206	(1,640,045)
Зголемување за непризнати расходи за даночни цели	1,290,968	1,098,625
Загуба за годината за која не е признаено одложено даночно средство	-	541,419
Намалување на даночна основа за износ на загуба пренесена од претходни години	(541,419)	-
Данок на добивка	12,027,755	0.00
Ефективна каматна стапка	10.66%	0.00%

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер и лиценци	Инвестиции во тек и аванси	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2021	144,987,473	-	144,987,473
Набавки	4,637,458	-	4,637,458
На 31 декември 2021	<u>149,624,931</u>	<u>-</u>	<u>149,624,931</u>
На 1 јануари 2022	149,624,931	-	149,624,931
Набавки	4,023,411	1,000,418	5,023,830
На 31 декември 2022	<u>153,648,343</u>	<u>1,000,418</u>	<u>154,648,761</u>
Амортизација	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
На 1 јануари 2021	141,111,394	-	141,111,394
Амортизација за годината	6,094,745	-	6,094,745
На 31 декември 2021	<u>147,206,139</u>	<u>-</u>	<u>147,206,139</u>
На 1 јануари 2022	<u>147,206,139</u>	<u>-</u>	<u>147,206,139</u>
Амортизација за годината	2,116,124	-	2,116,124
На 31 декември 2022	<u>149,322,263</u>	<u>-</u>	<u>149,322,263</u>
Неотпишана вредност	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
На 1 јануари 2021	3,876,080	-	3,876,080
На 31 декември 2021	<u>2,418,792</u>	<u>-</u>	<u>2,418,792</u>
На 1 јануари 2022	2,418,792	-	2,418,792
На 31 декември 2022	<u>4,326,080</u>	<u>1,000,418</u>	<u>5,326,498</u>

20. ЗЕМЈИШТЕ, НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

	Објекти за дејност	Објекти кои не се наменети за основна дејност	Инвестиции во тек и аванси	Опрема
Набавна вредност				-
На 1 јануари 2021	264,495,088	1,762,352	-	51,941,544
Набавки	88,134	-	-	4,570,927
Отпис/отуѓување	-	-	-	(1,119,816)
На 31 декември 2021	<u>264,583,222</u>	<u>1,762,352</u>	<u>-</u>	<u>55,392,655</u>
На 1 јануари 2022	264,583,222	1,762,352	-	55,392,655
Набавки	422,240	-	-	952,007
Отпис/отуѓување	-	-	-	(692,333)
На 31 декември 2022	<u>265,005,462</u>	<u>1,762,352</u>	<u>-</u>	<u>55,652,329</u>
Исправка	-	-	-	-
На 1 јануари 2021	128,051,054	1,762,352	-	43,070,130
Амортизација за годината	2,084,736	-	-	3,548,054
Отпис	-	-	-	(1,069,627)
На 31 декември 2021	<u>130,135,790</u>	<u>1,762,352</u>	<u>-</u>	<u>45,548,557</u>
На 1 јануари 2022	130,135,790	1,762,352	-	45,548,557
Амортизација за годината	2,086,298	-	-	3,401,875
Отпис	-	-	-	(685,912)
На 31 декември 2022	<u>132,222,088</u>	<u>1,762,352</u>	<u>-</u>	<u>48,264,520</u>
Неотпишана вредност	-	-	-	-
На 1 јануари 2021	<u>136,444,033</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8,871,414</u>
На 31 декември 2021	<u>134,447,431</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>9,844,098</u>
На 1 јануари 2022	<u>134,447,431</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>9,844,098</u>
На 31 декември 2022	<u>132,783,373</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,387,809</u>

На 31 декември 2022 година, Друштвото нема дадени недвижности и опрема под залог (2021: нема).

21. ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ

	% на учество	2022	2021
А. Вложувања во подружници			
Вложувања во Сава Стејшн	100.00%	12,300,000	12,300,000
Вкупно		12,300,000	12,300,000
Б. Вложувања во заеднички контролирани ентитети			
Вложувања во Гарантен фонд		16,706,487	16,950,036
Вкупно		16,706,487	16,950,036
Вкупно финансиски пласмани (А+Б)		29,006,487	29,250,036

Вложување во Гарантниот фонд претставува депозит за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Македонија. Националното биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународното осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Депозитите на членовите се чуваат на посебна сметка во банка и Бирото е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

22. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

		2022	2021
А. Вложувања во должнички хартии од вредност			
Државни хартии од вредност со рок на доспевање до 1 год.		171,939,319	40,396,750
Државни хартии од вредност со рок на доспевање над 1 год.		497,552,527	543,747,338
Акции и удели во инвестициски фондови		137,067,282	136,502,803
Вкупно		806,559,128	720,646,891
Б. Вложувања во акции кои немаат активен пазар			
Табак АД Охрид	под 5%	2,159,452	2,159,452
Вкупно		2,159,452	2,159,452
Оштетување на вложувања во акции кои не котираат на официјален пазар		(2,159,452)	(2,159,452)
Вкупно		-	-
Вкупно вложувања расположливи за продажба		806,559,128	720,646,891
Котирани		336,341,984	396,710,617
Некотирани		470,217,144	323,936,274
Вкупно		806,559,128	720,646,891

На 31 декември 2022 година, Друштвото има вложувања расположливи за продажба во државни обврзници за денационализација и континуирани обврзници издадени од Министерството за Финансии на Република Северна Македонија. Овие обврзници се со рок на доспевање од 1 до 30 години и каматни стапки од 0.6% до 4.5%.

23. ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	2022	2021
Орочени депозити во домашни банки	231,748,013	220,246,831
Вкупно	231,748,013	220,246,831
Дадени заеми	650,000	650,000
Исправка на вредноста на дадените заеми	(650,000)	(650,000)
Вкупно дадени заеми	-	-
Вкупно	231,748,013	220,246,831

На 31 декември 2022 година, Друштвото има депозити орочени во домашни банки со рок на доспевање од 1 до 2 година и каматни стапки до 2.9%.

24. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2022	2021
Побарувања произлезени од договори за осигурување	363,308,433	323,676,558
Побарувања од застапници и посредници	11,392,010	11,267,220
Вкупно побарувања	374,700,443	334,943,778
Исправка на вредноста на побарувањата	(138,819,861)	(140,492,690)
Исправка на вредноста на побарувањата од застапници во осигурувањето и посредници	(5,764,532)	(5,461,749)
Вкупно исправка на вредност на побарувањата	(144,584,393)	(145,954,439)
Вкупно	230,116,050	188,989,339

Движењето на посебната резерва за побарувањата и исправката на вредноста на побарувањата произлезени од договори за осигурување во текот на годината се како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	145,954,439	148,710,469
Дополнителна исправка на вредност во добивката или загубата	28,811,833	36,838,066
Намалување на исправка поради отпис на побарувања	(5,043,318)	(9,736,498)
Ослободување на исправка на вредност	(25,138,561)	(29,857,598)
На 31 декември	144,584,393	145,954,439

Во рамките на позицијата Дополнителна исправка на вредност во добивката или загубата, Друштвото евидентира поголем износ во однос на минатата година како резултат на измените во Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, како што е обелоденето во точка 5.Управување со ризик подточка 2 Кредитен ризик.

2.3. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2022	2021
Побарувања за аванси, депозити и кауции	10,932,588	15,673,231
Побарувања по основ на камати	11,192,880	11,245,859
Други побарувања од вработени	580,798	407,854
Побарувања по основ на регрес	6,774,934	7,252,656
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	9,767,712	6,269,280
Останати побарувања	27,068,813	25,858,698
Останати побарувања од вложувања	214,587	291,036
Вкупно бруто останати побарувања	66,532,312	66,998,613
Исправка на вредност на побарувања по основ на камати	(10,060,607)	(10,060,607)
Исправка на вредност на побарувања по основ на регрес	(6,772,743)	(7,199,290)
Исправка на вредност на останати побарувања	(24,680,321)	(24,680,321)
Вкупно исправка на вредност на останати побарувања	(41,513,671)	(41,940,218)
Вкупно нето вредност на останати побарувања	25,018,641	25,058,395

Во рамки на позицијата Побарувања за аванси, депозити и кауции Друштвото евидентира намалување во тековната во однос на минатата поради поголем број на наплатени услужни штети.

Движењето на исправката на вредност е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	41,940,218	46,572,199
Дополнителна исправка на вредност на регресни побарувања	-	8,558
Ослободување на исправката на вредност	(426,547)	(440,345)
Отпис	-	(4,200,194)
На 31 декември	41,513,671	41,940,218

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2022	2021
Денарски сметки во домашни банки	19,472,932	13,622,302
Парични средства во благајна	1,020,967	587,903
Девизни сметки во домашни банки	1,105,203	5,179,619
Вкупно	21,599,102	19,389,824

27. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерски капитал

	Обични акции	
Во број на акции	2022	2021
На 1 јануари - целосно платени	18,326	18,326
Зголемување	-	0
На 31 декември - целосно платени	18,326	18,326

На 31 декември 2022 година одобриот акционерски капитал се состои од 18,326 обични акции со номинална вредност од 207.6779 ЕУР по акција. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од една обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Сите издадени акции се целосно платени.

За годината завршена на 31 декември 2022 и по денот на известување Друштвото нема објавено дивиденди (2021: нема).

Акционерската структура на Друштвото е:

	Број на акции	% на учество
Позаваровалница САВА дд Словенија	17,201	93.86%
МТ ДОО Штип	920	5.02%
Останати помали акционери (под 5%)	205	1.12%
	18,326	100.00%

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022
Резерви на сигурност

Според Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви на сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

Добивка издвоена за реинвестирање

Во текот на 2022 и 2021 година, Друштвото изврши инвестициски вложувања од добивката во материјални и нематеријални средства за проширување на дејноста. Но Друштвото поради остварената загуба не беше во можност Даночната основа сразмерно да ја намали за износот на вложувањата од добивката од претходната година, а од причина што друштвото не искористи намалување на даночната основа издвоениот дел за реинвестирање на износ од 6.000.000 денари повторно го врати во акумулирана (нераспределена) добивка. Реинвестираната добивка не може да се распределува како дивиденда во следните периоди. Вкупната кумулативна добивка издвоена за реинвестирање во 2022 година изнесува МКД 27,444,168 (2021: МКД 33.444.168),

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2022			2021		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Пријавени штети	283,997,333	30,514,621	253,482,712	247,331,821	25,999,232	221,332,589
Настанати, но непријавени штети	195,730,924	34,143,949	161,586,975	165,741,028	20,031,251	145,709,777
Други технички резерви	23,464,886	1,853,577	21,611,309	19,594,470	2,366,484	17,227,986
Преносна премија	509,164,071	16,928,704	492,235,367	450,566,220	13,165,961	437,400,259
	1,012,357,214	83,440,852	928,916,362	883,233,539	61,562,927	821,670,612

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2022 година:

	Преносна премија			Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1 Осигурување од негода	27,609,230	-	27,609,230	22,058,734	-	22,058,734	49,667,964	-	49,667,964
2 Здравствено осигурување	34,552,787	-	34,552,787	13,267,404	-	13,267,404	47,820,190	-	47,820,190
3 Моторни возила(каска)	101,322,477	-	101,322,477	41,543,837	-	41,543,837	142,866,314	-	142,866,314
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	441,000	113,336	327,664	155,700	-	155,700	596,700	113,336	483,364
7 Стока во превоз	556,254	39,925	516,329	-	-	-	556,254	39,925	516,329
8 Имот од пожар	28,195,455	8,513,460	19,681,995	16,078,582	2,869,016	13,209,566	44,274,037	11,382,476	32,891,561
9 Други осигурувања на имот	68,857,447	5,140,413	63,717,034	19,769,245	2,281,049	17,488,196	88,626,692	7,421,462	81,205,230
10 Одговорност-моторни возила	234,789,804	1,232,438	233,557,366	375,834,584	57,375,570	318,459,013	610,624,388	58,608,008	552,016,380
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	467,515	-	467,515	-	-	-	467,515	-	467,515
13 Општа одговорност	3,739,340	1,361,271	2,378,069	4,125,220	3,004,000	1,121,220	7,864,560	4,365,271	3,499,288
14 Осигурување на кредити	312,694	322,910	(10,216)	982,512	982,512	(0)	1,295,206	1,305,422	(10,216)
15 Осигурување на гаранции	975	-	975	-	-	-	975	-	975
16 Финансиски загуби	2,108,911	204,951	1,903,960	-	-	-	2,108,911	204,951	1,903,960
17 Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	6,210,182	-	6,210,182	9,377,326	-	9,377,326	15,587,508	-	15,587,508
Вкупно	509,164,071	16,928,704	492,235,367	503,193,143	66,512,147	436,680,996	1,012,357,214	83,440,852	928,916,362

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (продолжение)

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2022 година:

	Бруто	Преносна премија		Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
		Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1 Осигурување од незгода	27,832,423	-	27,832,423	21,376,083	-	21,376,083	49,208,506	-	49,208,506
2 Здравствено осигурување	23,615,400	-	23,615,400	3,726,616	-	3,726,616	27,342,016	-	27,342,016
3 Моторни возила(каска)	83,081,054	828	83,080,226	28,768,523	-	28,768,523	111,849,577	828	111,848,749
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	246,011	110,219	135,792	-	-	-	246,011	110,219	135,792
7 Стока во превоз	594,289	86,850	507,439	103,600	-	103,600	697,889	86,850	611,039
8 Имот од пожар	25,707,849	7,224,918	18,482,931	8,760,551	387,433	8,373,118	34,468,400	7,612,351	26,856,049
9 Други осигурувања на имот	58,091,299	3,133,288	54,958,011	21,755,286	5,361,682	16,393,604	79,846,585	8,494,970	71,351,615
10 Одговорност-моторни возила	221,575,664	1,142,007	220,433,658	334,768,842	35,209,494	299,559,348	556,344,506	36,351,501	519,993,006
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	445,227	-	445,227	-	-	-	445,227	-	445,227
13 Општа одговорност	4,018,591	1,467,186	2,551,405	7,403,009	5,844,436	1,558,573	11,421,600	7,311,622	4,109,978
14 Осигурување на кредити	-	-	-	1,595,337	1,593,921	1,416	1,595,337	1,593,921	1,416
15 Осигурување на гаранции	7,218	-	7,218	-	-	-	7,218	-	7,218
16 Финансиски загуби	1,075,797	666	1,075,131	-	-	-	1,075,797	666	1,075,131
17 Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	4,275,398	-	4,275,398	4,409,472	-	4,409,472	8,684,870	-	8,684,870
Вкупно	450,566,220	13,165,961	437,400,259	432,667,319	48,396,966	384,270,353	883,233,539	61,562,927	821,670,612

29. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

	2022	2021
Долгорочни резервирања по основ на отпремнини за пензионирање, јубилејни награди и останати резервирања	22,929,384	19,803,901
Вкупно	22,929,384	19,803,901

30. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2022	2021
Обврски по штети	4,134,445	3,375,140
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	96,159	97,784
Обврски кон Гарантен Фонд	1	1
Вкупно	4,230,604	3,472,924

31. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	2022	2021
Обврски за примени аванси по основ премија за осигурување и надомест на штети	9,628,231	104,801,999
Обврски кон вработени по основ на плати и придонеси	23,211,860	21,767,952
Обврски за провизија	4,284,787	21,874,028
Обврски по основ на законски пропишани давачки	4,042,746	3,922,854
Обврски кон добавувачи	7,361,831	7,906,742
Останати обврски	774,308	701,222
Вкупно	49,303,764	160,974,797

На позиција Обврски за примени аванси по основ на премија за осигурување и надомест на штети, Друштвото евидентира намалување поради приходување на судскиот спор за штета со Мепсо

32. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Обврски по неотповиклив оперативен лизинг се следниве:

	2022	2021
Помалку од една година	1,595,654	1,391,755
Вкупно	1,595,654	1,391,755

33. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

Согласно локалната законска регулатива, Друштвото вонбилансно евидентира резервација за пријавени штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила и коресподентски штети. Средствата и обврските по овој основ на 31 декември 2022 година изнесуваат МКД 43.661.480 денари. Друштвото нема дополнителни обврски по овој основ

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Друштвото е во доминантна сопственост на Позаваровалница САВА дд од Словенија која поседува 93,86% од вкупниот акционерски капитал на Друштвото, поради што истото припаѓа на Групацјата на САВА РЕ од Словенија. Побарувањата од, обврските кон како и соодветните приходи и расходи со матичното друштво, останатите друштва во Групацјата и придружените друштва во 2022 и 2021 година се како што следува:

Салда и трансакции со САВА РЕ (матично друштво)

	2022	2021
Побарувања од реосигурувачите за удели во штети	8,201,955	17,616,447
Побарувања од реосигурувачите по основ на провизија	2,684,280	2,157,553
Обврски кон реосигурувачите	11,448,309	9,187,049
Дел за реосигурителот во бруто резерви за преносна премија	15,058,465	12,011,186
Дел за реосигурителот во бруто резерви за штети	61,012,719	39,439,563
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	63,146,442	56,661,815
Приход од удел на реосигурувачот во штети	43,917,084	36,365,763
Приход од провизија од реосигурување	8,546,494	6,866,850
Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување	3,047,279	3,224,586
Промени во резервирани штети за делот на реосигурување	21,573,157	12,436,064
Одложена провизија за реосигурување	2,933,778	2,421,389
Останати побарувања	138,737	-

Салда и трансакции со САВА Стејшн (подружница)

	2022	2021
Побарувања по основ на премија	-	-
Приходи по основ на премија	53,417	47,123
Останати обврски	459,869	2,458,653
Останати расходи	9,042,393	6,962,665

Салда и трансакции со ентитети под заедничка контрола

	2022	2021
Побарувања по основ на премија	451,805	417,133
Останати побарувања	1,083,582	45,925
Обврски кон реосигурувачите	-	-
Дел за реосигурителот во бруто резерви за штети	89,884	774,762
Дел за реосигурителот во бруто резерви за преносна премија	-	5,023,741
Останати обврски	2,087,532	1,060,665
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	5,980,717	-
Промени во резервирани штети за делот на реосигурување	774,762	570,739
Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување	-	-
Приходи по основ на премија за осигурување	829,385	835,679
Приход од провизија од реосигурување	418,650	-
Приходи од др. за осигурување по над. за обработка на услужни штети	375,690	342,779
Останати расходи	2,874,562	1,968,631
Бруто исплатени штети	721,347	403,027

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

	2022	2021
Вкупен надомест на клучниот менаџерски персонал (вклучени во Трошоци за вработени)	9,433,624	14,420,831
Вкупно	9,433,624	14,420,831

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ***Судски спорови***

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и е предмет на судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Тие се предмет на детална анализа од страна на Друштвото и врз основа на очекуваниот исход се вклучени во резервите за пријавени штети (види белешка 28). Во дополнително Друштвото е предмет на судски постапки кои не произлегуваат од договори за осигурување. Раководството не верува дека крајниот исход од овие постапки ќе има негативно материјално влијание на резултатите на Друштвото.

Неизвесни даночни обврски

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночната пријава за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски коишто во оваа фаза не може да бидат утврдени со разумна точност. Сепак, раководството на Друштвото смета дека не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат материјално значајни обврски по овој основ.

Неизвесни обврски

На 31 декември 2022 година Друштвото врз основа на добиена второстепена пресуда за судски спор изврши приходување на износот на главен долг во висина од 34.650.868 , износ на законска камата и трошоци во постапка 56.850.635 поради поголема веројатност за позитивна разрешница, иако сеуште се чека одлука по искажана ревизија од страна на третостепениот суд.

Преземени обврски

До датумот на изготвување на финансиските извештаи, Друштвото нема преземени обврски

36. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2022 година Друштвото е усогласено со барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото поседува доволно средства за покривање на техничките резерви и покривање на капиталот во целост.

37. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

На 24 февруари 2022 година, руските трупи ја нападнаа Украина и започнаа воени операции на повеќе локации. Како одговор, повеќе земји наметнаа економски санкции кон Русија. Покрај воведувањето санкции, се поголем број на големи јавни и приватни компании најавуваат намалување на деловните активности со Русија. Конфликтот во Украина и со него поврзаните настани се случуваат во време на значителна глобална економска несигурност и нестабилност и ефектите најверојатно ќе ги влошат моменталните пазарни услови. Многу сектори/земји веќе се соочуваат со влијанието на порастот на цените на суровините како резултат на зголемената побарувачка која произлегува од стивнувањето на КОВИД-19 пандемијата. Одредени сектори се соочуваат и со недостиг на вработени како и ефекти од зголемување на платите. Овие фактори може значително да се влошат со конфликтот во Украина и тоа преку зголемен инфлаторен притисок и забавување на глобалното закрепнување од пандемијата.

Раководството на Друштвото внимателно го следи развојот на горенаведените услови и нивното потенцијално влијание врз глобалната и домашната економија, како и врз работењето на Друштвото. Врз основа на јавно достапните информации на датумот кога овие финансиски извештаи беа одобрени за издавање, раководството не предвидува директно, непосредно и значајно неповолно влијание врз Друштвото, неговите активности и финансиската состојба. Сепак, Друштвото не може да ја исклучи можноста дека продолжение на конфликтот, негово проширување или последователно негативно влијание врз економското опкружување во коешто работи Друштвото, би имале негативен ефект врз Друштвото, неговата финансиска состојба и резултатите од работењето, на среден и долг рок. Раководството продолжува внимателно да ја следи ситуацијата и ќе одговори соодветно со цел да го намали влијанието на ваквите настани и околности во моментот кога истите се случуваат.

ПРИЛОГ 1– ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ СО ПОТВРДА НА АКТУАРОТ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТЕЊЕТО ЗА 2022 ГОДИНА
НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД
СКОПЈЕ

I.	ОБРАЌАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР	4
II.	ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	6
1.	ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ	7
2.	РАКОВОДНИ ЛИЦА	9
III.	ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО.....	10
3.	ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	11
3.1.	Најважни настани на Друштвото.....	11
3.2.	Најважни настани во 2022 година	13
4.	РАЗВОЈ ВО 2022 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2023	14
4.1.	Визија, мисија и вредности	14
4.2.	Профил на Друштвото	14
4.3.	Дејност на Друштвото	15
4.4.	Позначајни случувања за 2022 година	17
4.5.	Развој во 2022	18
4.6.	Очекуван иден развој во 2023.....	19
4.7.	Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	20
5.	КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	21
5.1.	Стретешки насоки на Друштвото	21
5.2.	Исполнување на деловните цели	22
5.3.	Овластени ревизори	22
5.4.	Материјални фактори на ризик	23
5.5.	Зделки со заинтересирана страна	25
5.6.	Големи зделки	26
5.7.	Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период.....	26
5.8.	Промена во сопственичката структура.....	26
5.9.	Акционерски капитал и сопственичка структура.....	26
5.10.	Организациона шема	28
5.11.	Подружници на Друштвото	28
5.12.	Податоци за продажната мрежа.....	30
6.	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	31
6.1.	Макроекономски движења во 2022 и очекувања во 2023.....	31

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР	37
IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	40
1. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	41
1.1. Најважни финансиски показатели за 2022 година.....	41
2. ПРЕМИЈА.....	42
2.1. Број на склучени договори за осигурување.....	42
2.2. ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА	43
2.2.1. Бруто полисирана премија по класи на осигурување	43
2.2.2. Структура на бруто полисирана премија.....	44
2.2.3. Полисирана премија по дистрибуциски канали	45
3. ШТЕТИ.....	46
3.1. Број на ликвидирани штети.....	46
3.2. ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ	47
3.2.1. Ликвидирани штети по класи на осигурување.....	47
3.2.2. Структура на штети.....	49
3.2.3. Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	49
3.2.4. Штети / премија (loss ratio)	50
4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	51
4.1. Број на резервирани штети	51
4.2. ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	52
4.2.1. Бруто резервирани штети	52
4.2.2. Структура на бруто резервирани штети	53
5. РЕОСИГУРУВАЊЕ.....	54
6. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	55
6.1. Бруто технички резерви.....	55
6.1.1. Бруто технички резервации по класи на осигурување.....	55
6.1.2. Структура на бруто технички резервации.....	56
6.2. Нето технички резерви	57
6.2.1. Нето технички резервации по класи на осигурување	57
6.2.2. Структура на нето технички резервации.....	58
7. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	59

7.1.	Резултат од работењето	59
7.1.1.	Образложение на финансискиот резултат	59
8.	ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА	61
8.1.	Актива и пасива	61
8.2.	Капитал и резерви	62
V.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО	63
9.	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	64
9.1.	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	64
9.2.	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2022 година	64
9.3.	Вработување и структура на вработени	64
9.3.1.	Вкупен број на вработени во Друштвото	65
9.3.2.	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	67
9.3.3.	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование	67
9.3.4.	Вработени во Друштвото врз основа на возраст	68
9.3.5.	Вработени во Друштвото врз основа на пол	69
10.	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	69

I. ОБРАЌАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР

Почитувани акционери, деловни партнери, соработници и пријатели,

Ми претставува особена чест да Ви се обратам и да го искажам моето задоволство по успешната измината деловна година, горда на успехите и достигнувањата, но пред се благодарна на тимската работа, која влева голема доверба за реализација на уште повисоки цели и подобри резултати во идниот период.

Во годината што измина работевме со целосна посветеност, професионалност и слух за потребите на нашите клиенти и вработени. Резултатите за 2022 година се пред се позитивен финансиски резултат од 100,7 мил денари, со што во однос на минатата година кога имавме негативен финансиски резултат, реализиравме пораст на добивката и ја потврдивме стабилната позиција на македонскиот осигурителен пазар. Бруто полисираната премија изнесува 1.072,9 милиони денари, што претставува раст од 14% во однос на минатогодишната реализација, притоа планираниот износ за 2022 е надминат за 3,9%.

Би сакала да се осврнам на неколку значајни карактеристики, кои претставуваат наш идентитет, на кој сме горди, кој не разликува од останатите осигурителни друштва и не мотивира се повеќе да вложуваме во нашите вистински вредности, да растеме, да се развиваме и тимски да постигнеме многу поголеми успеси во идниот период.

Фокус на нашите клиенти и соработници, кои во Сава осигурување препознаваат сериозен и стабилен партнер, со акцент на високо ниво на корпоративна култура, пред се заснована на транспарентно и тимско работење. Епитети кои ги оправдуваме со секојдневното, посветено работење, со континуираната комуникација, преку иновативните решенија со кои се олеснува процесот на соработка во секој сегмент од нашата дејност, преку сопствена станица за технички преглед, сопствен 24/7 контакт центар и сопствен асистентски центар за организација и координација на помош, преку креирање на осигурителни производи „по мерка“, преку брза и коректна исплата на штети, како и подготвеноста за брзи прилагодувања според потребите на нашите клиенти – бидејќи клиентот со нас, никогаш не е сам.

Фокус на вработените, единствено задоволен и исполнет тим, притоа поткрепен со квалитетно образование и искуство, може да понуди највисоко ниво на професионалност, соодветна понуда на осигурителни продукти, да го доближи осигурувањето до клиентите, притоа создавајќи позитивни искуства на клиентите во однос на целиот осигурителен процес, како и да допринесе за генерално чувство на пријатна работна атмосфера и здраво окружување. Оттаму, целосната посветеност кон вработените, вложување во нивната едукација и континуирана надоградба, преку бројни обуки, работилници и конференции, вложување во нивното задоволство, организирајќи друштвени настани, размена на искуства и создавање нови контакти на групациско ниво, тим билдинг, учество на спортски настани и корпоративни спортски игри. Во изминатиот период, голем дел од енергијата беше насочена кон развојот на нови сопствени кадри преку проектот Инкубатор, кој за нас е од исклучителна важност.

Фокус на дигитализација, оптимизација на интерните процеси и рационализација на трошоците, како неопходни процеси преку кои оптимално ги користиме нашите ресурси, ја збогатуваме нашата понуда и вредност и отвораме нови полиња и можности за натамошно развивање и подобрување.

Фокус на одржливиот развој, општествено одговорно дејствување – максимално посветени на проектот „Срце за светот“, организирани бројни настани за корпоративно волонтирање, грижа за средината, преку нејзино чистење и разубавување, активности во рурални средини, поддршка и помош на поединци и семејства на кои тоа им е потребно, крводарителски акции, активности за намалување на загадувањето, преку изоставување или постепено намалување на примената на сите практики во работењето, кои се штетни за средината, како и редовно следење на параметрите и трендовите на нашето подобрување во тој сегмент. Се вложуваат големи напори за будење на чувството и потребата за приклучување на секој поединец и стекнување на здрави навики кои ќе ни овозможат поубава средина за сите нас.

На крајот, оваа година беше година на предизвици и промени на кои најодговорно и најпрофесионално одговоривме, притоа остануваме убедени дека се движиме во вистинска насока за градење на подобра иднина за вработените, акционерите и за средината во која живеме.

Со тимот на Сава осигурување, кој и оваа година покажа дека е тим кој е спремен на се, тим кој е професионален и одговорен, подготвен за нови предизвици, нови промени и нови победи, со голема мотивација, се радуваме на годината која доаѓа, која е воедно наша роденденска - 30 години постеење на Сава осигурување.

Искрено,

Генерален директор,

Мелита Гугуловска

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДИЈАЛТВОТО

1. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат шест членови во следниот состав:

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на

Одборот на директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Северна Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година, со дадена согласност за нејзино именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година, продолжена на ден 31.10.2018 година, како и нова согласност за новиот четиригодишен мандат на Извршниот член од ден 12.08.2020 година, за период од 05.09.2020 година до 05.07.2024 година, вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На 2-тата Мелита Гугуловска во 2022 година и е исплатен вкупен износ од 4.557.147,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на

директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Рок Мољк е член на Управата на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово и член на надзорните органи на САВА Покојнинска, Република Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје. Вработен во Позаваровалница САВА Ре, д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место овластено лице од Управата.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Милан Виршек е член на Управата на *Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a.*, *Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a.* – Косово и САВА Монтенегро а.д. Подгорица - Црна Гора и член на надзорните органи на САВА Покојнинска, Република Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје. Вработен во Позаваровалница САВА Ре, д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место овластено лице од Управата.

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), неизвршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Петер Скварча е член на Управата на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана и член на надзорните органи на Заваровалница САВА д.д. Марибор, Словенија, САВА неживотно осигурање Белград, Србија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје, Македонија. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување на работно место член на Управата.

НЕНАД ЈОВАНОВИЌ, Дипломиран машински инженер, неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 21.06.1966 година во Љубљана, Република

Словенија, машки пол, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 550 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: македонско и словенечко датум на првично именување: 02.04.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен како Генерален секретар на Одборот на оснивачи на Друштвото ЕКОН ЕЛЕКТРОН.

САШО ТОНЕВСКИ, М-р за управување со цивилно воздухопловство (дипломиран политиколог), неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 07.06.1971 година во Скопје, Република Северна Македонија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: Р. С. Македонија, датум на првично именување: 27.12.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен и Управител на ТД Делфино Рент а Кар Дооел и ТД Делфино Травел Агенци Дооел.

2. РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за продажба, Кристиан Лешков, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици, Елена Петровска, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација);
- Сектор за финансии и сметководство, Мирче Маринковиќ, директор;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, раководител;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за наплата на побарувања, Јасмина Џартова, раководител;
- Самостојна служба за актуарски работи;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски, раководител;
- Самостојна служба за управување со ризици.

III. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

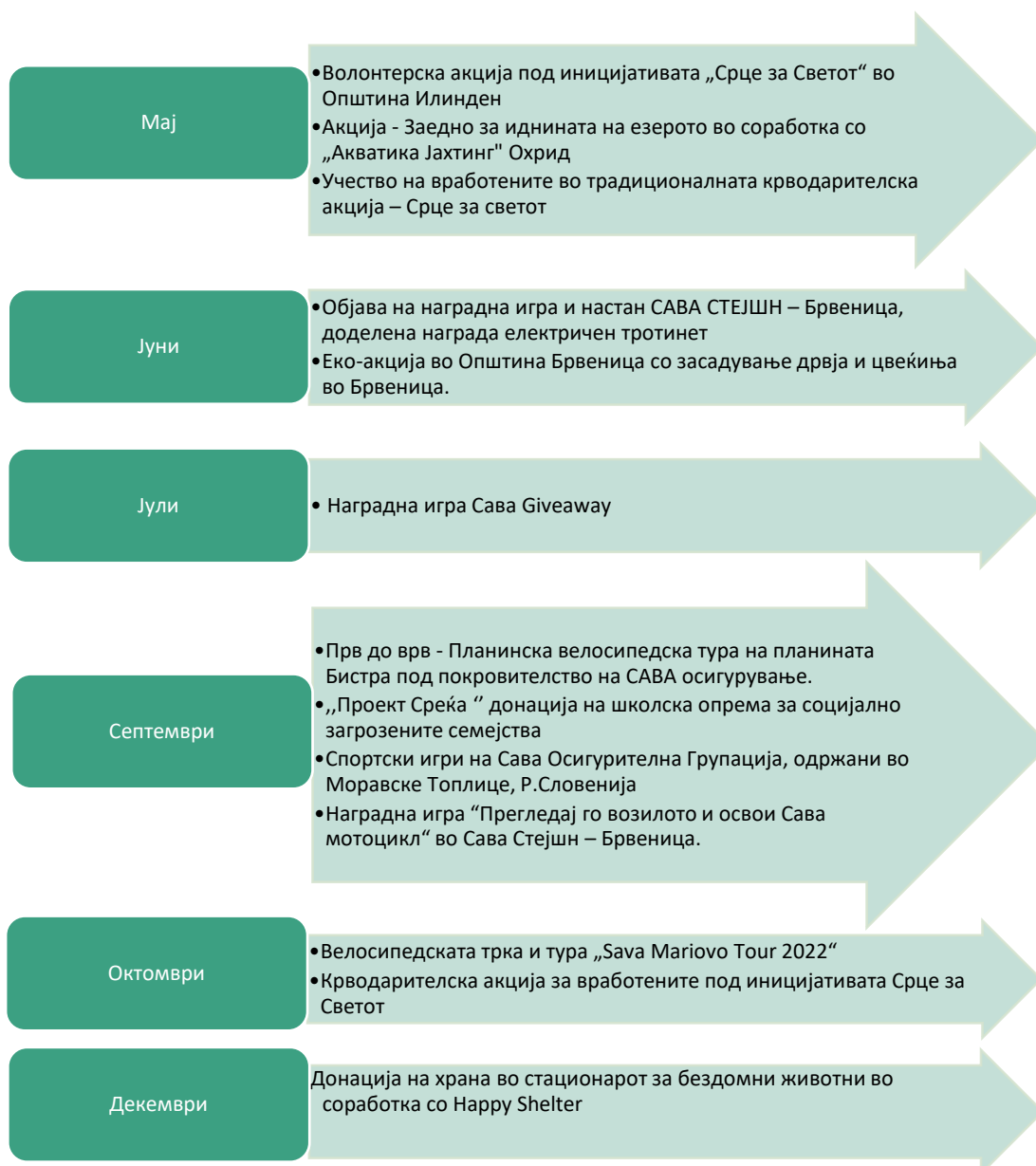
3. ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

3.1. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10–ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заваровалница Марибор, Заваровалница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава Ре се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заваровалница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член. На ден 12.12.2017 година Сава Ре д.д. Љубљана потпиша договор за купување на 100% од акциите на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Матичната куќа на САВА осигурување а.д. Скопје инвестира во развој на пензиското осигурување како дел од групацијата стратегија.
2018	Во март 2018 година, матичната куќа на Групацијата - Сава Ре д.д. ја доби согласноста од Македонската агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), како и сите останати одобрености од надлежните институции за аквизиција на компанијата НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со тоа се исполнети сите потребни услови за остварување на купопродажниот договор од 12 декември 2017 година.

	На 13 март 2018 година со купување на Македонска берза, Сава Ре д.д. Љубљана се стекна со 21200 акции, односно 100% од акционерскиот капитал во НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со влегувањето на пазарот за пензиско осигурување во Република Македонија Сава Ре д.д. ја оствари својата стратегија за проширување на дејноста и зацврстување на својата позиција во Западен Балкан. Македонските членки на групацијата Сава Ре - Сава осигурување а.д. Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје склучија важен стратешки договор за соработка во делот на вршењето на работи на маркетинг на пензиски фондови во продажната мрежа на Сава осигурување а.д. Скопје.
2019	Во мај 2019 година Групацијата чија членка е САВА осигурување а.д. Скопје - брендот Сава Ре го замени со Sava Insurance Group на англиски јазик. На 53-тата седница на вонредно Собрание на акционери одржана на ден 03.01.2019 год. е донесена Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел воведување нова класа - осигурување на кредити. На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 54-та седница одржана на ден 02.04.2019 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно зголемување на бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото. Потоа, се усогласува Статутот со корпоративните барања на Групацијата во која Друштвото е членка. Во целиот текст на Статутот се вршат измени со цел поедноставување на содржината на Статутот на препорака на внатрешната ревизија на Друштвото, а во согласност со локалните законски и подзаконски прописи. Покрај наведеното, во целиот текст на Статутот се врши усогласување со Уставните амандмани со кои се изврши промена на Уставното име на државата. Исто така на 56-тата седница на вонредно Собрание на акционери на Друштвото, одржана на 27.12.2019 година, Собранието на Друштвото донесе Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори од постоечките 3 (три) извршни членови на 2 (два) членови, со кое намалување вкупниот број на членови на Одборот на директори од постоечките 8 (осум) членови се намалува на 7 (седум) членови. Намалувањето на бројот на извршни членови е како резултат внатрешната кадровска политика.
2020	Во текот на 2020 година Друштвото успешно се справи со предизвиците на Корона кризата и ширењето на Корона вирусот, се прилагоди на нови дигитални начини на работење и го подобри развојот на дигиталните системи и ИТ решенија. Во 2020 година истече постојниот мандат на сите членови на Одборот на директори и истиот состав беше реизбран со нов четиригодишен мандат.
2021	Во текот на 2021 година Друштвото продолжи успешно да се справува со предизвиците на Корона кризата, нови регулаторни барања и продолжи да работи на нови дигитални начини на работење, развој на дигиталните системи и ИТ решенија.
2022	Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје на својата 20-та седница одржана на ден 21.03.2022 година, ја констатираше оставката на Генералниот директор и Извршен член на Одборот на директори г-динот Ило Ристовски кој функцијата ја вршеше до 31.03.2022 година. На истата седница Одборот на директори ја избра г-ѓата Мелита Гугуловска за Генерален директор и Извршен член на Одборот на директори која функцијата ќе ја врши почнувајќи од 01.04.2022 година. На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 61-ва седница одржана на ден 21.04.2022 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори на Друштвото. По промените се намалува вкупниот број на членови на Одборот на директори од 7 (седум) на 6 (шест) членови, од кои се намалија извршните членови од дотогашните 2 (два) на 1 (еден) извршен член.

3.2. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2022 ГОДИНА

4. РАЗВОЈ ВО 2022 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2023

4.1. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА	• Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото.	ВИЗИЈА	• Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност.	ВРЕДНОСТИ	• Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.

4.2. ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, која има доминантно учество од 93,86% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 93,86%
Органи на управување:	
Генерален директор:	Мелита Гугуловска
Одбор на директори:	

<i>Претседател:</i>	<i>Рок Мољк</i>
<i>Членови:</i>	<i>Милан Виршек</i>
	<i>Петер Скварча</i>
	<i>Ненад Јовановиќ</i>
	<i>Сашо Тоневски</i>
	<i>Мелита Гугуловска</i>
<i>Управувачка поврзаност:</i>	<i>Подредено друштво</i>

4.3. ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каска);
- Осигурување на шински возила (каска);
- Осигурување на воздухоплови (каска);
- Осигурување на пловни објекти (каска);
- Осигурување на стоки во превоз (карга);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на кредити;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и преземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата на побарувања;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици,
- Самостојна служба за ИТ,
- Самостојна служба Контакт центар и
- Самостојна служба за човечки ресурси.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е развој на своите вработени, подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

4.4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2022 ГОДИНА

Деловната 2022 година се смета за далеку постабилна година во споредба со изминатите две години, кога на глобално ниво се соочивме со пандемија со коронавирус, која во голема мера го забави стопанството и економскиот развој и предизвика потреба за драстични промени во дотогашниот начин на дејствување. И покрај воочливото раздвижување на сите процеси во сите сегменти, вклучувајќи го и пазарот на осигурување, сепак и понатаму се чувствуваат одредени последици од изминатиот период, дополнително и влијанието од новите предизвици кои произлегоа од актуелната војна помеѓу Русија и Украина, енергетската криза, што надоврзано на пандемиските случувања доведоа до општо влошување на макроекономската ситуација, драстичен раст на стапките на инфлација, што ја намали куповната моќ на луѓето, што во крајна линија претставуваше потенцијална опасност за продажбата на одредени осигурителни покритија. Сето тоа ја изнуди потребата за брзо прилагодување на новиот начин на функционирање, дополнителна реорганизација, преземање на брзи активности за справување со настанатата ситуација и спречување на потенцијални негативни влијанија, без притоа да се наруши ефикасноста и континуитетот на работењето. Како позитивен момент од севкупната ситуација произлезе забрзаното унапредување на процесот на дигитализација и оптимизација на интерните процеси што овозможи друштвото, покрај сите предизвици и промени, успешно да одговори на сè поголемите барања на модерниот пазар и воедно да го одржи волументот на работа и да пласира нови продукти.

Во изминатиот период големо значење се придаде на рационализацијата на трошоците, како поле на кое што може да се дејствува. За таа цел беа преземени повеќе активности кои дадоа видливи резултати. Реорганизирање на продажната мрежа, преиспитување на оправданоста на набавките и изоставување на неопходните трошоци, без притоа да се наруши секојдневното работење, континуирано следење на оперативните трошоци, преземање активности за рационализација на работните процеси во координација со одговорните лица, позитивно влијаеше на продуктивноста на подружниците и истовремено допринесе за намалување на трошоците на друштвото во време кога тоа беше од клучно значење.

Покрај сите случувања, друштвото успеа да го одржи својот континуитет во работењето, реализирајќи раст на бруто полисираната премија од 14% во однос на 2021 и надминување на планираниот износ за 3,9%. Професионално и експедитивно се сервисираа барањата по штетни настани. Притоа, не се изостави фокусот кон клиентите, развивање на понудата, збогатување на комуникацијата и зголемување на клиентското задоволство. Се задржа целосната посветеност кон вработените, инвестирање во нивното знаење, компетенции и задоволство. Се реализираа настани во склоп на групациските проекти и самостојни активности во делот на одржлив развој. Финално, 2022 годината ја завршуваме со позитивен финансиски резултат по одданочување во износ од 100.754.309 денари, што е показател за успешно справување со предизвиците со кои се соочивме и дополнителна мотивација за уште поуспешни идни периоди.

4.5. РАЗВОЈ ВО 2022

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција и во услови на светска криза која во голема мера го забави стопанството и економскиот развој, поставивме стабилни односи, воведовме нови практики и брзо се вклопивме во новонастанатата ситуација. Притоа, и покрај многубројните промени во начините на работење, Друштвото одговори на сè поголемите барања на модерниот пазар и воедно го одржа волументот на работа и пласираше нови продукти.

Во текот на годината редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Северна Македонија, како и Извештаи за ревизија на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Службеникот за усогласеност со прописите (compliance officer). Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките. Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури.

Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

4.6. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2023

Како и во изминатите години и во 2023 година се планира развој на постоечките производи и воведување на нови продукти кои ќе ја зајакнат конкурентската предност на компанијата, при што квалитетот на понуденото покритие и понатаму останува носечки елемент на развојот.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, притоа на нашите осигуреници ќе им обезбедиме најдобри услуги и целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот.

Посветеноста кон вработените, континуираното вложување во нивните компетенции, знаења, поддржување на нивниот раст и развој и во идниот период ќе претставува клучен сегмент од кој веруваме дека произлегува квалитетот, стабилноста и растот на нашата компанија, воедно правејќи ја Сава осигурување посакувана средина за вработените, клиентите и соработниците.

Дејствувањето на Сава Осигурување во 2023 година е во насока на исполнување на поставените стратешки цели за периодот 2023-2027, кои се во склоп на остварување на главните приоритети на Групацијата Сава. Во нашиот фокус и понатаму се нашите клиенти и нашата цел е понуда на најсоодветен осигурителен прозивод и севкупно позитивно искуство, што во целост ќе одговори на нивните потреби, префернции и во крајна линија ќе доведе до задоволни осигуреници. Значајно внимание се посветува на дигитализацијата, на новите форми на работење кои ги наметнува новото време со кое постојано држиме чекор, притоа ги користиме сите предности што овие новитети ги нудат, што ни овозможува конкурентност на пазарот и ни дава можност да ние самиот го трасираме нашиот пат, притоа да наметнуваме нови трендови и очекувања од осигурителната дејност.

Сите споменати нови форми на работење, но и сега веќе изменетото секојдневие, придружени со ситуациите, кризите, непријатностите со кои сите ние се соочивме изминатите неколку години, доведоа до неопходно преиспитување на работните процеси и навики, оттаму рационализација на бизнис процесите се постави како важна цел во нашето работење. Посветеноста кон оваа проблематика допринесе за поефикасна употреба на технологиите, ресурсите, што во крајна линија ни овозможи издигнување на процесите на повисоко ниво, побрза и побогата комуникација со клиентите и намалување на фиксните трошоци, што пак ослободи средства кои можат да се пренасочат за натамошен раст, равој и збогатување на вистинските вредности на компанијата. Од сите наведени причини, дел од нашиот фокус останува на рационализацијата на бизнис процесите и во идниот период.

Сава осигурување, како и во целина, Осигурителната Групација Сава, секогаш одржувале близок контакт со своите осигуреници, соработници и се грижеле за општото добро, но тоа не би било доволно доколку не правиме нешто што ќе има поголема додадена вредност за поширокото окружување. Од таа причина одржливиот развој, преку грижа за средината, за луѓето, наметнување добри навики и практики, организација на бројни настани, високо котира помеѓу нашите приоритети и секој еден вработен се залага во иднина да има уште поголем допринос за благосостојбата на сите нас.

4.7. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2022 година на македонскиот осигурителен пазар, кој се уште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција, САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок заклучно со четвртиот квартал на 2022 година го зазема четвртото место според вкупната бруто полисирана премија во Република Северна Македонија со 10,2% пазарно учество.

Очекуваме конкуренцијата и во наредниот период да биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главни оперативни опасности со кои се соочивме во 2022 година:

- последиците од коронавирусот, војната, енергетската криза;
- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;
- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

5. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

5.1. СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2022 година активно се работеше на усовршување на дигитализацијата на процесите, воведување современи методи и организација на работењето, прилагодување на новото нормално работење, но истовремено и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и системско поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење според потребите и интересите на клиентите, успешно се развива и останува важна задача и во идниот период.

И понатаму ќе се развиваат конкурентските предности на пазарот, ќе се вложува во квалитетот на понудите и во продажната мрежа. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат нови современи методи на работење, но пред се ќе се вложува во знаењето, вештините и односите со вработените. На овој начин ќе обезбедиме сигурна иднина за нашите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, притоа на нашите клиенти (осигуреници) ќе им обезбедиме најдобри услуги, целокупно сервисирање од аспект на управување со осигурувањето и ризикот, како клучни фактори кои го гарантираат идниот развој, притоа традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.
- Фокус кон клиентите
- Развој на постоечките и воведување на нови канали на продажба
- Развој на нови производи и услуги во осигурувањето
- Развој на нови и постоечки помошни услуги
- Препознавање на пазарот и употреба на модерни пристапи и нови технологии за продажба
- Подобрување на продуктивноста и економичноста
- Синергија со другите компании во осигурителната Групација Сава:

5.2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Ефектите од пост-пандемската криза, сите направени прилагодувања и последиците од истите, во комбинација со новите предизвици кои произлегоа од актуелната војна помеѓу Русија и Украина, енергетската криза, допринесоа да 2022 година биде специфична деловна година со потреба за нов, соодветен пристап на делување како единствен начин за постигнување на посакуваните резултати.

Реализираната бруто премија во износ од 1.072.970.822 денари го надминува усвоениот план на Друштвото за 2022 година за 3,9%, додека во однос на минатата година реализиран е раст од 14,0%. Во однос на планот на бруто ликвидации имаме надминување за 3,0%, притоа одржувајќи речиси идентично ниво како минатата година (+0,2%).

Главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, со цел заштита и задоволување на интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

5.3. ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото на својата 62-ра вонредна седница, одржана на ден 22.08.2022 година донесе Одлука, Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да изврши ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2022 година. Врз основа на Одлуката, Друштвото побара и доби согласност од Агецијата за супервизија на осигурување за овластениот ревизор Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да врши ревизија за деловната 2022 година.

5.4. МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризиците согласно прописите за управување со ризиците на Групацијата и според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, Политиката за управување со ризици и внатрешните акти на Друштвото.

Во 2022 година, како и изминатите две години за случувањата поврзани со КОВИД-19, Друштвото продолжи да работи во услови предизвикани од светската пандемија и нестабилноста на пазарот на осигурување и истите влијааа на работењето и оценувањето на ризиците. Со стивнување на последиците предизвикани од пандемијата, во 2022 година започна нова геополитичка криза која беше предизвикана од војната во Украина и која го дестабилизираше пазарот и понудата и побарувачката на основните животни продукти, што се одрази и на целокупната потрошувачка во општеството. Најголеми фактори кои што влијааа во зголемувањето на одредени ризици се нелојалната конкуренција и послабата куповна моќ на осигурениците предизвикана од почетокот на годината со нагорен раст на инфлацијата, која со себе повлекува зголемување на каматни стапки од страна на Народната банка. Дополнително како предизвик се јавуваат и зголемените цени на сите енергенти кои влијаат на секојдневно функционирање на граѓаните и компаниите. Навременото детектирање на сите овие ризици и областите кои имаа најголемо влијание за работењето на Друштвото допринесе за минимизирање на последиците и одржување на процесот на работа во границите на нормалното работење. Поради тоа и изложеноста на ризиците во Друштвото оваа година беше во помал обем од претходната година. Во процесот на оценување на ризиците секогаш беа вклучени и влијанијата на горенаведените фактори за зголемувањето или намалувањето на ризикот и мерките кои се преземаат за негово регулирање. Управувањето и оценувањето на ризиците во изминатиот период беше во согласност со измените на законската регулатива донесена од законодавецот и регулаторот (АСО).

Во директна корелација со падот на Бруто домашниот производ и инфлацијата, Друштвото предвиди оперативен ризик од пад во своето работење кој не се случи. Кризата со пандемијата во

2022 година немаше веќе влијание на определни класи на осигурување, како зелената карта, патничкото осигурување и транспортот и овие класи на осигурување се продаваа без ограничувања и беше забележан раст во целокупната премија во однос на претходната година. Во периодот кој следи не очекуваме на кој било начин да биде загрозната солвентноста на компанијата, стапката на солвентност на компанијата останува висока. Целокупната макроекономска и инфлацииска криза немаше голем импакт на пазарните ризици, но и минимален импакт на ликвидносните ризици. Исто така, сметаме дека ликвидносниот ризик во компанијата е добро управуван и не очекуваме значително зголемување на овој ризик во следните 12 месеци, така што претпоставката за функционална компанија продолжува да важи. Нашата претпоставка се заснова на готовинскиот тек што се очекува од основната дејност и составот на инвестициското портфолио, што може да обезбеди доволна ликвидност за долг период на тешки услови.

Постојаните следења на состојбите и трендовите од страна на Управата доведоа до стабилно работење и брзи реакции и прилагодувања на новите ситуации.

Управата смета дека неизвесноста поврзана со инфлаторните и макроекономски предизвици остануваат присутни и во 2023 година, и целокупното работење ќе продолжи да се одвива во не' толку поволна економска ситуација предизвикана од зголемени трошоци и послаба куповна моќ на населението, но сепак се очекува раст на целокупната премија и стабилно работење на Друштвото.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризиците опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со истите.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

Ризик од осигурување - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

Пазарен ризик - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност со прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

Оперативен ризик - Друштвото перманентно ги проверува внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

Ликвидносен ризик - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и резултатите од работење.

Ризик од неисполнување на обврски од договорните страни - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намалување на кредитниот рејтинг на комингентите.

Стратегискиот ризик - Друштвото го контролира и управува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

5.5. ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2022 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2023 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за

реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2023 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата.

5.6. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2022 година Друштвото нема склучено голема зделка.

5.7. ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2022 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

5.8. ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2022 година нема промена во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје.

5.9. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2022 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,68 ЕУР. Една обична акција дава право на еден глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Табела 5.9.1. Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (eur)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	17.201	3.572.268	93,86%
Друштво за услуги МТ ДОО Штип – во стечај	920	191.064	5,02%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Премиум Инвест Доел Увоз-Извоз Скопје	46	9.553	0,25%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Табела 5.9.2. Учество на правни и физички лица во акционерската структура

Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	18.180	99,2%
Физички лица	146	0,8%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,0%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на САВА осигурителна група која е една од најголемите осигурителни групации во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

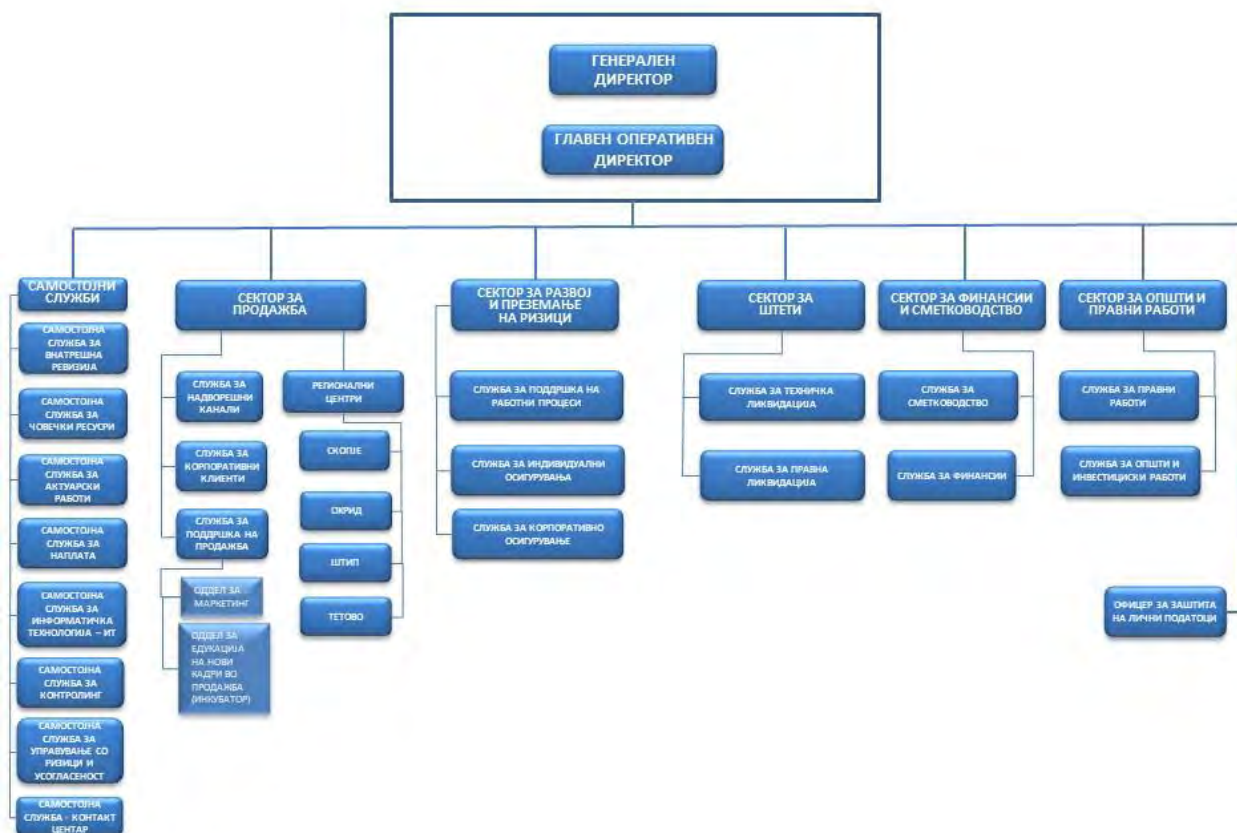
САВА осигурителната група ја задржа својата бонитетна оцена А со прогноза „стабилна“, според евалуацијата од компанијата S&P Global Ratings од септември 2022 година, и според AM Best со рејтинг А од септември 2022 година.

Слика 5.9.1. Групација Сава Ре

5.10. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Слика 5.10.1.. - Организациона структура

5.11. ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2022 година располага со 44 подружници низ Република Северна Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автокоманда*, со седиште во Скопје на ул.624 бр.1 Скопје
2. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автобуска Станица*, со седиште во Скопје на ул.Никола Карев бр.20 Скопје
3. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Берово*, со седиште во Берово, на ул.23-ти Август бб Берово
4. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Битола*, со седиште во Битола, на ул.Борис Кидрич бр.8/1-1, Битола
5. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Велес*, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр.2 Велес
6. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Винаца*, со седиште во Винаца, на ул.Кирил и Методиј бр.23 Винаца,

7. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гевгелија*, со седиште во Гевгелија, на ул.Маршал Тито бр.55 Гевгелија
8. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гостивар*, со седиште во Гостивар, на ул.Никола Парапунов бр. 104 Гостивар
9. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Гостивар 1*, со седиште во Гостивар, на ул.Гоце Делчев бр.22 Гостивар
10. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Грација*, со седиште во Скопје, на ул.Максим Горки бр.19 Скопје
11. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дебар*, со седиште во Дебар на ул.Братство Единство бр.1, Дебар
12. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Делчево*, со седиште во Делчево, на ул.Булевар Македонија бб Делчево
13. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дирекција*, со седиште во Скопје, на ул.Загребска бр.28А Скопје
14. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Илинден*, со седиште во Скопје, на ул.Трница бр.1 Скопје
15. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Каменица*, со седиште во Каменица, на ул.Александар Македонски бр.11/2-1 Каменица
16. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Карпош*, со седиште во Скопје на ул.Булевар Партизански одреди бр.62/2-13 Скопје
17. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кавадарци 1*, со седиште во Кавадарци, на ул.Ц. Поп-Ристов бр. 7 1/1-1, Кавадарци
18. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кичево*, со седиште во Кичево на ул.бул.Ослободување бр.81 Кичево
19. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кочани 1*, со седиште во Кочани на ул.29-ти Ноември бр.1-3 Кочани
20. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Крива Паланка*, со седиште во Крива Паланка на ул.Маршал Тито бр. 1/7 Крива Паланка
21. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово*, со седиште во Куманово, на ул.Ленинова бр.2 лок.4 Куманово
22. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 1*, со седиште во Куманово, на ул.Козјачка бр.7, Куманово
23. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 2*, со седиште во Куманово, на ул. 11-ти Октомври бр.1/3 Куманово
24. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Кривогаштани*, со седиште во Кривогаштани, на ул.Филип Втори бр.90В, Кривогаштани
25. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Неготино*, со седиште во Неготино, на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино
26. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид*, со седиште во Охрид, на ул.Булевар Туристичка бр. 36а Охрид
27. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 1*, со седиште во Охрид, на ул.Јане Сандански бр.49, Охрид
28. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 2*, со седиште во Охрид на ул.15-ти Корпус бр.93, Охрид
29. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Прилеп*, со седиште во Прилеп, на ул.11-ти Октомври бр.80 Прилеп
30. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Пробиштип*, со седиште во Пробиштип, на ул.Миро Барага бр.1 Пробиштип
31. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Радовиш*, со седиште во Радовиш, на ул.Булевар Александар Македонски бб Радовиш

32. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Ресен*, со седиште во Ресен, на ул.29-ти Ноември бр.30/ГТЦ Ресен
33. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Свети Николе*, со седиште во Свети Николе, на ул.Кумановска бр.66 Св.Николе
34. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струга*, со седиште во Струга, на ул.ЈНА бр.26А, Струга
35. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица*, со седиште во Струмица, на ул.24-ти Октомври бр.46 Струмица
36. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 2*, со седиште во Струмица, на ул.Климент Охридски бб Струмица
37. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 3*, со седиште во Струмица, на ул.Населено место без уличен систем бр.246 с. Турново Струмица
38. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово*, со седиште во Тетово, на ул.Јане Сандански бр.101 Тетово
39. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово 1*, со седиште во Тетово, на ул.29-ти Ноември бр.108, Тетово
40. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Три Бисери Скопје*, со седиште во Скопје, на ул.Булевар Јане Сандански бр.7 ТЦ-Три Бисери Скопје
41. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кафасан*, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан, Струга
42. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Чаир*, со седиште во Скопје, на ул. Џон Кенеди бр.5/1-3, Скопје
43. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Чешиново-Облешево*, со седиште во Чешиново-Облешево на ул.Јоаким Крчовски бр.1 Облешево
44. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Штип*, со седиште во Штип на ул.Кеј Маршал Тито бб.

5.12. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена продажна мрежа на агенти, распоредени во 44 подружници на територија на Републиката.

Агентската мрежа во Скопје, ја базира својата продажна стратегија со акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажбата се спроведува преку Секторот за продажба во Скопје ,во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 62 редовно вработени агенти;
- 57 надворешни агенти;
- 37 брокерски друштва;
- 2 деловни банки;
- 104 туристички агенции,

- 1 увозник на возила;
- 2 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

6. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

6.1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2022 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2023¹

Меѓународно економско окружување – Најновите оценки на меѓународните институции за глобалниот раст се неповолни и упатуваат на забавен раст во 2022 и во 2023 година, главно како одраз на оценките за забавување на растот во САД и Европа, очекувајќи одредено забрзување во 2024 година. Притоа, неизвесноста во поглед на идниот глобален раст и натаму е голема, а ризиците околу проекциите остануваат претежно надолни и главно се поврзани со намалување или со евентуално целосен застој на испораките на енергенти од Русија кон Европа, во услови на тековните и на некои идни санкции, што би можело посилно да се одрази врз економската активност и цените. Во однос на еврозоната, како наш главен трговски партнер, економијата во третиот квартал забележа забавен раст од 2,3% (4,2% во претходниот квартал), додека трендот на намалување на стапката на невработеност продолжи и во октомври се сведе на 6,5% (6,6% во вториот квартал). Инфлацијата во еврозоната, за првпат по јуни 2021 година, забави и во ноември изнесува 10% на годишна основа (10,6% во октомври),

¹ Преземено од Квартален извештај_декември 2022 на НБРМ
(https://www.nbrm.mk/content/MPI%20publikacii/Nainovi_makroekonomski_pokazатели_dekemvri_2022.pdf)

при забавен раст на цените на енергијата. Сепак, финансиските пазари очекуваат ЕЦБ да продолжи со затегнување на монетарна политика, така што најновите оценки за идното движење на каматната стапка на едномесечниот ЕУРИБОР се ревидирани претежно нагоре во однос на октомвриските очекувања.

За 2022 година се задржаа октомвриските оценки за раст на странската ефективна побарувачка од 2,4%, додека за 2023 година оцените се ревидирани надолу и упатуваат на минимален пад од 0,2%, наместо раст од 0,3%, предвиден во октомври. Ова се должи на очекувањата за помал економски раст на речиси сите наши главни трговски партнери, при што најголем придонес за надолната корекција има Германија. За 2024 година се очекува закрепнување, при што се оценува дека растот на странската побарувачка ќе забрза и ќе изнесува 1,8%, колку што се очекуваше и во октомври.

Од друга страна, оцените на странската инфлација се ревидирани умерено во нагорна насока за целиот период на проекциите и засега се очекува нејзиниот раст да изнесува 9,3%, 6,6% и 3,1% во 2022, 2023 и 2024 година (9,1%, 6% и 2,4%, соодветно во октомври). Корекциите се резултат на очекувањата за повисока инфлација кај речиси сите наши увозни партнери, при што најголем придонес за трите години во просек имаат Германија, Бугарија и Полска.

Во однос на девизниот курс евро / САДдолар, најновите проекции упатуваат на апрецијација на САД-доларот во однос на еврото оваа и во наредната година. Притоа, во однос на зголемувањето на вредноста на САДдоларот, таа е непроменета за 2022 година, додека за 2023 година е ревидирана нагоре. Ваквите придвижувања во најголема мера се одраз на очекувањата за поголем интерес за САД-доларот од страна на инвеститорите поради релативно високата глобална неизвесност околу економската активност во 2023 година, во услови на очекувања за понатамошно затегнување на монетарната политика од страна на ФЕД. Од друга страна, за 2024 година е извршена мала надолна ревизија, при што се очекува поголема депрецијација на САД-доларот.

Очекувањата за цената на нафтата изразена во евра, за 2022 и 2023 година се ревидирани нагоре во однос на октомври. Имено, тековните оценки упатуваат на малку повисок раст на цената во 2022 година, а помал пад во 2023 година. Ваквите движења во најголема мера се резултат на ембаргото на руската нафта од страна на ЕУ почнувајќи од декември оваа година и ценовното ограничување за морскиот транспорт на руската нафта, како и очекувањата на инвеститорите за поголемо намалување на производството на нафта од страна на ОПЕК+ земјите од претходно предвиденото. Од друга страна, за 2024 година корекциите се во надолна насока, при што тековно се очекува минимално поголем пад на цената.

Кај едномесечниот Еурибор, ревизиите се претежно нагорни, особено за 2023 година. Имено, за 2022 година оцените се речиси непроменети во однос на октомвриските проекции, при што и натаму

се очекува тој во просек да изнесува околу 0%, додека нагорна ревизија е извршена за 2023 и 2024 година, очекувајќи тој во просек да изнесува 2,17% и 2,08%, соодветно (1,66% и 1,78% во октомври, соодветно). Ваквите движења се во согласност со очекувањата за зголемување на каматните стапки на состанокот на ЕЦБ во декември, но во помал обем од претходно, и нивно задржување на тоа ниво во текот на 2023 година.

Македонска економија - Најновите показатели од домашната економија упатуваат на макроекономска слика којашто главно е во согласност со октомвриските проекции, но во одделни сегменти се забележуваат извесни отстапувања. Согласно со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2022 година реалниот раст на БДП забави на 2% на годишна основа (4% во претходниот квартал) и соодветствува со проектираниот раст за овој квартал при октомврискиот циклус проекции. Овие остварувања се под влијание на неповолните ефекти од војната во Украина врз цените и снабдувањето, како и при изразена променливост и неизвесност на надворешните економски и финансиски услови. Во просек, во првите три квартали на 2022 година, економијата бележи реален раст од 2,7%, што е блиску до очекувањата од октомвриската проекција (2,5%). Анализирани по компоненти, растот во целост се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес на личната потрошувачка и бруто-инвестициите, поврзано со високиот раст на увозот и акумулирањето залихи на енергенти, додека јавната потрошувачка има мал негативен придонес. Од друга страна, негативен придонес бележи нето извозната компонента, во услови на поголем раст на увозот во однос на растот на извозот. Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2022 година со кои се располага во моментов се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Засега, податоците за октомври покажуваат мал реален годишен пад на прометот во вкупната трговија, наспроти малиот раст во претходниот квартал, и натамошни негативни движења кај индустриското производство.

Анализата на показателите на адекватноста на девизните резерви покажува дека тие и понатаму се одржуваат во сигурната зона. Податоците за менувачкото работење заклучно со крајот на ноември 2022 година, укажуваат на можност за остварување на нето-приливи од приватните трансфери коишто се малку повисоки од очекуваните за четвртиот квартал од 2022 година, според октомвриската проекција. Остварувањата кај билансот на плаќања за третиот квартал од 2022 година упатуваат на повисок суфицит во тековната сметка во однос на октомвриската проекција, при истовремено пониски остварени нето-финансиски приливи од очекуваните.

Најновите макроекономски показатели иако главно се во склад со очекуваните, сепак, согласно најновите оценки и согледувања, амбиентот за спроведување на монетарната политика останува неповолен. Растот кај домашните цени малку забави во ноември, при значително забавување на растот

кај прехранбената компонента. Сепак, неизвесноста од идната динамика на цените на примарните производи на берзите сè уште е многу нагласена поради воените случувања во Украина.

Во однос на економскиот раст, остварувањата во четвртиот квартал од 2022 година, како и за првите три квартали од годината, се блиски на проектираните. Расположливите високофреквентни податоци за домашната економска активност во четвртиот квартал се недоволни, но засега во прилог на очекувањата дека забавувањето на растот ќе продолжи до крајот на годината. Девизните резерви се одржуваат на соодветно ниво и во сигурна зона, при стабилни движења на девизниот пазар во октомври —ноември и натамошен висок прилив на девизи на менувачкиот пазар. Во монетарниот сектор, кредитната активност и натаму е солидна и засега над проекциите, додека динамиката на раст на вкупните депозити е поумерена и соодветствува со очекувањата.

Вработеност и плати – Во септември 2022 година, номиналниот годишен раст на просечната нето-плата достигна 12,8% (11,3% во претходниот месец). За годишниот раст на платите и натаму главно придонесува зголемувањето на минималната плата од 18,5% во март 2022 година, согласно со последните законски измени, а дополнително влијание има и зголемувањето на дел од платите во јавниот сектор во септември 2022 година. Притоа, годишен раст на платите во септември има кај сите дејности, а највисок раст, како и во претходните месеци, е забележан кај дејностите „уметност, забава и рекреација“, „хотели и ресторани“ и „преработувачка индустрија“.

И во третиот квартал од 2022 година се забележува натамошно стабилизирање на пазарот на труд, а со тоа и продолжување на поволните придвижувања во овој сегмент од економијата. Така, стапката на вработеност изнесува 47,3%, исто како и во претходниот квартал, во услови на стагнација на растот на бројот на вработени во однос на претходниот квартал. Стапката на невработеност забележа натамошно намалување, со што се сведе на 14,3% (14,5% во претходниот квартал), во услови на квартален пад на бројот на невработени лица од 1,7%.

Инфлација - Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2022 година е остварена годишна стапка на инфлација од 19,5%, што претставува забавување во однос на остварувањето од минатиот месец (19,8%), по постојан раст од повеќе од една година. Годишната стапка на инфлација во периодот јануари – ноември 2022 година изнесува 13,8%. Забавувањето на годишната стапка на инфлација во целост е резултат на побавниот раст на цените на прехранбената компонента, при стабилизирање на растот на цените на енергетската компонента и умерен раст на базичната инфлација. Сепак, инфлацијата и натаму произлегува од фактори на страната на понудата, односно на порастот на увозните цени на храната и енергијата, вклучително и на домашната цена на електрична и топлинска енергија, коишто се под влијание на случувањата на глобалниот пазар на енергија. Нивниот подолготраен и посилен раст создава преносни ефекти и врз цените на останатите

производи и услуги. Ревизиите во однос на очекуваните движења кај надворешните влезни претпоставки за проекцијата на инфлацијата се во различни насоки, при што и понатаму е нагласена голема неизвесност во движењето на светските цени на примарните производи во следниот период, при неизвесни економски ефекти од војната во Украина.

Биланс на плаќања- Во октомври, прометот во вкупната трговија бележи мал реален пад на годишна основа, наспроти малиот раст во претходниот квартал, во услови на позначителен пад кај трговијата на мало, а мал пад бележи и трговијата на големо. Од друга страна, трговијата со моторни возила бележи висок раст.

Податоците за надворешнотрговската размена во октомври 2022 година упатуваат на потенцијално проширување на дефицитот во четвртиот квартал од годината во однос на истиот период од минатата година, при малку повисок номинален раст на увозот од извозот на стоки.

Податоците за остварувањата на буџетот заклучно со октомври 2022 година упатуваат на реален годишен пад на јавната потрошувачка во четвртиот квартал од годината, но помал, во услови на пад кај речиси сите нејзини главни категории.

Монетарна политика - Во однос на движењата во монетарниот сектор, вкупните депозити во октомври се зголемија за 0,4% на месечна основа. Зголемувањето во најголем дел произлегува од растот на депозитите на домаќинствата и останатите сектори, при мал негативен придонес на депозитите на претпријатијата. Од валутен аспект, зголемувањето е резултат на подеднаквиот позитивен придонес на депозитите во домашна валута (со вклучени депозитни пари) и на депозитите во странска валута. На годишна основа, вкупните депозити во октомври 2022 година се повисоки за 4,1%, при проектиран годишен раст за четвртиот квартал од 3,9%, согласно со октомвриската проекција. Вкупните кредити на приватниот сектор забележаа мал месечен раст во октомври од 0,8%, за што придонесуваат кредитите и на претпријатијата и на домаќинствата. Според валутната структура, зголемувањето во најголем дел е резултат на растот на кредитите во странска валута, при помал позитивен придонес и на кредитите во домашна валута. На годишна основа, растот на вкупните кредити во октомври изнесува 10,1%, при проектиран раст за четвртиот квартал од 2022 година од 9,2%, согласно со октомвриската проекција.

Движења на финансиските пазари – Новите емисии на државни хартии од вредност во ноември 2022 година беа со рочност од дванаесет месеци без валутна клаузула и петнаесетгодишни државни обврзници (без валутна клаузула). Во ноември 2022 година достасаа дванаесет месечни државни записи издадени претходно (со и без валутна клаузула) и двегодишни државни обврзници (без валутна клаузула). Во ноември 2022 година, на редовните аукции Министерството за финансии ги

зголеми каматните стапки на новоиздадените хартии од вредност, и тоа на дванаесетмесечните државни записи без валутна клаузула на ниво од 3,0% (пондериран просек) и на петнаесетгодишните државни обврзници, без валутна клаузула, на ниво од 5,1% (пондериран просек).

На крајот на третиот квартал од 2022 година, јавниот долг изнесува 54,8% од БДП (51,8% од БДП на крајот на претходниот квартал). Притоа, надворешниот и внатрешниот јавен долг изнесуваат 35,8% и 19,0% од БДП, соодветно. Вкупниот државен долг на крајот на третиот квартал од 2022 годината изнесува 46,6% од БДП, додека долгот на јавните претпријатија (гарантиран и негарантиран) на крајот на третиот квартал од годината изнесува 8,2% од БДП.

Јавни финансии – Во октомври 2022 година, во Буџетот на Република Северна Македонија (централниот буџет и буџетите на фондовите), на годишно ниво, вкупните буџетски приходи и расходи пораснаа за 8,9% и 18,0%, соодветно. Порастот на буџетските приходи е резултат на растот кај даночните приходи, придонесите и неданочните приходи (позитивни придонеси од 7,9 п.п., 2,4 п.п. и 0,9 п.п., соодветно), додека останатите приходи забележаа мало намалување (негативен придонес од 1,9 п.п.). Притоа, даночните приходи во октомври забележаа раст од 13,2% на годишна основа, во најголем дел како резултат на зголемените приливи од ДДВ, данокот на добивка, персоналниот данок на доход и увозните давачки, при намалување на приходите од акцизи. Зголемувањето на буџетските расходи во октомври 2022 година, во најголем дел се должи на зголемувањето на тековните трошоци (најмногу поради повисоките трансфери), при помал позитивен придонес и на капиталните трошоци.

Во Буџетот на Република Северна Македонија во периодот јануари — октомври 2022 година е остварен дефицит од 16.329 милиони денари, кој е во целост финансиран преку задолжување на државата на странскиот и домашниот пазар, при што депозитите на државата кај Народната банка забележаа зголемување. Остварениот буџетски дефицит за јануари - октомври 2022 година претставува 38,2% од планираниот дефицит на Буџетот за 2022 година.

Во третиот квартал од 2022 година, тековната сметка во билансот на плаќања оствари суфицит во износ од 80,5 милиони евра, или 0,6% од БДП, што претставува повисок суфицит од очекуваниот за третото тримесечје според октомвриската проекција. Од аспект на компонентите на тековната сметка, повисокото остварување главно се должи на повисокиот суфицит во размената со услуги (остварени повисоки нето-приливи кај останатите услуги), додека кај останатите компоненти на тековната сметка остварувањата речиси соодветствуваат со проекциите.

Табела 6.1.1. – Макроекономски индикатори

	2018	2019	2020	2021	2022	P 2023
БДП реална стапка на раст (во %)	2,9	3,9	-6,1	4,1	2,7	2,9
БДП (во милиони денари)	660.878	692.683	655.931	721.597	831.733	920.229
БДП (во милиони евра)	10.774	11.262	10.635	11.714	13.502	14.939
Стапка на невработеност (просек, во %)	20,7	17,3	16,4	15,8	14,3	14,0
Инфлација (просек, во%)	1,5	0,8	1,2	3,0	13,8	8,5
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9
БДП/жител (во евра)	5.175	5.423	5.124	5.465	7.106	7.863
Осигурителна премија (во милиони евра)	161,5	172,1	163,2	189,0	207,8	226,6
- раст/пад осигурителна премија	10,4	6,6	-5,2	15,8	9,9	9,3
Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)	134,3	142,3	135,0	156,5	170,8	182,4
- раст/пад осигурителна премија - неживот	9,4	6,0	-5,1	15,5	9,2	7,5
Осигурителна премија - живот (во милиони евра)	27,2	29,8	28,2	32,5	37,0	44,3
- раст/пад осигурителна премија - живот	15,60%	9,60%	-5,3	15,1	13,7	17,5
Премија/жител (во евра)	76,9	82,0	77,7	90,9	109,4	119,3
Премија/жител (во евра) неживот	64	67,8	64,3	75,3	89,9	96
Премија/жител (во евра) живот	13	14,2	13,4	15,6	19,5	23,3
Премија/БДП (во %)	1,5	1,5	1,5	1,6	1,54	1,52
Премија/БДП (во%) неживот	1,2	1,3	1,3	1,3	1,26	1,22
Премија/БДП (во%) живот	0,3	0,3	0,3	0,3	0,27	0,3
Просечна месечна нето плата (во евра)	394	419	447	473	513	568
Среден курс MKD/EUR)	61,618	61,566	61,674	61,610	61,551	61,580

*Податоците се проекции на Министерството за финансии и НБРМ (со исклучок на делот за Осигурителна премија).

*Податоците за Осигурителна премија за 2023 година се проценета вредност.

*Податоците се во номинални вредности.

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР²

Пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија во последните неколку години бележеше тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија и бројот на вработени. Овој тренд се должеше пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна. Трендот на раст продолжува и во 2022 година.

На пазарот на осигурување активно работат 16 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 5 друштва за осигурување работат на осигурување на живот.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 14 од вкупно 16 друштва за осигурување на пазарот. Притоа, 12 друштва за осигурување се дел од осигурителни групации со седиште во земји-членки на ЕУ, додека две друштва за осигурување се во целосна сопственост на домашни инвеститори. На пазарот на осигурување делуваат 39 осигурително брокерски друштва, 12 друштвата за застапување во осигурување и 7 деловни банки кои делуваат како застапници во осигурување. Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на

² Податоци превземени од извештаи од АСО на РСМ

посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Пазарот на осигурување според последните пресметани показатели од 2021 година, Степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) кој изнесува 1,61% и Степен на густина (бруто полисирани премии по жител) кој изнесува 6.332 мкд, што е зголемување од 30,6% во однос на претходната година. И покрај тоа пазарот се карактеризира како недоволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој.

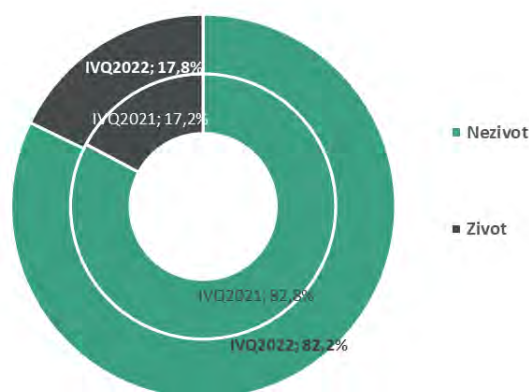
Табела 6.2.1: Удел на осигурителните компании во вкупната премија на пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија

Осигурителна компанија - Неживот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Триглав	1.332.871	1.517.840	184.969	13,9%	13,8%	14,4%
2	Уника	1.023.456	1.141.732	118.276	11,6%	10,6%	10,9%
3	Еуролинк	1.124.298	1.125.323	1.025	0,1%	11,7%	10,7%
4	Сава	941.572	1.072.971	131.399	14,0%	9,8%	10,2%
5	Македонија	911.313	997.352	86.039	9,4%	9,5%	9,5%
6	Винер	848.348	982.855	134.507	15,9%	8,8%	9,4%
7	Евроинс	807.699	957.076	149.377	18,5%	8,4%	9,1%
8	Кроација	670.262	943.304	273.042	40,7%	7,0%	9,0%
9	Ос.Полиса	658.248	718.675	60.427	9,2%	6,8%	6,8%
10	Халк	991.893	692.676	-299.217	-30,2%	10,3%	6,6%
11	Граве	317.968	359.125	41.157	12,9%	3,3%	3,4%
Вкупно неживот		9.627.928	10.508.928	881.000	9,2%	82,8%	82,2%
Осигурителна компанија - Живот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Кроација	688.282	719.735	31.453	4,6%	34,4%	31,6%
2	Граве	518.447	504.280	-14.167	-2,7%	25,9%	22,2%
3	Винер	348.206	399.652	51.446	14,8%	17,4%	17,6%
4	Уника	247.416	285.401	37.985	15,4%	12,4%	12,5%
5	Триглав	199.423	367.434	168.011	84,2%	10,0%	16,1%
Вкупно живот		2.001.774	2.276.502	274.728	13,7%	17,2%	17,8%
ВКУПНО ПАЗАР		11.629.702	12.785.430	1.155.728	9,9%	100,0%	100,0%

Извор: НБО, Податоци IV квартал 2021 и 2022 година

График 6.2.1- Структура на премијата на пазарот заклучно со IV Квартал 2022 година

Učestvo na neživotna i životna osiguritelna premija vo vкупna premija na pazarot

Во текот на 2022 година, на осигурителниот пазар во Р.Северна Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 12,78 милијарди денари (2021: 11,62 милијарди денари), што претставува пораст од 9,9% во однос на БПП остварена во истиот период 2021 година.

Позитивен тренд е забележан во двата сегмента на осигурувањето. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 10,50 милијарди денари (2021: 9,62 милијарди денари) или истата претставува 82,2% од вкупната БПП на осигурителниот сектор и бележи пораст од 9,2% во однос на истиот период минатата година. Во делот на осигурување на живот е остварена БПП во износ од 2,27 милијарди денари (2021: 2,00 милијарди денари), односно зголемување од 13,7% во однос на минатата година. Учеството на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 17,8%, што е зголемување во однос на учеството во 2021 за 0,6 п.п.

На осигурителниот пазар во Северна Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20,0% учество на пазарот. Во период 01.01.2022-31.12.2022 година, САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 10,2% во вкупната бруто полисирана премија на пазарот. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 1,072 милијарда денари (2021: 941 милиони денари) односно оствари пораст од 14,0% во однос на истиот период во 2021 година.

Во структурата на каналите на продажба кај неживотното осигурување, најголемо учество зазема директната продажба со 42,5%, потоа следи продажбата преку преку осигурително брокерски друштва со 30,0%, продажбата преку застапници во осигурувањето (физички лица) со 15,9%, друштва за застапување 7,7%, банките со 3,3%, преку останати дистрибутивни канали и туристички агенции 0,4% и автосалони со 0,2%.

Бруто ликвидирани штети заклучно со 31.12.2022 година на пазарот изнесуваат 5,11 милијарди денари и во споредба со 2021 година бруто ликвидирани штети бележат пораст од 9,6% (2021: 4,66 милијарди денари). Притоа, друштвата за неживотно осигурување ликвидирале 4,40 милијарди денари и во споредба со 2021 година бруто исплатените штети бележат пораст од 8,3% (2021: 4,06 милијарди денари), Друштвата за осигурување на живот исплатиле 705,2 милиони денари и во споредба со 2021 година е забележан пораст од 18,5% (2021: 595,0 милиони денари).

Табела 6.2.2. – Бруто ликвидирани штети на пазарот на осигурување на РСМ

Осигурителна компанија - Неживот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Триглав	570.319	638.150	67.831	11,9%	14,0%	14,5%
2	Кроација	250.281	486.002	235.721	94,2%	6,2%	11,0%
3	Халк	511.927	477.499	-34.428	-6,7%	12,6%	10,8%
4	Сава	463.288	465.362	2074	0,4%	11,4%	10,6%
5	Уника	408.486	409.489	1.003	0,2%	10,0%	9,3%
6	Евроинс	396.261	404.186	7.925	2,0%	9,7%	9,2%
7	Македонија	362.360	403.972	41.612	11,5%	8,9%	9,2%
8	Еуролинк	362.048	373.267	11.219	3,1%	8,9%	8,5%
9	Винер	341.223	364.464	23.241	6,8%	8,4%	8,3%
10	Ос.Полиса	260.854	267.491	6.637	2,5%	6,4%	6,1%
11	Граве	142.144	117.870	-24.274	-17,1%	3,5%	2,7%
Вкупно неживот		4.069.191	4.407.751	338.560	8,3%	87,2%	86,2%
Осигурителна компанија - Живот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Кроација	293.461	310.299	16.838	5,7%	49,3%	44,0%
2	Граве	165.401	176.918	11.517	7,0%	27,8%	25,1%
3	Винер	76.591	102.594	26.003	34,0%	12,9%	14,5%
4	Уника	36.792	51.711	14.919	40,5%	6,2%	7,3%
5	Триглав	22.833	63.734	40.901	179,1%	3,8%	9,0%
Вкупно живот		595.078	705.256	110.178	18,5%	12,8%	13,8%
ВКУПНО ПАЗАР		4.664.269	5.113.007	448.738	9,6%		

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1. НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2022 ГОДИНА

Табела 1.1.1. - Финансиски показатели за 2022 година

SAVA Osiguruvanje a.d. Skopje	1.1-31.12. 2021	1.1-31.12. 2022	Plan 1.1- 31.12.2022	2022 - 2021	2022 - P2022	2022/ 2021	2022/ P2022
Пресметана осигурителна полисирана премија	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	131.398.347	40.698.169	14,00%	3,90%
Чисти приходи од премија	831.939.525	922.215.581	917.684.059	90.276.056	4.531.522	10,90%	0,50%
Пресметани ликвидирани штети	454.858.175	455.707.110	442.555.773	848.935	13.151.337	0,20%	3,00%
Чисти расходи за штети	399.308.880	442.706.163	429.014.591	43.397.283	13.691.572	10,90%	3,20%
Бруто трошоци за работењето	405.145.927	430.178.400	405.830.604	25.032.473	24.347.796	6,20%	6,00%
Едноставен штетен количник	48,30%	42,50%	42,90%	-5,80%	-0,40%	-12,00%	-0,90%
Бруто меродавен коефициент	48,40%	51,80%	45,10%	3,40%	6,70%	7,00%	149%
Нето меродавен коефициент	48,00%	48,00%	46,80%	0,00%	1,20%	0,00%	2,60%
Бруто трошковен коефициент	43,30%	40,70%	40,20%	-2,60%	0,50%	-6,00%	1,20%
Нето трошковен коефициент	47,80%	45,50%	43,40%	-2,30%	2,10%	-4,80%	4,80%
Нето комбиниран коефициент S&P	104,10%	91,50%	97,70%	-12,60%	-6,20%	-12,10%	-6,30%
% на трошоци за стекнување во бруто полисирана премија	31,60%	29,20%	30,20%	-2,40%	-1,00%	-7,60%	-3,30%
% на останати трошоци во премија	11,70%	11,40%	10,00%	-0,30%	1,50%	-2,60%	14,00%
% на нето премија во бруто полисирана премија	88,40%	85,90%	88,90%	-2,50%	-2,90%	-2,80%	-3,40%
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	90,30%	84,20%	95,50%	-6,10%	-11,30%	-6,80%	-11,80%
Осигурително-технички резултат	-41.767.637	29.648.051	17.973.445	71.415.688	11.674.606	-171,00%	65,00%
Резултат од финансиски пласмани	20.058.270	21.086.976	19.814.830	1.028.706	1.272.147	5,10%	6,40%
Резултат останато	5.308.920	62.047.037	4.536.572	56.738.117	57.510.465	1068,70%	1267,70%
Резултат пред одданочување	-16.400.448	112.782.064	42.324.847	129.182.512	70.457.217	-787,70%	166,50%
Резултат по одданочување	-16.400.448	100.754.309	38.092.362	117.154.757	62.661.947	-714,30%	164,50%
Нето осигурително-технички резервации	821.670.612	928.916.363	886.015.082	107.245.751	42.901.281	13,10%	4,80%
Актива	1.474.530.710	1.633.685.390	1.574.008.879	159.154.680	59.676.511	10,80%	3,80%
Капитал	391.301.357	483.137.131	460.485.472	91.835.774	22.651.659	23,50%	4,90%
ROA	-1,10%	6,50%	2,50%	7,60%	4,00%	-690,90%	160,00%
ROE	-4,10%	23,00%	8,90%	27,10%	14,10%	-661,00%	158,40%
ROR	-1,90%	9,30%	4,00%	11,20%	5,40%	-589,50%	132,50%
Бруто осигурително-технички резервации	883.233.538	1.012.357.214	942.751.585	129.123.676	69.605.629	14,60%	7,40%
Инвестиционо портфолио	989.533.584	1.088.912.731	865.058.526	99.379.148	223.854.205	10,00%	25,90%
Вработени	229,23	218,36	228,75	-10,87	-10,39	-4,70%	-4,50%
Полисирана премија по вработен	4.107.545	4.913.770	4.512.667	806.225	401.103	19,60%	8,90%

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2. ПРЕМИЈА

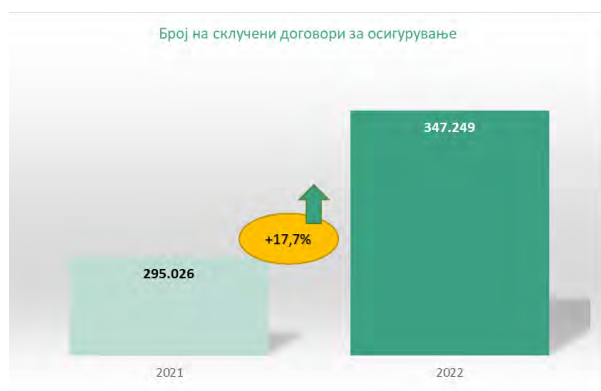
2.1. БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01 до 31.12.2022 година САВА осигурување склучи 347.249 полиси (2021: 295.026), што претставува зголемување на бројот на полиси за 52.223 во однос на претходната година или раст од 17,7% во однос на 2021 година. И покрај надминувањето на корона-кризата, поради глобалните геополитички влијанија, се уште се чувствуваат последиците на пазарот на осигурување. Со отварањето на границите и отстранување на рестрикциите за патување, се зголеми трендот на продукција на Зелената карта и Патничкото осигурување. Евидентно влијание во позитивна насока на продукција, пандемијата имаше кај Здравственото осигурување. Новиот глобален предизвик, војната во Украина, придонесе за промена во трендовите во класа 7- осигурување на стоки во транспорт. Кај останатите класи, забележливо е зголемување на бројот на полиси, како одраз на економската стабилизација.

Табела бр.2.1.1. - Број на склучени договори за осигурување

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс 2022/2021	Разлика помеѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	114.294	127.943	111,9	13.649
02 Здравствено осигурување	9.799	15.949	162,8	6.150
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	7.904	7.995	101,2	91
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	15	23	153,3	8
07 Осигурување на стока превоз (карго)	191	155	81,2	-36
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.850	9.453	96,0	-397
09 Останати осигурувања на имот	39.185	43.454	110,9	4.269
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	76.897	82.167	106,9	5.270
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	266	280	105,3	14
13 Општо осигурување од одговорност	589	560	95,1	-29
14 Кредити	1	30	3.000,0	29
15 Гаранциско осигурување	2	2	100,0	0
16 Финансиски штети	161	190	118,0	29
18 Осигурување на туристичка помош	35.872	59.048	164,6	23.176
Вкупно	295.026	347.249	117,7	52.223

Графикон бр.2.1.1. Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.2.1.2. Структура на број на склучени договори за Осигурување

Друштвото успеа, преку сопствената продажна мрежа, да обезбеди диверзифицирано портфолио и органски раст на премијата кај најголем дел од своите продукти. Зголемување на бројот на склучени осигурувања бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класата Осигурување на стока превоз (карго) каде имаме намалување поради одложување на осигурувањето како резултат на промените на глобалниот пазар наметнати од војната во Украина.

Напорите за зголемување на обемот на работа, Друштвото ќе ги негува и во претстојечките изменети услови на работа и ќе се стреми кон градење на портфолио со дисперзиран ризик и квалитетни осигурувања.

2.2. ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

2.2.1. Бруто полисирана премија по класи на осигурување

Во 2022 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 1.072.970.822 денари (2021: 941.572.475 денари) и реализираше раст во однос на минатата година од 131.398.347 денари или раст од 14,0% во однос на полисираната премија во 2021 година. Годишниот план на премија е надминат за 3,9%, односно реализираната премија е поголема од планираната за 40.698.169 денари.

Табела бр.2.2.1. – Бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	Plan 2022	2022/ 2021	2022/P2 022	2022 & 2021	2022 & P2022
01 Осигурување од незгода	81.235.503	80.665.549	84.784.966	99,3	95,1	-569.954	-4.119.417
02 Здравствено осигурување	36.837.307	61.036.593	42.524.272	165,7	143,5	24.199.286	18.512.321
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	152.921.420	172.540.433	155.236.695	112,8	111,1	19.619.013	17.303.738
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	519.084	873.435	777.199	168,3	112,4	354.351	96.236
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3.103.895	3.777.348	4.579.548	121,7	82,5	673.453	-802.200
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	54.136.151	64.025.601	62.562.154	118,3	102,3	9.889.450	1.463.447
09 Останати осигурувања на имот	124.051.081	151.964.180	153.130.991	122,5	99,2	27.913.099	-1.166.811
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	451.445.171	477.175.890	479.311.198	105,7	99,6	25.730.720	-2.135.307
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	873.714	912.237	1.202.584	104,4	75,9	38.523	-290.347
13 Општо осигурување од одговорност	8.499.864	9.203.272	10.646.078	108,3	86,4	703.408	-1.442.806
14 Кредити	881.202	7.812.920	1.145.563	886,6	682,0	6.931.718	6.667.357
15 Гаранциско осигурување	-968	7.996		-826,1	0,0	8.964	7.996
16 Финансиски штети	2.406.004	5.393.043	4.031.915	224,1	133,8	2.987.039	1.361.128
18 Осигурување на туристичка помош	24.663.047	37.582.324	32.339.490	152,4	116,2	12.919.277	5.242.834
Вкупно	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	114,0	103,9	131.398.347	40.698.169

Изминатата 2022 година, како година на тешки состојби во стопанството предизвикани од последиците на глобалната пандемија, како и на новата криза - војната во Украина, која предизвика нарушување на економските текови и поскапување на основните енергенси, што се рефлектира на работењето на фирмите во сите гранки. Но, сепак Друштвото успеа да го минимизира негативниот економски имакт врз своето работење, ефикасно се прилагоди на новите услови на продажба покажувајќи воедно техничка подготвеност, висока општествена свесност, грижа за своите вработени и своите осигуреници. Оваа година, се забележа стабилизирање на осигурителниот пазар, кој воедно

повторно почна да оди во нагорна линија. Класите на осигурување кои најмногу беа под удар на пандемијата, полека се враќаат во својот нормален тек. Друштвото оствари раст на скоро сите класи на осигурување, со исклучок на Незгодата. Стабилната реализација на премијата во 2022 година во крајна линија е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатата деловна година.

Просечно остварената премија на Друштвото, по број на вработени, во 2022 година изнесува 4.585.345 денари (2021: 4.107.545 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2021 година за 477.800 денари по вработен или за 10,42% поради успешното и активно ангажирање на продажна мрежа. Истата е повисока и во однос на планираната просечна премија по вработен за 3,8% или за 173.924 денари повеќе од планираното по вработен.

2.2.2. Структура на бруто полисирана премија

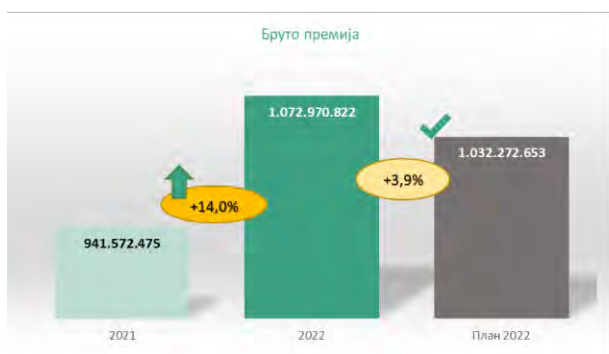
Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување од незгода која оваа година учествува со 7,5% (2021: 8,6%) во вкупното осигурување како и на Осигурување на автомобилска одговорност кое учествува со 44,5% (2021: 44,7%). Позначајна промена во учеството во вкупната премија забележуваме во полза на Здравственото осигурување (зголемување од 1,8 п.п.). Исто така, забележан е развој на класа 14-Кредити, зголемено е учеството во вкупната премија на 0,7% во 2022 година (2021: 0,1%).

Табела бр.2.2.2 – Структура на бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	8,6%	7,5%	8,2%	-1,1%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,9%	5,7%	4,1%	1,8%	1,6%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	16,2%	16,1%	15,0%	-0,2%	1,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,4%	0,4%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5,7%	6,0%	6,1%	0,2%	-0,1%
09 Останати осигурувања на имот	13,2%	14,2%	14,8%	1,0%	-0,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	47,9%	44,5%	46,4%	-3,5%	-2,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,9%	0,9%	1,0%	0,0%	-0,2%
14 Кредити	0,1%	0,7%	0,1%	0,6%	0,6%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,3%	0,5%	0,4%	0,2%	0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	2,6%	3,5%	3,1%	0,9%	0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Графикон бр.2.2.1- Бруто полисирана премија

Графикон бр.2.2.2-Структура на бруто полисирана премија

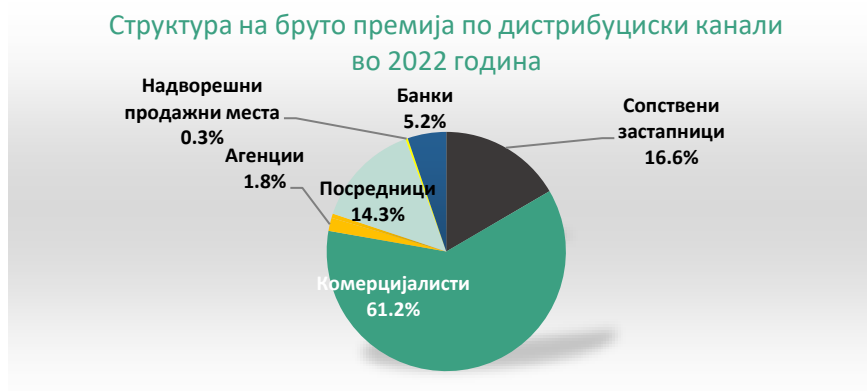
2.2.3. Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата по продажни канали покажува дека 80,1% од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), додека остатокот од 19,9% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува намалување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 0,7 п.п. Тоа се должи на зголемената реализација кај каналот посредници (зголемена соработка со повеќе брокери).

Табела бр.2.2.3. – Бруто полисирана премја по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022/П2022	Структура % 2021
Сопствени застапници	151.427.348	177.941.989	156.162.826	117,5	113,9	16,6%
Комерцијалисти	587.391.164	656.487.450	642.616.597	111,8	102,2	61,2%
Агенции	19.660.906	18.995.068	23.124.868	96,6	82,1	1,8%
Интернет продажба	2.245.901	6.351.913	3.007.823	282,8	211,2	0,6%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	760.725.319	859.776.420	824.912.114	113,0	104,2	80,1%
Посредници	130.964.156	153.874.232	149.572.058	117,5	102,9	14,3%
Надворешни продажни места	2.438.882	3.226.557	2.758.241	132,3	117,0	0,3%
Банки	47.444.118	56.093.613	55.030.240	118,2	101,9	5,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	180.847.156	213.194.402	207.360.539	117,9	102,8	19,9%
Вкупно	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	114,0	103,9	100,0%

Графикон бр.2.2.3.-Структура на бруто полисирана премија по дистрибуциски канали

3. ШТЕТИ

3.1. БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2022 година ликвидирани се 9.482 штети (2021: 7.334) со што е остварен раст на бројот на ликвидирани штети за 29,3% или ликвидирани се 2.148 штети повеќе од 2021 година.

Табела бр.3.1.1. – Број на ликвидирани штети

Класи на осигурување	Број на штети		Индекс 2022/2021	Разлика помеѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	883	1.031	116,8	148
02 Здравствено осигурување	788	2.579	326,9	1.791
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	1.251	1.209	96,6	-42
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0	0	0,0	0
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3	6	200,0	3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	60	76	126,7	16
09 Останати осигурувања на имот	825	1.179	142,9	355
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.866	2.537	88,6	-329
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти		1		1
13 Општо осигурување од одговорност	12	7	58,3	-5
14 Кредити		1		1
15 Гаранциско осигурување	187	192	102,7	5
16 Финансиски штети	5	5	100,0	0
18 Осигурување на туристичка помош	455	659	144,8	204
Вкупно	7.334	9.482	129,3	2.148

Графикон бр.3.1.1.- Број на ликвидирани штети

Графикон бр.3.1.2.- Структура на бројот на штети за 2022 година

Во изминатата година се забележува поголем број на штетни настани споредено со претходната 2021 година, од причина што во средината на 2022 година беа намалени рестрикциите поврзани со пандемијата, што овозможи зголемено движење кај населението.

Забележителен пораст на ликвидирани штети имаме на класата на Здравствено осигурување, во корелација со прибавување на нови осигурувања, како и со зголемена заинтересираност за овој продукт, како од страна на физички лица, така и од страна на правни лица кои како бенефит за вработените го нудат овој вид на осигурување.

Кај класата на Останати осигурувања на имот за разлика од 2021 година, разликата во бројот на ликвидирани штети е зголемен, што во голем дел се должи на поголемиот број на пријавени штети особено кај осигурување на животни и кај осигурување на посеви и плодови, како и на поголем број штети пријавени поврзано со еден штетен настан - поплава од 30.08.2022 година, при што најпогоден беше скопскиот регион.

На класата Осигурување на туристичка помош, поголемиот број на ликвидирани штети во 2022 е во корелација со укинување на рестрикциите за патување, со што е зголемена продажбата на оваа класа на осигурување, следствено и бројот на ликвидирани штети во 2022 година е поголем од бројот на ликвидирани штети во 2021 година.

3.2. ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

3.2.1. Ликвидирани штети по класи на осигурување

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 455.707.110 денари, споредбено со ликвидираниот износ од 454.858.175 денари во 2021 година, нема значителна разлика во бруто ликвидациите.

Во однос на планираниот износ на ликвидации, има отстапување од 13.151.337 или 0,2% повеќе реализирани ликвидации од планираните за 2022 година.

Табела бр.3.2.1. – Бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022/П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	35.518.250	18.563.398	33.203.184	52,3	55,9	-16.954.852	-14.639.786
02 Здравствено осигурување	14.029.054	33.196.228	22.891.876	236,6	145,0	19.167.174	10.304.352
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	86.634.241	82.425.788	86.116.706	95,1	95,7	-4.208.453	-3.690.918
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	179	58	273.534	32,3	0,0	-121	-273.476
07 Осигурување на стока превоз (карго)	222.333	1.701.209	452.772	765,2	375,7	1.478.876	1.248.437
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	13.322.479	7.822.367	16.160.109	58,7	48,4	-5.500.112	-8.337.742
09 Останати осигурувања на имот	61.696.404	58.690.343	54.979.339	95,1	106,7	-3.006.061	3.711.004
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	224.010.081	217.087.222	212.501.483	96,9	102,2	-6.922.859	4.585.739
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	101	422.353		418.171,3	0,0	422.252	422.353
13 Општо осигурување од одговорност	1.977.381	389.070	2.811.672	19,7	13,8	-1.588.311	-2.422.602
14 Кредити	1.221	20.115.218	303.380	1.647.438,0	6.630,4	20.113.997	19.811.838
15 Гаранциско осигурување	1.666.262	1.726.332		103,6	0,0	60.070	1.726.332
16 Финансиски штети	7.697.097	424.857	711.360	5,5	59,7	-7.272.240	-286.503
18 Осигурување на туристичка помош	8.083.092	13.142.667	12.150.358	162,6	108,2	5.059.575	992.309
Вкупно	454.858.175	455.707.110	442.555.773	100,2	103,0	848.935	13.151.337

Отстапувања во поглед на ликвидираниот износ споредбено 2022 година со 2021 година, се забележани на повеќе класи на осигурување, со тоа што позначајни отстапувања има на класа Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на стока превоз (карго), Осигурување на имот од пожар и природни непогоди, Општо осигурување од одговорност, Кредити, Финансиски штети и Осигурување на туристичка помош. Додека на останатите класи на осигурување има

незначителни отстапувања. Во поглед на планираниот износ за ликвидации, позначителни отстапувања има на класите Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на стока превоз (карго), Осигурување на имот од пожар и природни непогоди и Општо осигурување од одговорност, додека на останатите класи на осигурување има незначителни отстапувања.

Намалување на ликвидираниот износ во 2022 година во однос на 2021 година се забележува на класа 01 и истото во најголем дел се однесува на ризикот смрт од болест, кој повеќе не е опфатен ризик на полисите за колективно осигурување од незгода. Во 2021 година голем дел од ликвидираните штети се однесуваат на тој ризик.

Зголемувањето на ликвидираните износи на штети кај Здравствено осигурување во однос на 2021 година и во однос на планот за 2022 година, се должи на зголемената продажба на овој вид на осигурување, поради зголемениот интерес за овој вид на осигурување од страна на физички и правни лица, кои склучуваат договори за здравствено осигурување, како дополнителен бенефит за своите вработени.

Кај осигурување на стока превоз (карго) разликата во однос на ликвидираниот износ во 2021 година, како и во однос на планираниот износ за 2022 година се однесува на 1 поголема штета исплатена во износ од 1.4 мил. денари.

Кај Осигурувањето на имот од пожар и некои други опасности во 2022 година во однос на 2021 година, се забележува намалување на ликвидираниот износ поради тоа што во 2021 година ликвидирани се 5 поголеми штети од кои една околу 3 милиони (поради лизгање и одронување на земјиште), една околу 2 милиони и 3 штети на износи од околу 1 милион (сите поради пожар), за разлика од 2022 година кога е ликвидирана само 1 поголема штета поради пожар и истата е на износ од околу 1 милион денари. На оваа класа дел од ликвидираниот износ е поврзан со поплавите во скопскиот регион на 30.08.2022 година, но истите не предизвикуваат значителна промена во ликвидациите.

На класа кредити, ликвидирана штета во износ од 20 мил, по основ осигурување на побарување.

На класата Осигурување на туристичка помош зголемениот износ на ликвидирани штети во 2022 година во однос на 2021 година се однесува на отстранетите рестрикции поврзани со пандемијата кои беа на сила до средината на 2021 година, оттаму бројот на ликвидирани штети е зголемен, а со самото тоа зголемен е и ликвидираниот износ.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2022 година е постапено по 200 регресни предмети за разлика од 2021 година кога било постапено по 126 предмети, поради што и во 2022 година се забележува поголема наплата на регреси во однос на 2021 година.

Во 2022 година, остварен е приход по основ на регреси во износ од 9.655.041 денари, што е зголемување во однос на 2021 од 14,5%.

3.2.2. Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2022 година во најголем дел се состои од класата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 47,6% (2021: 49,2%), Осигурување на патнички возила (каска) 18,1% (2021: 19,0 %) и Останати осигурувања на имот 12,9% (2021: 13,6%). Најголем раст на бруто ликвидирани штети е забележан на класа Здравствено осигурување 7,3% (2021: 3,1%).

Табела бр 3.2.2. – Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	7,8%	4,1%	7,5%	-3,7%	-3,4%
02 Здравствено осигурување	3,1%	7,3%	5,2%	4,2%	2,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19,0%	18,1%	19,5%	-1,0%	-1,4%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,4%	0,1%	0,3%	0,3%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,9%	1,7%	3,7%	-1,2%	-1,9%
09 Останати осигурувања на имот	13,6%	12,9%	12,4%	-0,7%	0,5%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	49,2%	47,6%	48,0%	-1,6%	-0,4%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
13 Општо осигурување од одговорност	0,4%	0,1%	0,6%	-0,3%	-0,5%
15 Гаранциско осигурување	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,4%
16 Финансиски штети	1,7%	0,1%	0,2%	-1,6%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,8%	2,9%	2,7%	1,1%	0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.3.2.1.- Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.3.2.2.- Структура на бруто ликвидирани штети

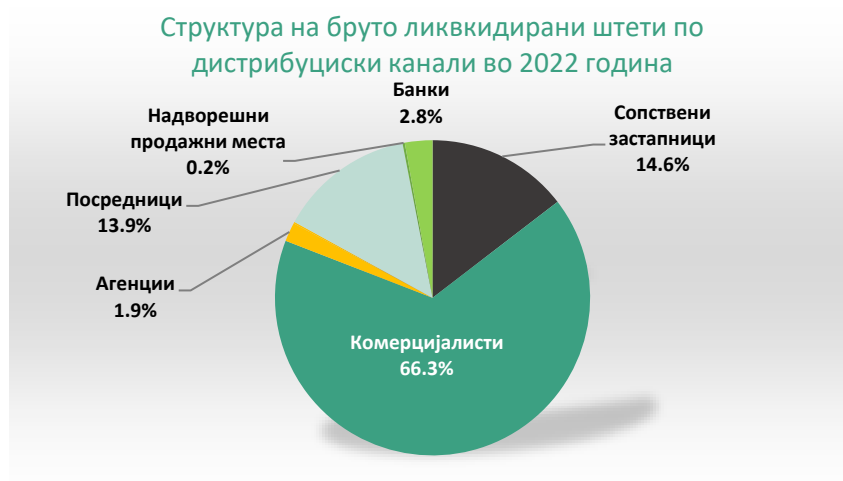
3.2.3. Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 83,0% (2021: 81,9%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е преку Надворешната продажна мрежа 17,0% (2021: 18,1%), и тоа кај Посредниците 13,9% (2020: 15,8%), Банките 2,8% (2021: 2,3%) и 0,2% (2021: 0,1%) кај Останатите надворешни продажни места.

Табела бр.3.2.3. – Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2021	2022	2022 / 2021	Структура % 2022
Сопствени застапници	64.029.819	67.260.291	105,0	14,6%
Комерцијалисти	303.558.127	305.808.136	100,7	66,3%
Агенции	8.238.327	8.935.049	108,5	1,9%
Интернет продажба	149.113	763.818	512,2	0,2%
Сопствени продажни места			0,0	0,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	375.975.386	382.767.294	101,8	83,0%
Посредници	72.455.718	64.330.030	88,8	13,9%
Надворешни продажни места	549.622	1.093.130	198,9	0,2%
Банки	10.341.961	13.014.953	125,8	2,8%
Вкупно надворешна продажна мрежа	83.347.301	78.438.113	94,1	17,0%
Вкупно	459.322.688	461.205.408	100,4	100,0%

Графикон бр.3.2.3.-Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

3.2.4. Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учество на бруто ликвидираните штети во бруто полисираната премија во 2022 година изнесува 42,5% (2021: 48,3%), и истото е намалено во споредба со претходната година за 5,8 п.п.. Поради поголемиот раст на бруто полисирана премија (+14%), наспроти минимално зголемениот ликвидирани износ во 2022, во однос на 2021 (+0,2%).

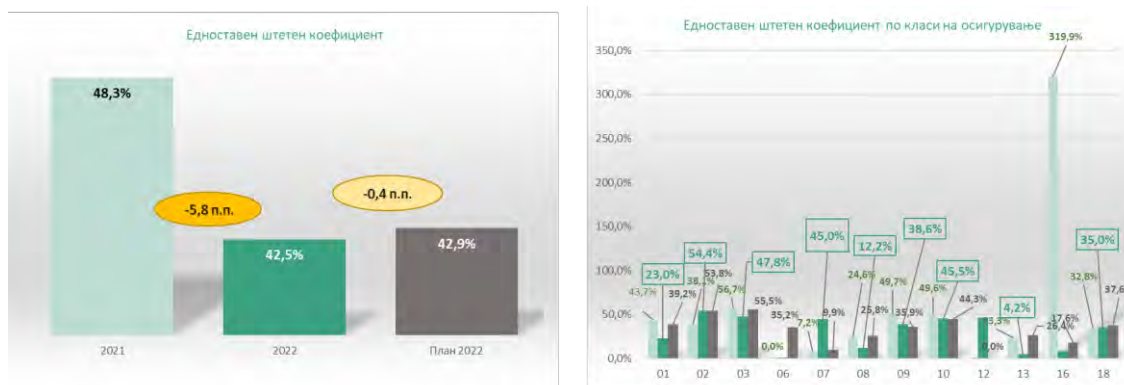
Штетниот резултат изнесува 617.263.712 денари (2021: 486.714.300 денари), и во споредба со 2021 година бележи раст од 130.549.412 денари или пораст од 26,8%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 78,0% (2021: 79,8%) или учествува со 477.009.125 денари (2021: 384.749.933 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 134.756.289 денари (2021: 97.499.855 денари) или 22,0% (2021: 20,2%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 44,5% (2021: 49,4%), додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 36,8% (2020: 46,1%).

Табела бр.3.2.4. – Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 / 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	43,7%	23,0%	39,2%	-20,7%	-16,1%
02 Здравствено осигурување	38,1%	54,4%	53,8%	16,3%	0,6%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	56,7%	47,8%	55,5%	-8,9%	-7,7%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	35,2%	0,0%	-35,2%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	7,2%	45,0%	9,9%	37,9%	35,2%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	24,6%	12,2%	25,8%	-12,4%	-13,6%
09 Останати осигурувања на имот	49,7%	38,6%	35,9%	-11,1%	2,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	49,6%	45,5%	44,3%	-4,1%	1,2%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	46,3%	0,0%	46,3%	46,3%
13 Општо осигурување од одговорност	23,3%	4,2%	26,4%	-19,0%	-22,2%
14 Кредити	0,1%	257,5%	26,5%	257,3%	231,0%
16 Финансиски штети	319,9%	7,9%	17,6%	-312,0%	-9,8%
18 Осигурување на туристичка помош	32,8%	35,0%	37,6%	2,2%	-2,6%
Вкупно	48,3%	42,5%	42,9%	-5,8%	-0,4%

Графикон бр.3.2.4- Едноставен штетен коефициент по години и класи на осигурување

4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1. БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31.12.2022), резервирани се 2.679 штети (2021: 1.708) или 971 штети повеќе отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е зголемен за 56,9% во однос на 2021 година. Подинамичен раст на бројот на резервирани штети бележиме кај Здравствено осигурување што е во корелација со зголемениот број на склучени договори на овие класи на осигурување. Зголемување бележат и класите Осигурување од незгода, Осигурување на патнички возила, каска и Осигурување на туристичка помош што е и очекувано поради намалување на рестрикциите поврзани со пандемијата од средина на 2021 година.

Табела бр.4.1.1. – Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс 2022 / 2021	Разлика помеѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	215	346	160,9	131
02 Здравствено осигурување	160	734	458,8	574
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	174	274	157,5	100
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1	0	0,0	-1
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	10	30	300,0	20
09 Останати осигурувања на имот	158	128	81,0	-30
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	806	868	107,7	62
13 Општо осигурување од одговорност	5	5	100,0	0
14 Кредити	0	0	0,0	0
15 Гаранциско осигурување	38	32	84,2	-6
18 Осигурување на туристичка помош	141	261	185,1	120
Вкупно	1.708	2.679	156,9	971

Графикон бр.4.1.1.- Број на резервирани штети

Графикон бр.4.1.2.- Структура на број на резервирани штети

4.2. ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.2.1. Бруто резервирани штети

Состојбата на бруто резервациите за штети на 31 декември 2022 година изнесува 283.842.271 денари (2021: 247.331.821 денари) и е повисока за 14,8 % во споредба со состојбата на истиот ден во 2021 година, односно резервацијата е повисока за 36.510.450 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат повисок износ за 28.810.143 денари или за 11,3%. Најголемо отстапување има на класа Здравствено осигурување поради поголема заинтересираност за овој вид на осигурување и зголемена продажба. Отстапувања се забележуваат и на Општо осигурување од одговорност поради планирано финализирање на 2 постари судски постапки и на Осигурување на туристичка помош поради намалување на рестрикциите поврзани со пандемијата.

Табела бр.4.2.1. – Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	7.626.045	10.898.925	6.731.583	142,9	161,9	3.272.880	4.167.342
02 Здравствено осигурување	2.561.852	7.903.376	840.115	308,5	940,7	5.341.524	7.063.261
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19.241.757	32.984.615	21.772.029	171,4	151,5	13.742.858	11.212.586
06 Осигурување на пловни објекти (каска)		150.000				150.000	150.000
07 Осигурување на стока превоз (карго)	100.000	0	250.000	0,0	0,0	-100.000	-250.000
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5.475.417	11.653.396	8.679.601	212,8	134,3	6.177.979	2.973.795
09 Останати осигурувања на имот	10.123.875	9.612.632	13.880.535	101,0	69,3	511.243	-4.267.903
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	193.275.630	198.344.094	198.790.297	102,7	99,8	5.068.464	-446.203
13 Општо осигурување од одговорност	5.325.000	3.874.200	798.856	72,8	485,0	-1.450.800	3.075.344
14 Кредити	0	0	275.811	0,0	0,0	0	-275.811
15 Гаранциско осигурување		441.000				441.000	441.000
18 Осигурување на туристичка помош	3.602.245	7.980.033	3.013.301	221,5	264,8	4.377.788	4.966.732
Вкупно	247.331.821	283.842.271	255.032.128	114,8	111,3	36.510.450	28.810.143

4.2.2. Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество заземаат резерваците на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 69,9% (2021: 78,1%) и истото е намалено за 8,3п.п. во однос на 2021 година, понатаму Осигурувањето на патнички моторни возила (каска) со 11,6% (2021: 7,8%) и кај истото е воочливо зголемување за 3,8п.п. во однос на 2021 година.

Табела бр.4.2.2. – Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	3,1%	3,8%	2,6%	0,8%	1,2%
02 Здравствено осигурување	1,0%	2,8%	0,3%	1,7%	2,5%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	7,8%	11,6%	8,5%	3,8%	3,1%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,2%	4,1%	3,4%	1,9%	0,7%
09 Останати осигурувања на имот	4,1%	3,4%	5,4%	-0,7%	-2,1%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	78,1%	69,9%	77,9%	-8,3%	-8,1%
13 Општо осигурување од одговорност	2,2%	1,4%	0,3%	-0,8%	1,1%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%
18 Осигурување на туристичка помош	1,5%	2,8%	1,2%	1,4%	1,6%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.4.2.1.- Бруто резервирани штети

Графикон бр.4.2.2.- Структура на бруто резервирани штети

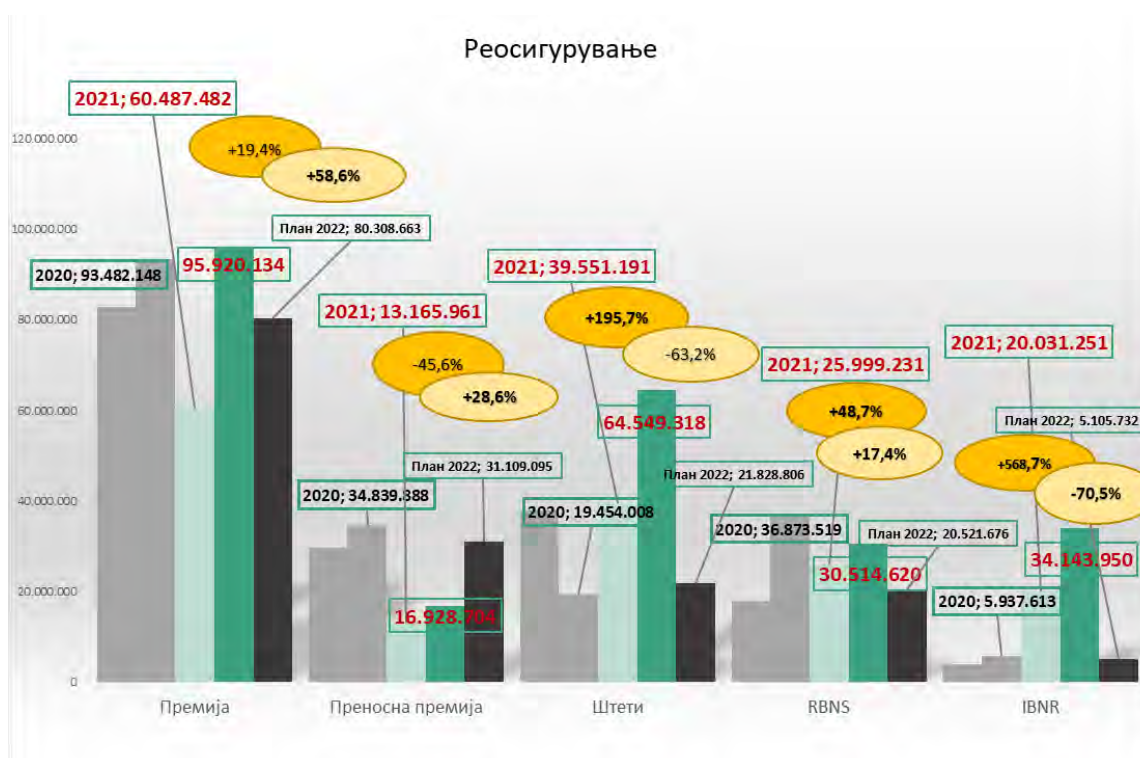

5. РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2022 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2023 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2023 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- General Third Party Liability surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за реосигурување на вишок на ризик за одговорност кон трети лица
- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of loss – Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (со вклучено покритие за каско осигурување),
- Cargo surplus reporter (со вклучено покритие за ЦМР осигурување),
- Agriculture Quota Share Treaty – Пропорционален договор за реосигурување на земјоделие,
- Stop Loss Extended Warranty – Стоп лосс договор за реосигурување на продолжена гаранција,
- Livestock Quota Share Treaty – Пропорционален договор за реосигурување на животни.

Графикон бр.5.1.1. - Реосигурување 2022 година

6. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1.1. Бруто технички резервации по класи на осигурување

Техничките резерви се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- резерви за преносни премии, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- резерви за бонуси и попусти; и
- резерви за штети, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, но се уште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Табела бр.6.1.1. – Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	49.208.506	49.667.964	53.238.268	100,9	93,3	459.458	-3.570.304
02 Здравствено осигурување	27.342.016	47.820.190	28.617.649	174,9	167,1	20.478.174	19.202.541
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	111.849.578	142.866.314	116.857.238	127,7	122,3	31.016.736	26.009.076
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	246.011	596.700	410.541	242,5	145,3	350.689	186.159
07 Осигурување на стока превоз (карго)	697.889	556.254	1.431.610	79,7	38,9	-141.635	-875.356
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	34.468.399	44.274.037	46.133.377	128,4	96,0	9.805.638	-1.859.340
09 Останати осигурувања на имот	79.846.584	88.626.692	98.847.879	111,0	89,7	8.780.108	-10.221.187
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	556.344.508	610.624.388	572.655.726	109,8	106,6	54.279.880	37.968.662
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	445.227	467.515	614.485	105,0	76,1	22.288	-146.970
13 Општо осигурување од одговорност	11.421.600	7.864.560	9.555.343	68,9	82,3	-3.557.040	-1.690.783
14 Кредити	1.595.337	1.295.206	757.831	81,2	170,9	-300.131	537.375
15 Гаранциско осигурување	7.218	975	0	13,5	0,0	-6.243	975
16 Финансиски штети	1.075.797	2.108.911	3.045.333	196,0	69,3	1.033.114	-936.422
18 Осигурување на туристичка помош	8.684.868	15.587.508	10.586.305	179,5	147,2	6.902.640	5.001.203
Вкупно	883.233.538	1.012.357.214	942.751.585	114,6	107,4	129.123.676	69.605.629

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 1.012.357.214 денари (2021: 883.233.538 денари) , што е за 14,6% повеќе споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2022 година, бруто техничките резерви исто така бележат повисок износ за 69.605.629 денари, односно истите се повисоки од планираните за 7,4%.

Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 59м денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (околу 70м денари). Притоа, од ова зголемување околу 37м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати и пријавени

штети и околу 30м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати но непријавени штети. Зголемувањето на резервите за настанати, но непријавени штети првенствено доаѓа од зголемување во класата 10 како одговор на појавата на големи реосигурени штети што резултираше со значително зголемување на резервите за настанати, но непријавени штети – дел во реосигурување. Останатиот дел од зголемувањето на резервите за настанати, но непријавени штети се должи на порастот на портфолиото.

Во однос на зголемувањето на резервите за настанати и пријавени штети истиот се должи на:

- континуираниот раст на портфолиото, за класата доброволно здравствено осигурување,;
- зголемената фреквенција на резервирани штети како, за класата каско осигурување на моторни возила и имотно осигурување, но и зголемување на просечната резерва за штета вклучително и за класата осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

6.1.2. Структура на бруто технички резервации

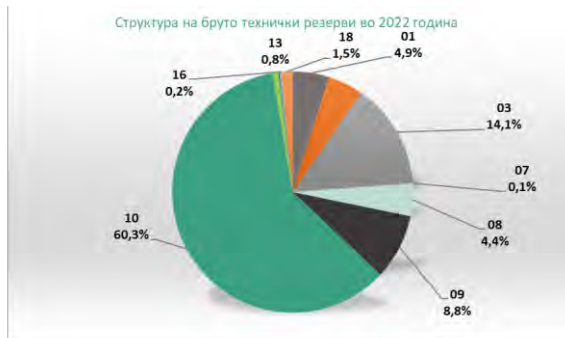
Табела бр. 6.1.2. – Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	5,6%	4,9%	5,6%	-0,7%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,1%	4,7%	3,0%	1,6%	1,7%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	12,7%	14,1%	12,4%	1,4%	1,7%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,9%	4,4%	4,9%	0,5%	-0,5%
09 Останати осигурувања на имот	9,0%	8,8%	10,5%	-0,3%	-1,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	63,0%	60,3%	60,7%	-2,7%	-0,4%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,3%	0,8%	1,0%	-0,5%	-0,2%
14 Кредити	0,2%	0,1%	0,1%	-0,1%	0,0%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,0%	1,5%	1,1%	0,6%	0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр. 6.1.1.- Бруто технички резервации

Графикон бр. 6.1.2.- Структура на бруто технички резервации

6.2. НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.2.1. Нето технички резервации по класи на осигурување

Нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 13,1% или 42.901.280 денари повисоки во однос на претходната година.

Околу 55м. од зголемувањето се должи на резервите за преносни премии и е последица на растот на нето полисираната премија. Отприлика исто или околу 52м. денари е зголемување од нето резервите за штети, од кои околу 32м денари зголемување е последица на зголемувањето на резервите за настанати и пријавени штети и околу 16м. на резервите за настанати но непријавени штети. Причините за порастот кореспондираат со соодветното појаснување за порастот на бруто резервите за штети.

Табела бр.6.2.1. – Нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	49.208.506	49.667.964	53.238.268	100,9	93,3	459.458	-3.570.304
02 Здравствено осигурување	27.342.017	47.820.190	28.617.649	174,9	167,1	20.478.172	19.202.541
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	111.848.749	142.866.314	116.857.238	127,7	122,3	31.017.565	26.009.076
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	135.793	483.364	232.451	356,0	207,9	347.571	250.913
07 Осигурување на стока превоз (карго)	611.039	516.329	1.336.610	84,5	38,6	-94.710	-820.281
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	26.856.048	32.891.561	35.880.077	122,5	91,7	6.035.513	-2.988.517
09 Останати осигурувања на имот	71.351.614	81.205.230	75.323.126	113,8	107,8	9.853.616	5.882.104
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	519.993.007	552.016.379	555.603.169	106,2	99,4	32.023.372	-3.586.790
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	445.227	467.515	614.485	105,0	76,1	22.288	-146.970
13 Општо осигурување од одговорност	4.109.978	3.499.289	4.709.680	85,1	74,3	-610.689	-1.210.391
14 Кредити	1.416	-10.216	757.831	-721,4	-1,3	-11.632	-768.047
15 Гаранциско осигурување	7.218	975	0	13,5	0,0	-6.243	975
16 Финансиски штети	1.075.131	1.903.960	2.283.562	177,1	83,4	828.829	-379.602
18 Осигурување на туристичка помош	8.684.868	15.587.508	10.560.935	179,5	147,6	6.902.640	5.026.573
Вкупно	821.670.612	928.916.362	886.015.082	113,1	104,8	107.245.750	42.901.280

Табела бр.6.2.2. – Бруто и нето технички резервации

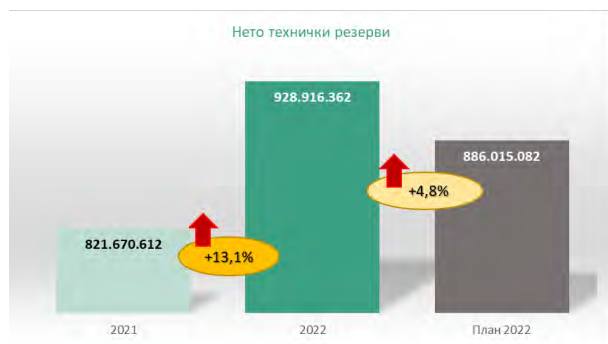
	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
Преносна премија	440.368.457	490.915.343	503.055.617	111,5	97,6	50.546.886	-12.140.274
Преносна премија во РЕ	13.165.961	16.928.704	31.109.095	128,6	54,4	3.762.743	-14.180.391
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	427.202.496	473.986.639	471.946.522	111,0	100,4	46.784.143	2.040.117
Резерви за пријавени штети	247.331.821	283.997.333	272.497.633	114,8	104,2	36.665.512	11.499.700
Резерви за пријавени штети во РЕ	25.999.231	30.514.620	20.521.676	117,4	148,7	4.515.389	9.992.944
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	221.332.590	253.482.713	251.975.957	114,5	100,6	32.150.123	1.506.756
Резерви за непријавени штети	165.741.028	195.730.924	140.301.287	118,1	139,5	29.989.896	55.429.637
Резерви за непријавени штети во РЕ	20.031.251	34.143.950	5.105.732	170,5	668,7	14.112.699	29.038.218
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	145.709.777	161.586.974	135.195.555	110,9	119,5	15.877.197	26.391.420
Нето резерви за бонуси и попусти	2.519.363	3.381.635	2.518.151	134,2	134,3	862.271	863.484
Нето резерви за директни и индиректни трошоци	14.708.623	18.229.674	15.686.359	123,9	116,2	3.521.051	2.543.315
Нето резерви за ризици, кои не се истечени	10.197.763	18.248.728	8.692.538	178,9	209,9	8.050.965	9.556.190
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	27.425.749	39.860.036	26.897.048	145,3	148,2	12.434.287	12.962.988
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	821.670.612	928.916.362	886.015.082	113,1	104,8	107.245.750	42.901.280

6.2.2. Структура на нето технички резервации

Табела бр.6.2.2.1. – Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	6,0%	5,3%	6,0%	-0,6%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,3%	5,1%	3,2%	1,8%	1,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	13,6%	15,4%	13,2%	1,8%	2,2%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,3%	3,5%	4,0%	0,3%	-0,5%
09 Останати осигурувања на имот	8,7%	8,7%	8,5%	0,1%	0,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	63,3%	59,4%	62,7%	-3,9%	-3,3%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,5%	0,4%	0,5%	-0,1%	-0,2%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	1,7%	1,2%	0,6%	0,5%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.6.2.2.1.- Нето технички резервации

Графикон бр.6.2.2.2.- Структура на нето технички резервации

7. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

7.1. РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2022 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 100.754.309 денари (2021: негативен резултат во износ од 16.400.448 денари).

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 1.065.606.524 денари (2021: 874.670.552 денари), што е на повисоко ниво во однос на минатата 2021 година, односно вкупните приходи бележат зголемување од 190.936.002 денари или раст од 21,8% во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2022 година изнесуваа 952.824.460 денари (2021: 891.070.970 денари), што е за 6,9% или 61.753.490 денари повеќе од минатата 2021 година.

Табела 7.1.1.-Биланс на успех за 2022 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2022/2021
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	1.065.606.524	874.670.522	121,8
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	922.215.581	831.939.525	110,9
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	23.975.540	21.873.406	109,6
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	11.221.028	8.276.656	135,6
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	45.617.892	6.699.575	680,9
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	62.576.483	5.881.361	1.064,0
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	952.824.460	891.070.970	106,9
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	442.706.163	399.308.880	110,9
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	862.272	140.229	614,9
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	35.950.688	33.069.398	108,7
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	415.781.591	399.550.812	104,1
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	2.888.564	1.815.135	159,1
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	43.262.222	44.682.083	96,8
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	3.673.272	6.945.633	52,9
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	7.699.688	5.558.800	138,5
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	112.782.064	-16.400.448	0,0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	12.027.755	0	0,0
XIV. ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	100.754.309	-16.400.448	-614,3

7.1.1. Образложение на финансискиот резултат

Сава Осигурување, во деловната 2022 година оствари позитивен финансиски резултат по одданочување во износ од 100.754.309 денари, што споредено со остварениот финансиски резултат за периодот 01.01-31.12.2021 год. кога загубата изнесуваше -16.400.448 остварен е позитивен ефект во износ од 117.154.757 денари.

Позначајни ставки во делот на приходите, се пред се позитивните трендови во однос на премијата, односно Заработената премија во износ од 922.212.581 денари или зголемување од 10,9% во однос на 2021, притоа нето ефектот од полисираната премија е +95.965.695 денари, резултат на поголемата бруто полисирана премија за 131.398.347 денари и поголема премија предадена во реосигурување за 35.432.652 денари. Додека, разликата кај нето ефектот од преносната премија изнесува -5.689.639 денари, како резултат од зголемувањето на промената на бруто преносната премија во износ од

31.126.309 денари и зголемувањето на промената на преносната премија во реосигурување која изнесува 25.436.670 денари.

Зголемување кај приходите од вложувања 2.102.134 мил денари, поради поголеми позитивни курсни разлики, поголемите приходи од камати и поголеми капитални добивки од продажба на удели. Зголемување и во делот на приходи од провизии од реосигурување за 2.944.372 денари, што е пред сè ефект на пренос и фактурирање на определена премија во 2022 година, притоа предадена во реосигурување. Позначајно зголемување кај останатите осигурително-технички приходи и останати приходи, поради приходување на судски спор од претходен период.

Во делот на расходите воочлив е раст од 6,9% што произлегува од зголемување на нето штетите за 43.397.283 денари, притоа, гледано структурално разликата кај бруто штетите намалени за регресите и делот кој го покрива реосигурувачот изнесува 24.149,192 денари како резултат на нето ефектот од повеќе ликвидирани штети за 2.074.190 денари и поголемите регреси за 1.225.255 денари како и разликата од поголемото учество на реосигурувачот за 24.998.127. Разликата во промените на резервациите изнесуваат -67.546.475 денари, што произлегува од разликата од промената на бруто резервациите за 82.955.213 денари и разликата од промената на резервите на штети во делот на реосигурување од 15.408.738 денари.

Трошоците за спроведување на осигурување се поголеми во тековниот период во однос на истите од минатата година за 16.230.779 денари, притоа главните разлики се кај трошоците за стекнување и административните трошоци. Во делот на трошоци од вложувања имаме пораст кај негативните курсни разлики за 1.073.429 денари како последица на промената на курсот на еврото.

Разликата кај исправката на вредноста во тековната година бележи негативен тренд и изнесува 3.637.272 денари, додека пак споредбено со минатата година бележи намалување за -3.272.361 денари.

Графикон бр.7.1.1. - Движење на резултатот од работењето во периодот 2014-2022 година

Движење на финансискиот резултат во периодот 2014-2022

8. ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

8.1. АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2022 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесува 1.630.379.976 денари (2021: 1.471.873.780 денари), што претставува зголемување во однос на претходната година за 10,8% или 158.506.196 денари.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2022 година се:

- **Вложувањата** во износ од 1.200.097.001 денари (2021: 1.104.591.191 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година за 8,6% или за 95.505.811 денари, што главно се должи на позитивниот паричен тек. Учеството на вложувањата во вкупната актива на Друштвото опфаќа 73,6% (2021: 75,0%).
- **Побарувањата** во деловната година се зголемени за 13,4% или 31.171.098 денари и изнесуваат 264.403.615 денари (2021: 233.232.518 денари). Зголемувањето на побарувањата пред се се должи на поголемите побарувања од осигурениците, во корелација со зголемената продажба.
- **Бруто техничките резерви** на крајот на 2022 година се во износ од 1.012.357.214 денари (2021: 883.233.538 денари) и се поголеми за 129.123.676 денари, или 14,6% во однос на крајот на 2021 година. Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 59м денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (околу 70м денари). Притоа, од ова зголемување околу 37м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати и пријавени штети и околу 30м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати но непријавени штети. БТР во вкупната пасива на Друштвото опфаќа 62,1% (2021: 60,0%).
- **Обврските** на Друштвото се во износ од 68.878.884 денари (2021: 174.345.643 денари) и се пониски во однос на минатата година за 105.466.758 денари или бележат пад од 60%, што во најголем дел е поради ослободување на резервација за судски спор.

Табела 8.1.1. - Биланс на состојба за 2022 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2022/2021
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.630.379.976	1.471.873.780	110,8
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	5.326.498	2.418.792	220,2
Б. ВЛОЖУВАЊА	1.200.097.001	1.104.591.192	108,6
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	83.440.852	61.562.926	135,5
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	6.413.585	3.851.985	166,5
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	264.403.615	233.232.518	113,4
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	28.986.911	29.233.922	99,2
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	41.711.514	36.982.445	112,8
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	43.661.480	47.037.759	92,8

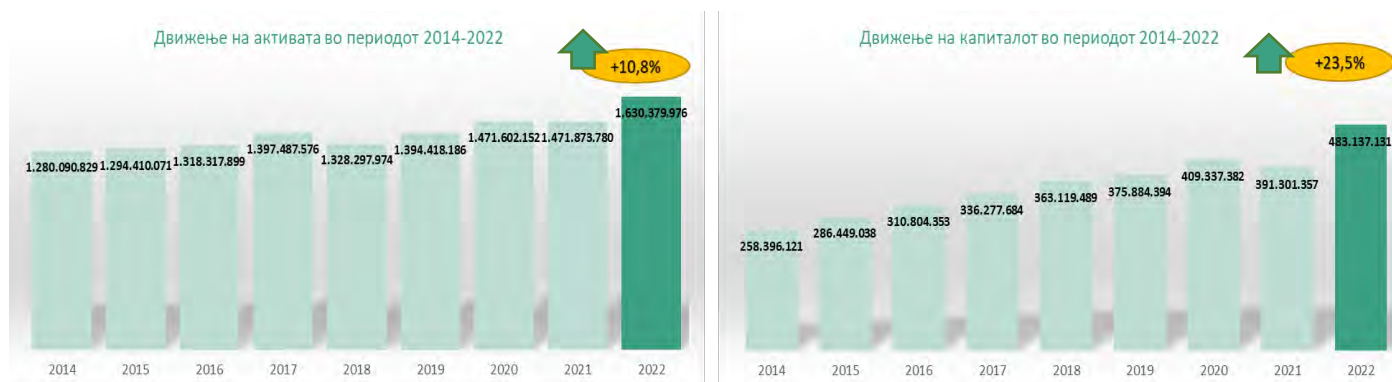
ПАСИВА	1.630.379.976	1.471.873.780	110,8
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	483.137.131	391.301.357	123,5
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	1.012.357.214	883.233.538	114,6
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	22.929.384	19.803.901	115,8
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	14.197.605	1.196.989	1.186,1
Ж. ОБВРСКИ	68.878.885	174.345.643	39,5
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	28.879.758	1.992.352	1.449,5
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	43.661.480	47.037.759	92,8

8.2. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Според важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2022 година САВА осигурување а.д. Вкупниот капитал, вклучувајќи ја тековната добивка, е зголемен за 23,5% или 91.835.774 денари во однос на минатата 2021 година, додека без тековната добивка, капиталот на Друштвото е намален за 8,9 мил денари главно поради ценовни промени.

Графикон бр.8.2.1. - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2014-2022 година

V. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

9. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

9.1. СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

9.2. КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2022 ГОДИНА

Во 2022 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусиравме на следниве активности, и тоа:

- нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки и сл.),
- воведни и дополнителни обуки за сите нови вработени во Друштвото, (воведните обуки се изведувани од страна на Секторот за општи и правни работи, а дополнителните обуки се изведувани од страна на Секторот за штети, Секторот за финансии и сметководство, Самостојна служба за наплата и Самостојна служба за контролинг)
- работа на нов модул и активно користење на софтвер за менаџмент на човечки ресурси „Dynamic HRM“
- промена на систематизацијата и организацијата на Друштвото за оптимизирање на процесите

9.3. ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2022 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на

сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време.

Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесува на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од Друштвото.

Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба и тоа во агентската мрежа.

9.3.1. Вкупен број на вработени во Друштвото

На 31.12.2022 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 234, што претставува за 6 вработени лица помалку во однос на претходната 2021 година.

Политиката на вработување во 2022 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усовршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2022 година беше евидентирана следнава состојба на вработени и тоа:

- **Секторот за штети** на 31.12.2022 год. брои 20 вработени, за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2021 година,
- Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2022 година изнесува 172 вработени, и тоа за 5 вработени помалку во однос на 31.12.2021 година,
- **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2022 година брои 14 вработени, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2021 година,
- **Секторот за финансии и сметководство** брои 7 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Секторот за општи и правни работи** (набавки на средства) брои 5 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет.
- **Самостојна служба за човечки ресурси**, брои 2 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Самостојна служба за контролинг** брои 2 вработени на 31.12.2022 година и тоа за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2021 година,

- **Самостојна служба за наплата на побарувања** брои 6 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Самостојна служба за ИТ** брои 4 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Управата на Друштвото** на ден 31.12.2022 година брои 4 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Самостојната Служба за актуарски работи** на ден 31.12.2022 година брои 1 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Самостојната Служба за внатрешна ревизија** на ден 31.12.2022 година брои 1 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Во **Самостојната служба за управување со ризикот** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) на ден 31.12.2022 брои 1 вработен година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет

Табела бр. 9.3.1. Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2022	31.12.2021	Разлика 31.12.2022 & 31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	Разлика 31.12.2022 & 31.12.2021
Кабинет на Генерален директор	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Продажба - застапници	62	59	3	54,48	54,98	-0,50
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	41	41	0	40,00	39,75	0,25
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	40	47	-7	35,13	42,75	-7,62
Продажба - комерцијалисти, референти	24	25	-1	22,75	23,75	-1,00
Книговодство на премии и штети	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Управување со побарувања и наплата	6	6	0	6,00	6,00	0,00
Тарифирање	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Штети и регреси	20	21	-1	19,00	21,00	-2,00
ИТ и работни процеси	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Финансии	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Сметководство	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Контролинг	2	3	-1	2,00	3,00	-1,00
Општи и правни работи	5	5	0	5,00	5,00	0,00
Купување и одржување на одновни средства	2	2	0	2,00	2,00	0,00
Внатрешна ревизија	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Актуарство	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Управување со ризик	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Развој	8	7	1	8,00	7,00	1,00
Вкупно	234	240	-6	218,36	229,23	-10,87

9.3.2. Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Бројот на вработени врз основа на типот на работното време на крајот на 2022 година е 19 вработени со скратено работно време и 215 вработени со полно работно време, односно 8,1% од вработените се со скратено работно време и 91,9% од вработените се со полно работно време.

Во однос на крајот на 2021 година бројот на вработени на крајот на 2022 година со скратено работно време се намалил за 1 вработен, односно процентот на вработени со скратено работно време во однос на вкупниот број на вработени се намалил за 0,2%. Бројот на вработени на полно работно време се намалил за 5 вработени, односно процентот на вработени со полно работно време во однос на вкупниот број на вработени се зголемил за 0,2%.

Најголемиот број на вработени со скратено работно време се во Секторот за продажба, земајќи ги во предвид потребите на Секторот.

Табела бр. 9.3.2. Број на вработени врз основа на тип на работно време

Вработени врз основа на работно време	2022		2021	
	Број	Процент (во %)	Број	Процент (во %)
Скратено работно време	19	8,1	20	8,3
Полно работно време	215	91,9	220	91,7
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.3. Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Бројот на вработени по степен на образование на крајот на 2022 година најмногу е зголемен кај вработените со степен на образование магистри и доктори и тоа за 2 вработени повеќе во однос на крајот на 2021 година и изнесува вкупно 17 вработени, односно процентот се зголемил за 1% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со VI степен на образование се намалил во 2022 за 1 вработен и изнесува вкупно 2 вработени, во однос на другите промени процентот се намалил за 0,4% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со VII степен на образование се намалил во 2022 година за 4 вработени во однос на 2021 година и изнесува вкупно 132 вработени, односно процентот се намалил за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со V степен на образование во 2022 година се намалил за 3 вработен во однос на 2021 година и изнесува вкупно 83 вработени, односно процентот се намалил за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Вработени со I-IV степен на образование во 2022 година нема.

Табела бр. 9.3.3. Број на вработени врз основа на степен на образование

Степен на образование	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	0	0,0	0	0,0
V- Степен	83	35,5	86	35,8
VI- Степен	2	0,9	3	1,3
VII- Степен	132	56,4	136	56,7
Магистри и Доктори	17	7,3	15	6,3
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.4. Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Најголемиот број на вработени на крајот на 2022 година се на возраст од 36-40 годишна возраст и истиот изнесува 53 вработени, што е за 2 вработени помалку во однос на 2021 година.

Втор по ред најголем број на вработени на крајот на 2022 година е на возраст од 41-45 и истиот број 46 вработени, а во однос на 2021 година бројот на работени не е променет.

Трета по ред старосна група е со најголем број на вработени на крајот на 2022 година е старосната група од 31–35 години и број 38 вработени, што претставува за 11 вработени помалку во однос на 2021 година, што воедно и претставува најголема промена во 2022 година.

Старосни групи со најмал број на вработени на крајот на 2022 година се старосните групи од 20-25 и 51-55 со по 11 вработени. Во однос на 2021 година бројот на вработени во старосната група од 20-25 е зголемена за 2 вработени, а бројот на вработени во старосната група од 51-5 е намалена за 1 вработен.

Старосната група 26–30 години на крајот на 2022 година број 26 вработени, што претставува 1 вработен помалку во однос на 2021 година, старосната група 46-50 години број 34 вработени, што претставува 6 вработени повеќе во однос на 2021 година.

Старосната група од 56 и повеќе години, на крајот на 2022 година број 15 вработени, што претставува 1 вработен повеќе во однос на 2021 година.

Најголем процент од вработените 22,6%, се во старосната група од 36–40 години, потоа се старосните групи 41-45 години со 19,7%, старосната група 31-35 години со 16,2%, старосната група 46-50 години со 14,5%, старосната група од 26-30 години со 11,1% и со помал процент старосните групи 20-25 и 51-55 со по 4,7% и старосната група 56 и повеќе години со 6,4%.

Старосна група	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20–25	11	4,7	9	3,8
26–30	26	11,1	27	11,3
31–35	38	16,2	49	20,4
36–40	53	22,6	55	22,9
41–45	46	19,7	46	19,2
46–50	34	14,5	28	11,7
51–55	11	4,7	12	5,0
56 и повеќе	15	6,4	14	5,8
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.5. Вработени во Друштвото врз основа на пол

Бројот на вработени жени во Друштвото на крајот на 2022 година изнесува 152 вработени, или 65% што е за 2 вработени помалку во однос на крајот на 2021 година.

Бројот на вработени мажи во Друштвото на крајот на 2022 година изнесува 82 вработени, или 35% што е за 4 вработени помалку во однос на 2021 година.

Пол	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	152	65,0	154	64,2
Мажи	82	35,0	86	35,8
Вкупно	234	100,0	240	100,0

10. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија, како и насоките од групацијата. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Голем дел од работењето на ИТ службата е фокусиран кон безбедноста на системите, обуки на вработените и дигитализација на процесите.

Во текот на 2022 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Бизнис апликацијата АСП е надоградена со нови модули,
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft со M365 E3 и E5 лиценци.
- На веб страницата е додадена нова апликација за online пријава на здравствено осигурување;
- Проширени се постоечките веб-сервиси за надворешни соработници, додаден е модул за неможност за враќање кредити со НЛБ
- Активиран е автоматски импорт на полиси од веб преку API во централната бизнис апликација ASP
- Имплементирани се нови модули (фаза 2) во апликацијата COCOS

БЕЗБЕДНОСТ:

- Извешени се сите редовни контроли за безбедноста на системите.
- Извршени се пенетрациски тестови од страна на надворешен сертифициран соработник
- Тестирана е оперативноста на секундарната локација на друштвото.

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцелари,
- Проширување на лиценци на firewall за користење VPN конекции за работење од далечина
- Извршена е замена на стари работни станици со нови преносни работни станици.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот
- Во подружниците каде имаше техничка можност, сите линкови се заменети со оптика.
- Обновени се и проширени договорите со телеком операторите.

Генерален директор

Мелита Гугуловска

Датум: 23.02.2023 година, Скопје

Потврда на актуарот

SLAGJANA Digitally signed
MILJKOVIKJ by SLAGJANA
STERJOVSK MILJKOVIKJ
A STERJOVSKA
Date: 2022.02.28
13:48:39 +01'00'

- 1) Назив на Друштво: АД за осигурување Сава, Скопје
Адреса: Загребска бр. 28а, Скопје
Телефон: (02) 5101-500
Веб-адреса: <http://www.sava.mk>
Период за којшто се известува: 1.1-31.12.2021 година

Име и презиме на актуарот: Слаѓана Миљковиќ Стерјовска
Телефон: 072/263-692
E-mail адреса: slagjana.sterjovska@sava.mk

- 2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

- 3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

Извор на податоците:

- бруто полисирана премија, бруто резерви за преносни премии (РПП), бруто резерви за настанати и пријавени штети (РБНС), бруто исплатени (ликвидирани) штети (вклучително и директи трошоци кои се алоцираат на штета) и одложени трошоци за стекнување (ДАК) - од информатичкиот систем АСП на друштвото.
Согласно член 2 став (4) од Правилникот за правилата на актуарската професија: „(4) Доколку овластениот актуар смета дека одредена задача не може во целост да ја изврши поради недостаток на податоци и информации, финансиски средства, време и слично; или не треба да прифати ангажман, или треба да ги наведе ограничувањата под кои е дадено актуарското мислење“. Постапувајќи по овој член, ги наведувам ограничувањата под кои го давам ова мислење, односно за податоците за РПП и ДАК спроведов контроли на поединечни примероци согласно времето кое ми беше на располагање, но не и системска проверка. Сепак, имајќи го предвид начинот на кој се определуваат истите (со помош на информатички систем), како и конзистентноста на истиот со долгогодишен период во работењето на друштвото, задржан е континуитет во работењето на друштвото во однос на претходните периоди.
- соодветните податоци – дел во реосигурување ги добивам од Секторот за развој и преземање на ризици, при што после дефинирање на бордероата од страна на Секторот, јас направив паралелна проценка на РПП - дел во реосигурување, РБНС -дел во реосигурување.
- податоците и информациите кои се однесуваат на капиталот на друштвото, финансиските извештаи и валутата се добиени од Сектор за финансии и сметководство, кои пак се генерирани од ИТ системот Navigion.

- податоците за трошоците по класи на осигурување, како и распределба на трошоците за осигурување кои не се алоцирани на полиса или штета, по класи на осигурување, ги добивам од Секторот за контролинг каде се распределуваат со клучеви кои се внесуваат со помош на ИТ системот Тагетик. На овие податоци исто така, спроведов контроли на поединечни примероци согласно времето кое ми беше на располагање, но не и системска проверка. Оваа задача ќе ја споведам во текот на 2022 година, но сепак е задржан континуитет во работењето на друштвото во однос на претходните периоди.

Одговорноста за процените направени со податоците од ИТ системот и останатите добиени податоци, е моја.

4) Валута

Конверзијата на странските валути во денари се врши на денот на утврдувањето на обврските, односно побарувањата, според средниот курс на Народната банка на Република Македонија.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

- а) Да б) Не

Друштвото донело измени на Тарифата на премии за осигурување на професионална одговорност, како и на Тарифата на премии за осигурување на одговорност на организатори на превоз – шпедитери, во јули 2021 година.

Во продолжение е извадок од мислењето на претходниот назначен актуар Владимир Стојаноски, кој ги потврди измените на тарифите и за кои ја извести Агенцијата со актуарската потврда за 3Q 2021.

„Единствената измена во Тарифата на премии за осигурување на професионална одговорност е направена кај Тарифната група Б - Осигурителни брокери (посредници за осигурување), каде што е отстранета одредбата за минималниот износ на франшиза кај оваа тарифна група и соодветната одредба сега експлицитно наведува дека осигурувањето по оваа тарифна група се склучува без франшиза. Соодветна промена е направена и кај премијата за оваа тарифна група.

Минимална е и измената која што беше направена во Тарифата на премии за осигурување на одговорност на организатори на превоз - шпедитери, каде што, со цел да им се излезе во пресрет на потенцијалните интереси на одредени осигуреници на Друштвото, е предвидено проширување на територијалното покритие за азискиот дел од Турција со доплатак на премијата од 20%.

Измените и дополнувањата на двете тарифи се изготвени согласно прописите и стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и се очекува да обезбедат трајно исполнување на обврските кои што произлегуваат од договорите за осигурување.

Во септември 2021 година, Друштвото донесе измени на Тарифата на премии за осигурување на продолжена гаранција и на Тарифата на премии за осигурување од опасност прекин на работа поради пожар и некои други опасности.

Премиската стапка на Тарифата на премии за осигурување на продолжена гаранција на апарати за домаќинство е зголемена за речиси 45% во однос на претходната стапка. Неповолните технички и оперативни резултати кај овој вид на осигурување придонесоа Друштвото да направи подетална анализа на целиот продукт и да пристапи кон

корекција на премиската стапка, што од своја страна би требало да придонесе за позитивни резултати од работењето кај овој осигурителен продукт. Иако, со оглед на природата на производот каде што е предвидена амортизација на апаратите за домаќинство во висина од 1% месечно, реално е да се очекува и актуелните технички резултати на Друштвото во однос на сегашното портфолио да бидат поповолни со текот на времето, во интерес на остварување на подобри резултати Друштвото направи корекција на соодветната стапка.

Од друга страна, единствената измена кај Тарифата на премии за осигурување од опасност прекин на работа поради пожар и некои други опасности беше направена при одредувањето на зоната за дополнителниот ризик - земјотрес, каде што всушност зоните се усогласени со истите кои се дел од основната тарифа за дополнително осигурување од земјотрес (практично, ова е поспрудентен пристап, каде што со измените на тарифата се зема во предвид и староста на објектите, па така со измените се определуваат за 50% повисоки стапки за објектите изградени пред 1964 година, односно пред катастрофалниот земјотрес што го погоди Скопје, исто како и во основната тарифа за дополнително осигурување од земјотрес).

Измените и дополнувањата на двете тарифи се изготвени согласно прописите и стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и се очекува да обезбедат трајно исполнување на обврските кои што произлегуваат од договорите за осигурување. Во секој случај, Друштвото со особено внимание ќе ги следи резултатите од работењето и во случај на потреба соодветно ќе ги прилагодува тарифите во насока на остварување на успешни резултати и нивно доближување до потенцијалните клиенти“.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви - дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и Друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

а) Да б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на Друштвото за осигурување се вклучени:

① договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,

2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,

③ договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

1. при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про-рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви

а) Да б) Не

За најголемиот дел од портфолиото на друштвото, ризикот од договорите за осигурување е распределен рамномерно за времетраење на покритието од полисите за осигурување. По исклучок од последното се:

1. договори за осигурување на продолжена гаранција, кај кои ризикот се јавува после 2 години од датумот на склучување на договорот за осигурување и трае рамномерно во наредните 3 години. За овие договори за реосигурување премијата се пренесува целосно во првите години, а потоа се применува методот про-рата темпорис.
2. договори за осигурување на градба и монтажа, кај кои се применува методот про-рата темпорис иако ризикот не е рамномерно распределен за времетраење на договорот. Сепак, заради обемот на портфолиото истото би имало незначителен ефект на вкупната резерва од една страна, а од друга страна е достапноста на информациите за целите на подготовка на нелинеарни модели.
3. Перманентни полиси за осигурување од класата: осигурување на несреќен случај (незгода) и делумно во класата здравствено осигурување. Овие полиси, како што е констатирано и од страна на надворешната ревизија, иако премијата на полисата се однесува на месечно покритие на ризикот, методот про-рата темпорис се применува како да е покритието годишно. Вкупниот ефект од овие полиси е пресметана РПП која е поголема за околу 1 милион денари споредено со состојбата доколку покритието на полисите биде адекватно земено предвид. Имајќи предвид дека:
 1. ова несовпаѓање е околу 0,2% од вкупната резерва за преносни премии;
 2. ризикот од мануелна обработка на голем број полиси за осигурување може да резултира со поголема грешка;
 3. како што наведов претходно, во 2022 година планирана е системска проверка на РПП која се генерира од АСП системот во кој период ќе биде направена корекција во АСП за ваквите полиси на осигурување,

за овие полиси не направив мануелна пресметка на РПП со состојба на 31.12.2021 година.

Резервите за преносни премии предадени во реосигурување, исто така, се пресметуваат со моделот про-рата темпорис, земајќи ги предвид преотстапените премии по однос на обврските кои произлегуваат од договорите за реосигурување, како и скаденците од договорите за осигурување или договорите за реосигурување во зависност од видот на реосигурителното покритие.

Забелешка: Дополнително, направена е проверка на износот на РПП во однос на полисите кои се фактурирани подоцна од датумот на почетокот на осигурителното покритие и истиот, заклучно до 13.2.2022 година, изнесува околу 11,3 милиони денари. Кога премијата би била полисирана пред почетокот на осигурителното покритие, РПП со состојба на 31.12.2021 година би изнесувала околу 10,8 милиони денари. Сепак, околу 78% од оваа премија (со РПП на 31.12.2021 во износ од 8,5м денари) е полисирана по основ на договори за осигурување кои се 100% предадени за реосигурување. Следствено овие договори немаат ефект ниту на финансискиот резултат, ниту пак на барањата за покритие на техничките резерви. Причината за подоцно фактурирање на оваа премија е фактот што заклучно до 31.12.2021 година друштвото немаше добиено потврда за специјално прифаќање на ризикот од страна на реосигурителот. Без премијата за фронтинг договорите, учеството на РПП по основ на ваквите полиси е незначително и изнесува 0,5% од вкупната резерва за преносна премија.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

ЛАТ анализата за состојбата на РПП на 31.12.2021 година покажа дека друштвото има потреба од издвојување на дополнителна резерва за неистечени ризици (РНР) за класите: незгода, здравствено осигурување и каско осигурување од моторни возила.

Опис на моделот:

1. КШ_РНР: Пресметувам годишен коефициент на штети¹ за периодот 2017-2020 и за периодот 3Q 2021².
2. КТ_РНР: Пресметувам годишен коефициент на трошоци³, без трошоците за провизија⁴ за периодот 2017-2020 и за периодот 3Q 2021.
3. Конечниот КШ-РНР по класи на осигурување го бирам како што следува:

Класа 01: Избран е просек од последните 2 години за коефициентот на штети, поради значително отстапување на истиот споредено во однос на претходните две години. Со отстранувањето на покритието за смрт од болест се очекува намалување на овој коефициент во идниот период и следствено доволност на премијата за 2022 година за покритие на идните штети трошоци. За коефициентот на трошоци избран е просек од сите 5 години, со што гледајќи го трендот на намалување на истиот е опфатена адекватна маргина на ризик.

Класа 02: Избран е просек од последните 3 години за коефициентот на штети, поради значително зголемување на портфолиото и следствено зголемување на коефициентот на штети во последните 3 години. За коефициентот на трошоци исто така е избран просек од последните 3 години, бидејќи на почетокот портфолиото било мало поради што и волатилноста е поголема.

Класа 03: Избран е просек од последните 3 години за коефициентот на штети и трошоци, поради фактот е направена корекција на производот кој видно од движењето на коефициентите резултира со намалување и во делот на штетите и во делот на трошоците (Трошоците за извесни бонуси според моделот ја намалуваат заработената премија).

На сличен начин се одбрани и коефициентите за останатите класи на осигурување, притоа со тенденција на отстранување на најмалите outliers како би се обезбедило вкалкуирање на маргина за неповолни отстапувања согласно Правилникот за минималните стандарди

¹ Коефициент на штети = Настанати штети/Заработена премија

- Настанати штети = f /Бруто исплатени штети, наплатени регресни побарувања, резерви за штети, резерви за бонуси, трошоци за неизвесни бонуси и попусти)

- Заработена премија = f /Бруто полисирана премија, резерви за преносни премии, резерви за неистечени ризици, вредносно усогласување на побарувања по основ на премија, трошоци за извесни бонуси и попусти)

² Согласно воспоставената пракса, друштвото ги затвора сметките најдоцна до 15.1. во наредната календарска година за тековната година. Распределбата на параметрите од БУ по класи на осигурување е можна само после затворање на сметките. Од оваа причина при процена на РНР не се достапни голем број на параметри од БУ по класи на осигурување кои не се залоцираат на полиса/штета. Затоа коефициентот на штети и коефициентот на трошоци за последната година го пресметувам заклучно со 3Q 2021.

³ Коефициент на трошоци = (Трошоци – Приходи)/Заработена премија

Трошоци – Приходи = f (од сите останати трошоци/приходи од техничното работење на друштвото кои не се дел од пресметката на заработената премија, односно настанатите штети).

⁴ Согласно интерните прописи, друштвото ги одложува единствено трошоците за провизија, поради што се изземени од процената на коефициентот на трошоци за оваа намена.

за процена на техничките резерви, но сепак кај овие класи на осигурување издвоената резерва за преносни премии е доволна за покритие на идните штети и трошоци.

Конечниот модел на основа на кој ја проценувам РНР, по класи на осигурување е:

$$\text{Max}\{0; \text{РПП} * (\text{КШ_РНР} + \text{КТ_РНР}) - (\text{РПП_31.12.2021} - \text{ДАК_31.12.2021})\}$$

6.1.2. Одложени трошоци за стекнување

Согласно законските и интерните прописи, друштвото ги одложува единствено трошоците за провизија од konto 430. Методологијата за процена на ДАК се спроведува на ниво на полиса за осигурување во информатичкиот систем АСП, согласно скаденците на полисите за осигурување за кои се одложуваат трошоците за провизија. Сметководствениот принцип на пресметковно признавање на трошоците за провизија и нивното одложување е конзистентно со динамиката на признавање на приходот по основ на бруто полисирана премија.

Друштвото е усогласено со сметководствените политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување согласно Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резерви за бонуси и попусти се издвојуваат заради:

1. обврските на друштвото кои произлегуваат од склучените договори за осигурување на раководители (менаџери) од последици на несреќен случај (незгода). Согласно дополнителните услови за осигурување на раководители (менаџери) од последици на несреќен случај (незгода), кога не е извршена исплата за случај на смрт од незгода или траен инвалидитет, договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот, има право на надомест на 89% од вкупната премија за случај на смрт од незгода и траен инвалидитет, па оттаму резервацијата се утврдува врз основа на тој износ. Надоместот се исплаќа по истекот на договорот за осигурување. Доколку исплатата се врши на осигуреник или договорувач кој што е физичко лице, таа се намалува за износот на персоналниот данок, кој го плаќа друштвото.
2. друштвото во 2020 година склучи договори за осигурување на домашни и извозни побарувања со Алкалоид АД Скопје. Согласно одредбите од договорот, Друштвото има обврска да исплати бонус за добар штетен резултат за индивидуален период за пресметка на бонус доколку бидат исполнети одредени услови, односно осигуреникот има право на учество во добар технички резултат. По истекот на периодот на осигурување, имајќи предвид дека осигуреникот нема пријавени штети, а бонусот друштвото се уште го нема исплатено, резервиран е соодветен износ согласно одредбите од договорот. Осигурувањето на побарувања, и сите обврски кои произлегуваат од него, е целосно предадено во реосигурување.
3. друштвото во 2021 година склучи договор за сеопфатно осигурување од криминал и професионален надомест, кое е 100% реосигурено, со НЛБ Банка. Согласно одредбите од договорот, друштвото има обврска да исплати бонус за добар штетен резултат за индивидуален период за пресметка на бонус доколку бидат исполнети одредени услови, вклучително и полисата да биде обновена по истекот на осигурувањето, односно осигуреникот има право на учество во добар технички резултат. Иако по истекот на

периодот на осигурување осигуреникот нема пријавени штети и договорот не е обновен заклучно до 31.12.2021 година, на овој датум друштвото очекува дека после потврдата за специјално прифаќање од страна на реосигурителот, покриетието по договорот ќе продолжи, поради што е издвоена резерва за бонус, бруто и дел во реосигурување за износот на очекуван бонус.

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се пресметани во согласност со интерните правила на Друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

- а) Да б) Не

Резервите за настанати и пријавени штети предадени во реосигурување се проценуваат во висина на обврската на реосигурувачот по основ на преземените ризици согласно соодветните договори за реосигурување.

6.3.1.1. Рентни штети

Во резервите за штети на Друштвото има две рентни штети кои се исплаќаат во определени месечни износи согласно судска пресуда, и кои што се со незначително учество во вкупните резерви. Истите се резервирани во износ определен со пресметка на сегашна вредност на ануитетот на двете годишници и последователна линеарна интерполација на 31.12.2021 година, при што е користена каматна стапка од 2%.

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети (ИБНР)

Моделите за процена на ИБНР и следствено претпоставките, се делумно променети во однос на процената направена од страна на претходниот назначен актуар, меѓутоа со истите не се добиваат значителни разлики, применети на 30.9.2021 година. Најголема разлика се забележува во класата 10 и тоа во делот за реосигурување, кој според мојата процена е зголемен, меѓутоа нето ефектот е незначителен.

Во продолжение се опишани моделите и претпоставките за конечна процена на ИБНР, по класи (видови) на осигурување.

Класа 01: Осигурување од последици на несреќен случај (незгода)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети⁵, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2012 година.

⁵ Друштвото директните трошоци за обработка на штета ги алоцира на штета, со исклучок на: Трошоци за вештачење на штети (конто 40010), Адвокатски услуги по штети (конто 40011) и Др. трошоци поврз. со обраб. и исплата на штети (конто 40019). Овие трошоци имаат годишен износ за сите класи на осигурување од околу 3-4м. денари, и распределени по

Модел: Chain Ladder (CL)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан, со исклучок на развојниот фактор за периодот 1. За овој период, развојниот фактор е проценет како тежински просек од годините на настан после 2017, поради значителна промена во искуството.
2. На проценетите развојни фактори од точка 1 вградувам функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
3. Конечниот развоен фактор за 0-тиот период е избран од точка 1, а останатите развојни фактори, заклучно со 5 - тиот период (што вклучува опашка) се избрани од точка 2.

Класа 02: Здравствено осигурување

Методите кои вклучуваат триангулација на штети, во оваа класа на осигурување генерираат негативен ИБНР за последната година на настан, затоа, за последната година на настан е применет метод на очекуван коефициент на штета, каде што априори коефициентот на штета (75%) е избран на основа на искуството со ликвидирани и пријавени штети во изминатите периоди и вклучена прудентна маргина. Оваа класа на осигурување е со краток опаш, искуството со штети се завршува целосно после 3 години на развој. За претпоследните две години на настан земен е износот добиен со класичен CL метод, но истиот е незначителен.

Класа 03: Осигурување на патнички возила (каска)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2012 година.

Модел: Chain Ladder (CL)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан, со исклучок на развојниот фактор за периодот 2. За овој период на развој, во последната календарска година според триаголникот „нема развој“, поради што е исклучен од просекот за да не ги потцени останатите фактори.
2. На проценетите развојни фактори од точка 1 вградувам функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
3. Конечниот развоен фактор за 0-тиот период е избран од точка 1. 2-риот и 3-тиот развоен фактор се одбрани од точка 2 и зголемени за 10%, бидејќи во спротивно се генерира негативен ИБНР од една страна, а од друга страна искуството покажува негативен run-off во оваа класа на осигурување. Останатите развојни фактори, заклучно со 5 - тиот период (што вклучува опашка) се избрани од точка 2.

Извадени се две штети од РБНС од годините на настан 2017 и 2019 кои не се вообичаени со соодветниот период на развој.

Класа 89: Осигурувања на имоти

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2015 година.

класи на осигурување би имале незначително влијание на процените. Од друга страна, при процената се применети прудентни претпоставки кои имаат за цел да ги опфатат и овие трошоци. Важно е да се напомене и дека вкупните годишни износи на директни трошоци кои не се алоцираат на штета се значително помали од наплатените регресни побарувања.

Од триаголникот се извадени:

1. штети од портфолиото за посеви и плодови за кое штетите се решаваат во истата година кога настануваат.
2. штети од договорувачот ЕВН Македонија, кој има склучени полиси за осигурување со друштвото заклучно со 2016 година.
3. ликвидации од договорувачот НЛБ Банка. Во 3 ќелии кои значително отстапуваат од останатите износи. Овие штети се 100% реосигурени.

Исто така, изваден е и РБНС за една штета со година на настан 2017 и развоен период 4 – нетипичен за оваа класа на осигурување.

Модел: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан.
2. На проценетите развојни фактори од точка 1 вградувам функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
3. Конечните развојни фактори се избран од точка 2, заклучно со 5 - тиот период (што вклучува опашка).

Априори BF коефициенти: За сите години на настан – 30%

Дополнително, во ИБНР е додадена една штета за осигуреникот Сол Сее која е одбиена пред 31.12.2021 година, но според очекувањата на стручните лица од областа на процена на штети, очекување е дека истата ќе се реактивира во 2022 година, а е со година на настан 2019 за која вообичаено методите генерираат значително помал ИБНР од очекувањето за вредноста на оваа штета. Штетата е околу 88% реосигурена и соодветниот дел е додаден во ИБНР – дел во реосигурување.

Во однос на ИБНР од основниот дел од портфолиото, делот во реосигурување е проценет како 10% од бруто ИБНР-от. Овој процент е поставен на безбедната страна на основа на проценка за просечното учество на реосигурувањето во имотното осигурување, имајќи предвид дека во оваа класа на осигурување друштвото има сурплус и XL договор за реосигурување.

Крајниот резултат за ИБНР-от се распределува според висината на вкупните ликвидирани штети од триаголникот за секоја од класите.

Класа 100: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила (без ЦМР)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2008 година.

Од триаголникот е изваден вкупен износ на ликвидирани штети во износ од околу 17 м. денари по основ на еден штетен настан за кој е активирано реосигурувањето и кој поради фактот што припаѓа во иста ќелија во триаголникот, значително го искривуваат развојниот фактор во соодветниот период. Отстранетиот износ во суштина е само делот кој припаѓа на реосигурување. Овој износ е „вратен“ во „преодните конечните штети“, пред да се намалат за ликвидациите и РБНС.

Исто така, од РБНС за кој се намалуваат преодните конечните штети, изваден е и РБНС за две штети со година на настан 2015, односно 2017 во износ поголем од 7м. денари (вкупен износ:

30,5м денари). Притоа, изваден е вкупниот бруто износ, а не само делот кој припаѓа на реосигурување. Со ова значително се натценува ИБНР, но причината за тоа е фактот што вака добиениот „преоден ИБНР“ не е земен како конечен. Односно, натаму непријавените коефициенти на штета добиени од преодниот ИБНР се апроксимираат со експоненцијална распределба (подолу опишано во моделот), со цел да се добијат конечните непријавени коефициенти на штета, а со тоа и конечниот ИБНР и финалните конечни штети. Целта на овој дел од моделот е:

1. да не го потцени ИБНР за последните 4 години на настан во случај на појава на искуство како од 2018 и 2019 година (односно би помогнал да се намали моменталниот бруто негативен ран-офф). Истото го утврдил како добра пракса преку валидацијата на моделот за претходни години (почнувајќи од 2016 година).
2. да овозможи пореална опашка на ИБНР.

Земајќи го предвид и искуството од минати години, ваквата постапка обезбедува најмало потценување на резервата за штети во класата 10 во 2018 и 2019 година како дел од целиот модел кој вклучува и дополнителни механизми на претпазливост, кои немаат ефект во процената на 31.12.2021 година бидејќи триаголникот веќе „препознава“ променето искуство од 2018 година.

Модел:

Дел 1: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан.
2. На проценетите развојни фактори од точка 1 вградувам функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
3. Поради промена на искуство во последните 4 години на настан, конечниот 0-ти и 1-в развоен коефициент се пресметани како тежински просек од годините на настан почнувајќи од 2018 година. Останатите развојни фактори се избрани од точка 2.

Априори BF коефициенти: За сите години на настан: 52%. Овој коефициент, видно од анализата на пријавените коефициенти на штета е поставен на прудентно на ниво со цел ИБНР-от да опфати и резерва за директни трошоци за обработка на штети кои не се алоцираат директно на штетите. На ваков начин добиен е преоден ИБНР како разлика од преодните конечни штети со вкупните ликвидирани износи заклучно до 31.12.2021 година и намалениот РБНС (за двете штети) со состојба на 31.12.2021 година.

Дел 2: Вградување експоненцијална распределба на непријавениот коефициент на штета добиен во дел 1.

Бидејќи сите модели на триангулација на штети (во случаи кога не е модифициран РБНС) генерираат негативни ИБНР за скори години на настан што е спротивно на очекувањето за ризици со долга опашка, што е уште понагласено при примена на моделите за претходните состојби, со цел надминување на овој ефект на методите на триангулација, негативните ИБНР-и се зголемуваат за РБНС за големи штети и последователно добиените непријавени коефициенти на штета се моделираат со експоненцијална распределба.

Конечно, за последните 4 години на настан (во кој период од искуството штетите се веќе пријавени во друштвото и за кои друштвото поставува соодветен РБНС, непријавениот коефициент на штета се поставува како максимумот добиен од експоненцијалната распределба и моделот во дел 1, а за останатите години на настан избран е моделот од експоненцијалната распределба.

Моделот за процена на нето резервите за штети е аналоген на погоре опишаниот така што:

- Основа: Триаголник со ликвидирани штети помали од 6.150.000 денари (вишокот е отстранет од триаголникот за сите години на настан), со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2008 година. Аналогно РБНС е составен само од ретенцијата на штетите до 6.150.000 денари;
- Априори VF коефициентот на штета е поставен на 49%;
- ИБНР – дел во реосигурување за годините на настан пред 2016 година е поставен на 0, бидејќи друштвото заклучно до 2015 година има самопридржај од 350.000 евра, а за последната година на настан е намален за околу 3м. денари бидејќи во 2021 година самопридржајот на друштвото е зголемен од 100.000 евра на 150.000 евра. На овој начин се зголемува нето ИБНР за последната година на настан.

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

Портфолиото со штети од оваа класа на осигурување може да се подели на две подгрупи, при што едната група го сочинува портфолиото со штети од осигуреникот ЕВН Македонија кој склучувал договори за осигурување од одговорност со друштвото заклучно до 31.12.2012 и останато портфолио со штети.

Во однос на портфолиото на штети на ЕВН, заклучно до 31.12.2020 година, друштвото во РБНС имаше околу 13м. денари, а ИБНР се определувал како 10% од оваа вредност. Во текот на 2021 година, друштвото ослободило значителен дел од РБНС, сведувајќи го РБНС на околу 5 м. евра. Сепак, поради неизвесноста на портфолиото со состојба на 31.12.2021 година ИБНР-от не е променет. Извесно е дека оваа резерва ќе биде ослободена во текот на следната година доколку не се случат значителни флукутации, имајќи предвид дека за сите години на настан ќе бидат изменати најмалку 3 години од последната година на развој во која се пријавиле штетите.

Од анализата на останатиот дел на портфолиото, штетите се релативно мали, најголемиот дел се пријавуваат во истата година од настанувањето и ликвидациите се развлекуваат до 2 години. Оттука, не е издвоен дополнителен ИБНР за ова портфолио, со исклучок на портфолиото од осигуреникот ТАБ МАК кој е 100% реосигурен. Продолжувајќи ја праксата на друштвото, за овој осигуреник издвоен е ИБНР на основа на процена на стручни лица во друштвото за очекуваните идни штети бидејќи генерално очекување е дека штетите ќе бидат со задоцнета пријава.

ИБНР- дел во реосигурување е определен на основа на учеството на реосигурителот во договорите со ЕВН и ТАБ МАК.

Класа 18: Осигурување на туристичка помош

Класичните методи на триангулација на штети, генерираат негативен ИБНР за оваа класа на осигурување. Причина за истото е фактот што штетите се поставуваат брз и друштвото поставува адекватен РБНС. Сепак, во форма на маргина, со состојба на 31.12.2021 година е задржан ИБНР-от определен на 30.9.2021 година.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети Друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да б) Не

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да б) Не

Најголемиот дел од директните трошоци за обработка на штети друштвото ги алоцира на штетите и овие трошоци се нивни составен дел. Соодветно, друштвото издвојува и резерви за директни трошоци за обработка на штети. Исклучок од ова правило се контата:

- 40010 - Трошоци за вештачење на штети
- 40011 - Адвокатски услуги по штети
- 40019 - Др. трошоци поврз. со обраб. и исплата на штети

Трошоците од овие конта, со клучеви се додаваат на бруто исплатените (ликвидирани) штети, по класи на осигурување и за истите друштвото не издвојува РБНС. Овој факт е земен предвид при изборот на претпоставките при процена на ИБНР-от, со цел истите да вклучуваат маргина за покритее на овие идни трошоци. Сепак, директните трошоци за обработка на штети кои не се алоцираат на ниво на штета не се значителни и истите во 2021 година изнесуваат 0,86% од вкупните бруто исплатени штети (вклучително и директни трошоци кои се алоцираат на штета) и за споредба, истите се помалку од една половина од наплатените регресни побарувања.

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети претставува 3,6% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати, но непријавени штети – конзистентно со претходните периоди.

6.7. Run off анализа

Табела 2а - Run-off за вкупни штети (брuto)

		АО															
		незаода		касна моторни возила		имот вкупни		Вкупна		ЗАО		ЗК		општи одговорности		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	09.1	09.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	11.01	11.02	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	-1.150.161	-8,2%	9.507.648	24,9%	39.810.228	28,4%	34.892.650	14,1%	47.700.588	21,3%	-13.788.011	-61,3%	-10.497.637	-16,4%	72.724.161	14,4%
31.12.2012	12	4.436.602	28,3%	10.271.312	39,5%	28.366.228	43,3%	62.692.449	25,4%	32.752.569	17,7%	30.800.292	51,3%	34.526.238	22,7%	139.661.516	27,5%
31.12.2013	13	3.805.530	27,7%	10.499.473	42,3%	18.108.406	59,8%	89.625.880	33,7%	44.725.737	22,9%	41.744.475	62,4%	53.985.629	33,0%	196.160.736	37,8%
31.12.2014	14	7.731.775	52,1%	12.827.373	46,8%	6.580.603	18,7%	90.040.914	34,8%	49.901.173	26,4%	39.793.539	57,3%	99.090.782	49,6%	217.757.521	40,4%
31.12.2015	15	4.177.825	24,7%	14.399.056	64,8%	13.359.284	34,5%	92.597.623	33,1%	61.185.653	30,7%	30.810.318	38,9%	87.987.532	49,8%	213.824.186	39,7%
31.12.2016	16	5.459.915	32,1%	-100.236	-0,6%	10.649.357	35,8%	88.534.084	27,6%	68.557.464	31,7%	25.621.676	25,7%	78.430.924	50,3%	184.895.069	33,9%
31.12.2017	17	1.855.630	13,0%	1.462.928	5,3%	646.381	2,2%	42.053.323	14,0%	51.093.470	25,3%	-5.453.620	-5,9%	32.744.291	57,8%	75.788.566	17,5%
31.12.2018	18	-730.674	-5,0%	269.462	1,2%	-5.458.010	-31,0%	-9.356.337	-3,2%	17.634.810	9,5%	-24.583.052	-23,4%	7.652.644	28,8%	-6.897.523	-1,8%
31.12.2019	19	-1.468.283	-9,6%	-3.930.901	-17,9%	-375.664	-2,0%	31.209.479	-10,3%	1.765.936	0,9%	-28.991.318	-28,1%	12.786.746	64,4%	-22.759.880	-5,9%
31.12.2020	20	643.593	-2,9%	3.533.299	-12,8%	7.527.548	21,0%	-160.990	0,7%	5.565.112	2,7%	1.952.766	-1,8%	8.454.780	53,6%	13.832.229	3,9%

Од анализата која ја спроведов, причини за негативниот run-off резултат во 2018 и 2019 година (кој е генериран главно од класата 10) покрај зголемен интензитет на штети за кои е активирано реосигурувањето се должи и на промена во искуството со штетите, односно зголемена просечна ликвидирана штета за годините на настан после 2018 година. Ова искуство од гледна точка на 2018 и 2019 е скоро невозможно да се предвиди на основа на претходното искуство, сепак маргините кои биле составен дел од резервите за штети го балансираше шокот и конечниот ран-офф е негативен во рамките на прифатливи граници при влошување на искуството по повеќе основи како што е случај во овие години. Во 2020 година, па и сега во 2021 година, ова искуство веќе „му е познато на триаголникот“ и исто така преку изборот на претпоставките е земено како релевантно, поради што се очекуваат подобрени ран-офф резултати за последните две години. Изборот на претпоставките со состојба на 31.12.2021 година влијае за привидно негативен ран-офф резултат со состојба на 31.12.2020 кој очекувам дека ќе се развие во позитивен после доволен развој на оваа година на настан и ослободување на вкalkулираните маргини. Учеството на останатите класи на осигурување е релативно мало, поради што една не многу голема штета може значително да влијае на ран-офф резултатот, сепак информациите од оваа табела ги зедев предвид при изведување на претпоставките. Во класата 01 друштвото очекува значително подобрување на ран-офф резултатот и општо коефициентот на штета поради фактот што друштвото не склучува повеќе полиси за смрт од болест кои се најголем генератор на штети во оваа класа на осигурување. Класата 03 бележи релативно значително зголемување на резервата за штети во последната година.

Вкупниот нето ран-офф резултат на друштвото од гледна точка на 31.12.2021 година е позитивен за сите состојби.

7) Реосигурување и соосигурување
7.1. Реосигурување

Друштвото за деловната 2021 година склучило договори за реосигурување согласно програмата за реосигурување, и со тоа обезбедило пренос на реосигурување на ризиците кои го надминуваат сопствениот капацитет согласно табелата за максимално покритие.

Табела 8

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	01	44,0%	43,7%
здравствено	02	92,3%	92,3%
каска моторни возила	03	64,9%	64,6%
каска пловни објекти	06	0,0%	0,0%
карго	07	13,7%	10,2%
имоти	89	39,8%	38,8%
АО	10	49,8%	53,7%
одговорност пловни објекти	12	0,0%	0,0%
општа одговорност	13	13,6%	-51,7%
кредити	14	0,0%	6,7%
гаранции	15	0,0%	0,0%
финансиски загуби	16	109,4%	212,7%
туристичка помош	18	43,9%	43,3%
ВКУПНО	0000	50,7%	50,9%

Во класата 02 друштвото бележи значителен коефициент на штета. Оваа класа на осигурување има незначителен дел во портфолиото на друштвото и истата е во процес на раст и развој, поради што резултатите се следат и друштвото соодветно ќе реагира.

Релативно значително голем коефициент на штета оваа година е забележан и во класата 16, како резултат на една поголема штета која е реосигурена со пропорционален договор за реосигурување. Сепак, големиот коефициент пред се' е резултат на малиот волумен на портфолиото и не претставува сериозен ризик бидејќи вакви настани се очекуваат повремено во период од неколку години.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

а) Да б) Не

Потребното ниво на маргината на солвентност на 31.12.2021 година изнесува 149.063.650 денари и е помала од износот на гарантниот фонд во големина од 184.881.000 денари. Капиталот на друштвото изнесува 388.232.362 денари и суфицитот над законскиот минимум е во износ од

203.351.362 денари, со што друштвото го исполнува условот од член 75 став 1 и член 77 од Законот за супервизија на осигурување, односно капиталот на Друштвото е поголем од минималниот потребен капитал. Количникот на солвентност изнесува 210%

9. Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Табела 9

Класа на осигурување	Динамика на решавање на штети (во %) ⁶	Динамика на исплата на штети (во %) ⁷	Просечно времетраење на ликвидација (во денови) ⁸	Просечно времетраење на исплата (во денови) ⁹	
незгода	01	86%	99%	47	9
здравствено	02	86%	94%	60	7
каска моторни возила	03	89%	98%	59	10
каска пловни објекти	06	-	-	-	-
карго	07	75%	100%	10	8
имот, пожар	08			55	9
имот, останато	09	89%	101%	48	9
АО	10	80%	98%	88	9
општа одговорност	13	85%	92%	219	8
финансиски загуби	16	100%	100%	48	13
туристичка помош	18	79%	98%	54	15

Значителниот број на денови од пријава до ликвидација во класата 13 се од штети за осигуреникот ЕВН по полиси склучени заклучно до 2012 година, кои доколку се отстранат, просечното времетраење од пријава до ликвидација за класата 13 е 45 дена.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

- а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

Премиите и техничките резерви на друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Друштвото применува прудентна политика во однос на формирањето на техничките резерви.

Друштвото на крајот на годината ги запазува законските прописи во однос на адекватноста на капиталот и покритието на техничките резерви.

⁶ (Број на ликвидирани штети + Број на одбиени штети) / (Број на резервирани штети на 31.12.2020 + Број на пријавени и повторно отворени штети)

⁷ Број на исплатени штети / Број на ликвидирани штети во текот на годината

⁸ Просечно време (број на денови) од пријава на ликвидација за штети ликвидирани во 2021 година

⁹ Просечно време (број на денови) од ликвидација до исплата за штети ликвидирани во 2021 година

Деловната година по оданочување друштвото ја заврши со загуба од 16,4 милиони денари која делумно се должи на неповолно искуство со штети, вклучително и големи штети, а делумно на зголемување на коефициентот на трошоци. Сепак задржувајќи ги стандардите при процена на техничките резерви и во вакви услови, како и задоволителниот коефициент на штета сметам дека друштвото работи на начин кој му овозможува редовно да ги покрива сите свои обврски од договорите за осигурување и добра основа за остварување поволни финансиски резултати во идните периоди.

Датум: 25.2.2022 година

ПРИЛОГ 2 – ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 04778529

Целосно име: САВА осигурување а.д. Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	2.418.792,00			5.326.498,00
3	-- Останати нематеријални средства	2.418.792,00			5.326.498,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	144.291.530,00			140.171.183,00
5	-- Недвижности (006+007)	134.447.432,00			132.783.374,00
7	-- Градежни објекти	134.447.432,00			132.783.374,00
8	-- Постројки и опрема	9.844.098,00			7.387.809,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	970.143.759,00			1.067.313.629,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	29.250.036,00			29.006.487,00
16	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во подружници	12.300.000,00			12.300.000,00
17	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва	16.950.036,00			16.706.487,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	940.893.723,00			1.038.307.142,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	720.646.892,00			806.559.129,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	720.646.892,00			806.559.129,00
27	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	40.396.750,00			171.939.319,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	543.747.339,00			497.552.528,00
29	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	136.502.803,00			137.067.282,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	220.246.831,00			231.748.013,00
36	-- Депозити	220.246.831,00			231.748.013,00

42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	61.562.927,00		83.440.851,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	13.165.961,00		16.928.704,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	46.030.482,00		64.658.570,00
47	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	2.366.484,00		1.853.577,00
50	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	27.908,00		1.062.264,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	237.056.595,00		269.754.937,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	188.989.340,00		230.116.050,00
53	-- Побарувања од осигуреници	183.183.869,00		224.488.572,00
54	-- Побарувања од застапници и од посредници	5.805.471,00		5.627.478,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	19.184.783,00		9.268.924,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	28.882.472,00		30.369.963,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	6.322.645,00		9.769.903,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	1.476.288,00		1.346.860,00
60	-- Тековни даночни средства	3.824.077,00		5.351.321,00
61	-- Останати побарувања	17.259.462,00		13.901.879,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	19.389.824,00		21.599.102,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	36.982.445,00		41.711.514,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	1.471.873.780,00		1.630.379.978,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	47.037.759,00		43.661.480,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	391.301.356,00		483.137.131,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	234.072.672,00		234.072.672,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	3.684.727,00		-5.233.808,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	56.648.135,00		56.648.135,00
75	-- Законски резерви	56.648.135,00		56.648.135,00
79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	113.296.270,00		96.895.823,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД			100.754.309,00
82	-- X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	16.400.448,00		
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	883.233.539,00		1.012.357.214,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	450.566.220,00		509.164.071,00
89	-- Бруто резерви за штети	427.781.472,00		497.957.931,00
90	-- Бруто резерви за бонуси и попусти	4.885.847,00		5.235.212,00

94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	19.803.901,00			22.929.384,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	19.803.901,00			22.929.384,00
97	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	413.766,00			468.582,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	175.128.866,00			82.607.909,00
100	-- I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	3.472.925,00			4.230.604,00
101	-- Обврски спрема осигуреници	3.375.140,00			4.134.445,00
103	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	97.785,00			96.159,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	9.897.921,00			15.344.518,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	161.758.020,00			63.032.787,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131.214.033,00			18.594.187,00
108	-- Обврски кон вработените	20.705.440,00			21.964.489,00
109	-- Тековни даночни обврски	783.223,00			13.729.023,00
110	-- Останати обврски	9.055.324,00			8.745.088,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	1.992.352,00			28.879.758,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	1.471.873.780,00			1.630.379.978,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	47.037.759,00			43.661.480,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	874.670.523,00			1.065.606.525,00
202	-- I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	831.939.524,00			922.215.580,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	941.572.475,00			1.072.970.822,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	60.487.482,00			95.920.134,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	27.471.542,00			58.597.851,00
210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	-21.673.927,00			3.762.743,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	21.873.406,00			23.975.540,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	21.687.897,00			23.777.845,00

220	-- Приходи од камати	18.150.033,00			19.392.627,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	1.558.356,00			2.196.219,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	1.979.508,00			2.188.999,00
225	-- Финансиски вложувања расположливи за продажба	1.979.508,00			2.188.999,00
228	-- Останати приходи од вложувања (229+233)	185.509,00			197.695,00
233	-- Останати приходи од вложувања	185.509,00			197.695,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	14.976.232,00			56.838.922,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	5.881.361,00			62.576.483,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	891.070.971,00			952.824.461,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	399.308.881,00			442.706.163,00
238	-- Бруто исплатени штети	463.287.962,00			465.362.151,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	8.429.786,00			9.655.041,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	39.551.191,00			64.549.318,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	-12.778.754,00			70.176.459,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	3.219.350,00			18.628.088,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	140.229,00			862.272,00
252	-- Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	140.229,00			862.272,00
253	-- Промени во останати бруто технички резерви	1.042.402,00			349.366,00
254	-- Промени во останати бруто технички резерви- дел за соосигурување и реосигурување	902.173,00			-512.906,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	33.069.398,00			35.950.688,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	3.707.067,00			3.730.352,00
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	29.362.331,00			32.220.336,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	399.550.812,00			415.781.592,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	236.765.079,00			247.035.840,00
263	-- Провизија	88.330.756,00			89.090.099,00
264	-- Останати трошоци	25.860.745,00			30.123.855,00

265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-2.138.118,00			-5.759.393,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	124.711.696,00			133.581.279,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	162.785.733,00			168.745.752,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	11.727.535,00			7.604.297,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	65.733.097,00			64.196.141,00
270	-- Плати и надоместоци	37.522.797,00			34.746.233,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	3.454.870,00			3.092.332,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	15.143.450,00			14.714.924,00
273	-- Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	3.585.830,00			3.738.055,00
274	-- Останати трошоци за вработените	6.026.150,00			7.904.597,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	8.935.148,00			9.112.976,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	76.389.953,00			87.832.338,00
277	-- Трошоци за услуги	54.913.772,00			65.224.958,00
278	-- Материјални трошоци	8.052.699,00			16.266.484,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	13.423.482,00			6.340.896,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	1.815.135,00			2.888.564,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	1.815.135,00			2.888.564,00
289	-- Расходи за курсни разлики	1.810.571,00			2.877.149,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	4.564,00			11.415,00
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања	4.564,00			11.415,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	44.682.083,00			43.262.222,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	44.682.083,00			43.262.222,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	12.504.433,00			11.372.960,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	6.945.633,00			3.673.272,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	5.558.800,00			7.699.688,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)				112.782.064,00

307	-- Загуба за деловната година (236+305) – (201+304)	16.400.448,00			
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)				112.782.064,00
311	-- Загуба пред оданочување (307+309) или (307-308)	16.400.448,00			
312	-- Данок на добивка				12.027.755,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)				100.754.309,00
316	-- ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)	16.400.448,00			
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	240,00			242,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
329	-- Добивка за годината				100.754.309,00
330	-- Загуба за годината	16.400.448,00			
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)				100.754.309,00
351	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)	16.400.448,00			

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
613	-- Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	149.624.931,00			154.648.761,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	147.206.139,00			149.322.263,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	2.418.792,00			5.326.498,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	264.583.221,00			265.005.461,00
626	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на градежни објекти	104.527.137,00			104.527.137,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	25.608.652,00			27.694.951,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	134.447.432,00			132.783.373,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	26.226.334,00			25.745.013,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	20.336.430,00			22.892.069,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	5.889.904,00			2.852.943,00
633	-- Набавна вредност на информациска и	2.053.190,00			2.053.190,00

635	-- Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	2.033.653,00			2.039.369,00
636	-- Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема(< = АОП 008 од БС)	19.537,00			13.821,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	22.735.266,00			24.635.380,00
638	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на компјутерска опрема				47.040,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	21.071.835,00			23.213.987,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	1.663.431,00			1.421.393,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	199.945.989,00			20.217.800,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	20.300.843,00			211.530.213,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	19.389.824,00			21.599.102,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	7.906.742,00			7.361.831,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	8.276.656,00			11.221.028,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	8.935.148,00			9.112.976,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	20.270.723,00			19.379.171,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	3.671.613,00			4.136.123,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	376.774,00			370.900,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	6.525.460,00			7.184.172,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	3.702.592,00			3.330.374,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	25.720.908,00			31.949.989,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	18.629.828,00			28.492.025,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	1.509.090,00			3.241.424,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	4.376.946,00			10.094.917,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	1.876.619,00			506.060,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	220.605,00			145.037,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	432.416,00			1.047.199,00

699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	1.160.594,00			1.446.543,00
700	-- Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	353.048,00			291.364,00
701	-- Трошоци за резервирања (< или = АОП 279 од БУ)	7.593.259,00			6.340.896,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	192.298,00			222.125,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци (< или = АОП 279 од БУ)	495.432,00			1.572.037,00
704	-- Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување (< или = АОП 279 од БУ)	314.620,00			323.104,00
705	-- Трошоци за стручно усовршување (< или = АОП 279 од БУ)	1.042.632,00			787.723,00
707	-- Трошоци за ревизија (< или = АОП 279 од БУ)	1.504.642,00			1.884.508,00
709	-- Трошоци за даноци и придонеси (< или = АОП 279 од БУ)	235.026,00			240.538,00
710	-- Останати трошоци од работењето (< или = АОП 279 од БУ)	2.045.574,00			1.746.221,00
712	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	240,00			242,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2478	- 64.99 - Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, неспомнати на друго место	86.552.023,00			
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	979.054.502,00			

Потпишано од:

MELITA GUGULOVSKA

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
 OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
 Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.